

+

İÇİNDEKİLER

1. EVİMİZ	28. SIKINTILI GEÇEN BİR GENÇLİK...	55. BİR MİRASYEDİ
2. GUSÛLHANE	29. AMCAM PARTİ KURUYOR	56. TAKIM ARKADAŞIM RAHMİ TÜRK BEN
3. BOKLUAKAR	30. BABAMLA AMCAM	57. OK SPOR OLAYI
4. YEDEKLER ASKERE	31. AMCAMIN RAHATSIZLIĞI	58. KAVGA UTANCIM
5. BABAMIN ACISI	32. AMCAMI KARAKOLDAN ÇAĞIRMIŞLAR	59. DAMDAN DAMA KAÇIŞ
6. ANNEMİN ÖZELLİKLERİ	33. BAĞDA GEÇEN ÇOCUKLUĞUMUZ	60. TUTUKLANIYORUM
7. ANNEMİN ÖLÜMÜ	34. KÖPEK SALDIRISI	61. CEZAEVİ GÜNLERİ
8. POLİSLER BABAMI ARIYOR	35. AKREP SOKUYOR, TÜFEK PATLIYOR	62. BİR İDAMLIK VE CEZAEVİ YAŞAMI...
9. ZONGULDAK HAPİSHANESİNDE	36. KUYUYA DÜŞMEMİZ	63. HASMIMLA AYNI KOĞUŞTA
10. GAZİANTEP'E DÖNÜŞ YOLCULUĞU	37. KUYUDAN ÇIKIŞ	64. TUTUKLUĞUM KALDIRILYOR
11. BİBER SALÇASI ÇIKARIYORUZ	38. KARDEŞİMLE YAPTIĞIMIZ MUZİPLİKLER	65. KORKU İÇİNDE BİR YAŞAM
12. İKİ OLAY DAHA	39. GİZLİ GİZLİ ÜZÜM YEMEK	66. ASKERLİK ŞUBESİNDE
13. BU DA BAŞKA BİR OLAY	40. ÇIRAKLIK GÜNLERİ	67. ASKERLİK BAŞLIYOR
14. BABA TARAFIM	41. BABAANNEM	68. TIMARDA KAVGA
15. İLKOKUL GÜNLERİ	42. ERGENLİĞE GİRİŞ	69. BİR GÜN KATIKSIZ HAPİS
16. İLKOKUL ARKADAŞLARIM	43. ÇETE REİSİ HALA PEŞİMDE	70. İŞİMİZ GÜCÜMÜZ ATLARA BAKMAK
17. KOLUMUN KIRILMASI	44. BABAMIN MUCİTLİĞİ	71. TAKIMDA OLMAYANI VAR GÖSTERMEK
18. "OLANLAR OLDU BİZE SAVULUN UŞAKLAR KAZIKLAR DEĞMESİN SİZE!"	45. SEMTİMİZİN KABADAYILARI	72. KAÇAK BURSA YOLCULUĞU
19. CEVAT GÜLLÜ	46. PİŞMANLIK	73. KITAYA DÖNÜŞ
20. ORTAOKULDAN İKİ ARKADAŞ DAHA: ORMAN MEMURU TARIK VE DR. HİLMİ ÇEVİKER	47. ŞAFIK GÜNEÇ	74. ÇAVUŞ KURSU
21. TABAKHANEDE YAŞAM	48. DELİ HEYRİ VE ESRARCILAR	75. YILLIK İZİNİME ÇIKIYORUM
22. YAŞADIĞIM ORTAM	49. DELİ HEYRİ İÇİN KAVGA	76. YENİDEN BİRLİĞE DÖNÜŞ
23. ORTAOKULDAN KOPUŞ	50. KAYBOLAN YILLAR	77. YİNE TABAKHANE...
24. TABAKHANE GÜNLERİ	51. KOMÜNİSTLİK DEDİKODUSU	78. EVLENİYORUM
25. BİR TAŞ ATTIM KEDİYE ÖLDÜ KEDİ BOŞ YERE	52. KALE KLUBÜ	79. GERDEK NAMAZI
26. MALLARIMIZIN GELİRİ İLE YAŞAMAK	53. FUTBOL GÜNLERİ	80. TOHUMUM YOKMUŞ
27. VERMEZLERSE ÇALARDIK	54. ANTRENÖRLE, FUTBOLCULARLA KAPIŞMA	81. DİNSİZLİK VE KOMÜNİSTLİĞİMİN BAŞLANGICI
		82. EN HASSAS NOKTAM

1. EVİMİZ

12.6.1932 tarihinde Gaziantep'in Tabakhane semtindeki Allaben (Alibendi) deresi bitişiğinde, Tahtalı köprü ile Taş köprü arasına bulunan Sukenarı sokağı 46/2 veya Hasan Palta Sokak. 2 nolu evde; Hasan oğlu Mehmet Balta'dan olma, Mustafa Öztemir kızı Hayriye'den doğma bir Hayri Balta'yım işte...

Hasan dedem; Tabakhane dericilik, dokumacılık (kilimcilik) yaparmış. Onlarca deri ve dokuma işçisi varmış. Osmanlı döneminde Gaziantep'in bağlı olduğu Halep vilayetine deri ve kilim ihracatı yapan varlıklı bir kişi imiş...

Ailemizin asıl zenginliği ise, Osmanlı döneminde, Reji şirketine karşın kaçak tütün satmaktan kaynaklanırmış. Reji memurları ise zaman zaman evimize baskın yaparmış. Dedemin kardeşi mavzeri ile reji görevlilerinin eve girip arama yapmalarını önlerken; dedem, eşi, kız kardeşleri kaçak tütün balyalarını süyükten komşu evlere atarak evi temizlerlermiş. Reji memurları da "Bir şey bulamadık!.." diye tutanak tutarmış... Ama,

"Peki evde bir şey yokmuş da bu adam mavzeri ile bizi niçin engelledi?" diye şaşarlarmış...

Hasan dedem, ilk torunu olmam nedeniyle Gaziantep'in Kavaklık denilen mesire yerinde 7 kurban kestirerek, bütün dostlarına ve işçilerine büyük bir ziyafet vermiş.

Babaannem bu olayı bana anlatır dururdu; iki de bir:

“Sen 7 kurbanla dünyaya geldin!” diye kendisine övünme payı çıkarırken beni de onurlandırırđı.

Doğduğum ev; genişçe bir avluda karşılıklı olmak üzere iki katlı, 18 odalı, iki sokağa açılan iki dış kapılı, iki yüznumaralı, iki kuyulu yüksek taş duvarla çevrili taş yapılı büyük bir evdi.

Antep harbinde bizim ev çetelere koğuş olarak tahsis edilmiş. Hasan Dedem de ailesini at arabalarıyla şehir dışındaki uzak köylere göndermiş. Babam da o tarihlerde 7-8 yaşlarında imiş. Baba annem böyle anlatırdı...

Evimizin dış duvarlarında havan topu mermileri ile mavzer mermilerinin izi bulunurdu. Sokağımızdan gelip geçenler bu mermi izlerini hayretle izlerlerdi. Bu mermi izleri benim de dikkatimi çekerti. Şimdi bu evimiz mirasçılar tarafından satıldı; yerine de, beton yığını bir apartman yapıldı.

Evimizin satılması bana çok ağır geldi. Evimizin eski hali hemen hemen haftada bir gece düşlerime girer ve evin yeni sahipleri beni içeri almazlar “Bu evi biz satın aldık, sizin hakkınız kalmadı diye!..”

Evimizin satılması beni çok etkiledi. Ne var ki yapabileceğim bir iş yoktu. Varlıklı olsaydım mirasçıların hakkını verir evi ben alırdım. Ne var ki alacak gücüm yoktu... Dediğim gibi; bu evimiz, eski hali ile zaman zaman düşlerime girer; beni ağlatır gerer...

Dış kapılarımızdan biri Hasan Palta sokağına; diğeri de Sukenarı sokağına açılırdı.

Kuyularımızın suları boldu ve berraktı. İkide bir su çektiğimiz kova; zinciri kopunca kuyuya düşerdi. Bunun üzerine komşulardan getirdiğimiz çengelle kovayı çıkarırdık...

Çocukluğumda arkadaşlarla saklambaç oynarken bir kapıdan girip diğerinden çıkmakla oyun arkadaşlarımı şaşırtırdım. Bir kapıdan girip diğerinden çıkarak arkadaşlarımı arkadan yakalamakla puan kazanırdım. Arkadaşlarım sonradan anladılar ki bizim evin iki kapısı var ve ben birinden girip diğerinden çıkıyorum...

1950'de Demokrat Partinin iktidara gelmesi üzerine kapitalist ekonomi canlandı. Ekonomi canlanınca parası olan Batal Hüyük çevresine artezyen kuyuları açtı ve motorlarla su çekmeye başlayınca Gaziantep'teki kuyuların suyu çekildi. Alleben deresi de kurumaya başladı.. Atatürk'ün deyimiyle bu vahşi kapitalizm Allaben deresini de, kuyularımızı da kuruttu... Küçük çoğunluk zenginleşirken, halkın büyük çoğunluğu yoksullaştı...

2. GUSÜLHANE

Evimizin önünde Alleben deresi iki kanaldan akardı. Bu iki dereden biri olan Allaben deresi Ali Nacar camisinden itibaren Bokluakar adını alırdı; diğeri ise, suyu tatlı ve içilir olan Değirmen suyuydu.

Alleben deresinin Alinacar (Annacar) camisinden itibaren iki ad almasının nedeni cami abdesthanesinin pisliklerinin Alleben deresine

karışması idi.

Ali Nacar Camisinin yüznumarasında 10'a yakın hücre vardı ve bu hücrelerde yapılan büyük abdestler alttan akıp giden içilecek kadar temiz suya düşerdi. Kimi zaman suya düşen atıkların sıçratıldığı sular pat pat sıçrayarak insanın kışını ıslatırdı. Bu nedenle bizim evin önünden geçen dereden boğum boğum insan atıkları akıp gittiği için Alleben deresi Bokluakar adını almıştı...

Bir gün Hacı Mehmet adındaki komşumuz Değirmen Suyu'na işeyen bir çocuğa **“Günah, suya işenmez!”** deyince hemen aklıma Alinacar camisinin yüznumarası geldi; çünkü bütün Müslüman cemaati bu yüznumaraların altından geçen tatlı ve içilebilir suya; değil işemek, patır patır sıçarlardı.

“Günahmış da bunlar niçin içilecek kadar temiz suya sıçarlar?” diye düşündüm ve Hacı Mehmet'e “Suya işenmez diyorsun ama cami cemaati değil işemek patır patır sıçıyorlar!..” deyince Hacı Mehmet bana dik dik baktı. Bu olaydan sonra beni görünce hep yüzünü çevirirdi. İşte bende ilk uyanış bu olay üzerine başladı...

Sonraları bu yüznumaraların altından akan sular çekildi. Biriken atıklar üst üste yığıldı. Üst üste biriken atıklardan değil tuvalete oturup ihtiyaç gidermek basacak yer kalmamıştı. İnsan, ayakta durup çişini etse bile ayaklarına pislik bulaşırdı. Bu görüntü hiç aklımdan çıkmaz. Yüznumaraların bu görüntüsü beni öylesine etkilemiştir ki ayda en az bir iki kere bir kâbus gibi düşlerime çöker... Gördüğüm bu kâbuslarda ihtiyacımı giderecek yer

ararım, ayaklarım pisliğe bulaşır ne yapacağımı şaşırıyorum. Ne kötü düşler bunlar, tam bir kâbus...

Bu yüznumaralarla ilgili unutamadığın bir görüntü daha var. Yüznumaraların duvarları yumuşak taşlarla (havara taş) örülmüştü. Yüznumaraların hemen hemen hepsinde bu taşlardan erkeklerin cinsel organlarının girebileceği büyüklükte ve yükseklikte delikler oyulmuştu. Kimi zaman yüznumaraya girdiğimde bu oyuklardan insan dışkısı içinden aşağı sızan buharı tüten meniler görürdüm...

Biliyorum böyle bir olay kabullenilecek gibi değil; ama gerçek bu... Artık nasıl yorumlanırsa yorumlansın... Bu görüntü benim çocukluğumda unutulmaz izler bıraktı. Sonradan öğrendim ki sakatçı uşakları ve yeni yetişen derici kalfaları peştamalla tuvalete geldiklerinde bu işi yaparlarmış...

Bu olay nedeniyle cinselliğin erkekler için ne büyük bir sorun olduğunu, bu sorunu nasıl bir çözüm bulunması gerektiğini düşünür dururum.

Yüznumaraların hemen bitişiğinde bir gusülhane vardı. Derince banyo küveti gibi bir yapısı vardı. Her zaman insanın omuzlarına kadar su ile dolu olurdu. Gusül aptesi almak isteyen genç yaşlı bu gusülhanede yıkanıp çıkarlardı.

Bu gusülhaneye şeytan azdırdığında ya da başka bir nedenle gusül abdesti almak ya da temizlenmek için girdiğim olurdu. Çünkü o zamanlar evlerimizde banyo yoktu ve bizler ayda yılda bir hamama giderdik. Şeytan azdırdığında da cenabet cenabet gezmekten korktuğumuz için

bu gusülhanede boy abdesti alırdık.

Gusül abdestti alırken bize şöyle bir dua öğretmişlerdi:

“Mazmazı istinşak. Pis girip arıca çıkmak. Yarabbi! Ben dışımı temizledim, sen de içimi temizle...”

Bu dua ise bana çok anlamsız gelirdi. Bende ikinci uyanış ve düşünme böyle başladı desem abartmış olmam. Hep kendi kendime derdim ki:

“Değil mi ki dışımı temizlemek benim elimde; öyle ise, içimi temizlemek de benim elimde...”

Bir gün bu gusülhanede suya girmeden önce; baktım, durgun sular içinde koltuk altı ya da kasık kılları yüzüyordu. Kenarda bulunan sopayı alıp suyu karıştırdığımda dibe çöken bütün kılların yüzeye çıktığını görünce iğrendim. Bir daha bu gusülhaneye girip yıkanmadım. Hâlâ zaman zaman aklıma gelince midem bulanır kusacak gibi olurum...

3. BOKLUAKAR

Bokluakar ile Değirmen suyunu uzayıp giden yeşillikler ayırırdı. Bu nedenle Bokluakar ile Değirmensuyu Taşköprü'den Tahtaköprü'ye değin iki kanaldan akardı. Tahtaköprü'den sonra Bokluakar ile Değirmen suyu birleşirdi...

Bokluakar ile Değirmensuyu arasındaki yeşillikler arasında yuva yapan ördekler çalılıklar arasına yumurtlardı.

Alleben deresinde yüzen ördeklerin yaşamları dikkatimi çekerdi. Beslenme kaygıları

yoktu. Bu ördekler büyük bir zevkle Alinacar yüznumarasından suya düşen insan dışkılarına doğru birbirleri ile yarışarak koşarlar ve gagaları ile parçalayarak şapır şupur yerlerdi. Bu sahipsiz ördekler Bokluakar'da keyifle yüzerlerdi...

Bu ördekler çiftleştikten sonra suya dalıp çıkararak kanat çırparlardı. Ördeklerin çiftleşmeleri çok dikkatimi çekerdi. Erkek ördekler dişi ördekleri suda kovalayıp yorgun düşürerek üzerine atlayıp işini bitirdikten sonra inerken cinsel organının bir solucan gibi gevşek olmasına bir anlam veremezdim. O gevşek organla bu işi nasıl yaptıklarını bu güne değin anlamış değilim. Bu ördekler çiftleştikten sonra büyük bir zevkle kanatlarını çırparak suya batıp çıkararak yıkanırldı. Ördeklerin çiftleşmeden sonra suya dalıp çıktıklarını gören mahallemiz büyükleri; "Ulan şu ördekler bile gusül abdesti alıyorlar da; Allah'ın kâfirleri ve de Aleviler gusül abdesti nedir bilmiyor!.." diyerek birbirlerine bilgiçlik taslarlar ve böylece kendilerine övünme payı çıkarırlardı...

Böylece Alevilerle kâfirleri, bilip bilmeden kötüleyerek, kendilerine, Cennet'ten yer ayırdıklarını sanırlardı... Sonra da:gülerek, "Akşam için sen de bilet kestini mi?" diyerek birbirlerine takılırlardı...

Geçen gün bir belgeselde izledim. Bir çift aslan çiftleşiyordu. Çiftleşmeden sonra dişi aslan zevkinden olsa gerek yerde yuvarlanıp duruyordu. Ağzı kulaklarına varıyordu. Benim aklımı kurcalayan soru ise bu din adamları insanların çiftlemesine niçin kayıt kuyut koyuyorlardı... Bu din

adamları koydukları kurullarla güzelim insanların cinsellikten duydukları zevki burunlarından getiriyorlardı.

Çocukluğumda işim gücüm bu yeşillikler arasında ördek yumurtası aramaktı. Bulduğum ördek yumurtalarını eve getirirdim Babaannem de bunları suda kaynatarak haşlama yapıp bizlere dağıtırdı.

Niçin Annem değil de Babaannem?.. Çünkü Annem, 1942’de, ben 10 yaşında iken ölmüştü. Bu nedenle bize baba annem bakardı.

Babaannemin ördek yumurtalarını pişirip bizlere dağıtması beni motive ederdi. Ne var ki kimi zamanlar yumurta bulamazdım. Çünkü ördekler, yumurtalarını bizlerden saklamayı başarırlardı. Sahipsiz ördekler bu yeşillikler arasında üreyip yaşarlardı. Bir de bakmışız ki kuluçkadan çıkan ördek yavruları sarı tüyleri, kahverengi gagaları ile “cik cik” ederek analarının arkasında yüzerlerdi. Anaç ördekler; yavrularını koltukları kabara kabara, analık duygusunu bütün güzelliğini tadarak gezdirirdi.

Bu yeşillikler taa Maanoğlu köprüsüne değin uzayıp giderdi. En başta da Karadayı’nın bostanı gelirdi... Karadayı’nın bostanına girerek su kenarında ördek yumurtaları arardım. Karadayı da, Bostanı’na hırsızlığa girdiğimi sanarak beni; bağıra çağıra kovalardı...

Şimdi o yeşilliklerin yerini betondan yapılmış apartmanlar yanında su kanalları almış. O gürül gürül akan, içinde alabalıklar yüzen, kimi zaman balık tuttuğumuz, kimi zaman içtiğimiz,

gerektiğinde Yedisögüt'ünde çimip yüzdüğümüz berrak Alleben deresi, Kavaklık ve çevresi açılan artezyen kuyuları nedeniyle susuz kaldığından kurumuştur.. Şimdi Gaziantep'in bütün kanalizasyonları bu Alleben deresine aktığı için kokudan geçilmez olmuştur.

Alleben deresinin yalnız adı kalmış, bütünü ile Bokluakar olmuş... Kimi zaman Gaziantep'e gittiğimde bu manzarayı görünce derenin kenarına oturup hüngür hüngür ağlarım. Bu güzelim cennet kenti beton yığınlarına gömdük ve bununla da "kalkınıyoruz!" diye övündük...

4. YEDEKLER ASKERE

Yıl 1942. Ben 10 yaşındayım. İkinci Dünya savaşı başladı. Bütün evlerin pencereleri, sokak lambaları karartılıyordu. Ekmek karne ile dağıtılıyordu. Herkes kendisine tahsis edilen ekmekle idare ediyordu. Ekmekler ekmekçiden aile başına dağıtılan kuponlarla alınıyordu.

Bir söylenti çıktı halk arasında: **"Yedekler askere!.."**

Bir sessizlik çöktü herkese. Yedek olarak çağrılanlar Aşepaşa camisinde toplanıyordu. Ortalık ana baba günü...

Yedek askerler caminin içinde hüzünlü hüzünlü gezip duruyor... Caminin içinde ağlayan mı ararsın, elini dizine vurup dövünen mi ararsın... Türkü söyleyen mi ararsın...

Herkes askere gidecek olan çocuklarını, kardeşlerini, kocalarını, yakınlarını görmek için

Aşepaşa Camisine koşuyordu. Ailecek biz de gittik Kozanlı'da bulunan bu camiye.

İlk gözüme çarpan caminin penceresinin demir parmaklıklar arkasında bir yedek; elini kulağına atmış, "Kışlalar doldu bugün!" uzun havasını söylüyor. Bu sahne hiç gitmez gözümün önünden. Bu uzun havayı nerede duysam Aşepaşa Camisi gelir gözümün önüne. Gözlerim yaşarır, için için ağlarım. Şimdi bile bu satırları yazarken gözümünden akan yaşlar nedeniyle ekranı göremiyorum, yazdıklarımı seçemiyorum. Düşlerime girer bu sahne, ağlayarak uyanırım... Ben zaten gündüz yaşadığım acı tatlı olayları bir de düşlerimde yaşarım.

Bir de baktım babam Aşepaşa camisinin penceresinden bizlere bakıyor. Babamın o bakışını hiç unutamam. Onun o zavallı ve düşünceli hali beni öylesine etkiledi ki; aklıma geldikçe bir süre gelemem kendime...

Babamla annem birbirlerini çok severdi. Bir gün anamın kız kardeşleri; anneme, yedek askerliğini yapan babamı kesiyorlardı Babamın dericilik (Debbağlık) yapmasını annemin başına kalkıyorlardı. Çünkü kendisinin büyüğü Behiye teyzemin kocası Belediye hanında fıstık tüccarlığı yapıyordu. Babamın dericilik yapmasından utanıyorlardı.

"Bostandan dışarı kabak...

Adamdan dışarı tabak!" diyerek anama laf atıyorlardı.

Annem kardeşlerine:

"Konuşmalarınız boşa. Bostandan dışarı

da olsa, adamdan dışarı da olsa ben kocamı seviyorum ya!.." derdi. Bu da beni sevindirirdi.

Çok güzel geliyordu çocuğa; anayla babanın birbirini sevmesi...

Babam yedek askerliğini Zonguldak iline bağlı Çaycuma ilçesinde yapıyordu. Daha önceki muvazzaf askerliğini bedelli yapmıştı. Bu yüzden yedek askerlik kendisine zor geliyordu.

Arada sırada mektup gelirdi babamdan. "Annemi çok sevdiğini ve özlediğini..." bildirirdi. Annem de buna çok sevinirdi.

Aradan dört ay geçmeden annemin özlemine dayanamayan babam eve geldi. Meğer ayrılığa dayanamayarak askerden kaçmış.

Babaannemin oturduğu odada hep bir aradayız. Babam ikide bir anamı soruyor. Nenem de "Komşuda!.." diyor yalan uyduruyor. Gerçeği söylemeye bir türlü dili varmıyor. Çünkü anam, babam askere gittikten üç ay sonra karnındaki çocuğu kocakarı ilacı ile düşürdüğü için ölmüştü...

5. BABAMIN ACISI

Babam, anamın öldüğünü duyunca sesi soluğu kesildi. Ne diyeceğini şaşırıldı. Büyük bir sarsıntıya uğradı ve bir daha da kendine gelememi. Tam 18 yıl her akşam eve sarhoş geldi. "Hayriye! Hayriye!" diye ayaklarının tabanını yere vura vura sızincaya kadar ağladı. Biz dört kardeşe de bu acıyı, bizler evleninceye kadar, öyle ki evlendikten sonra da, yaşattı.

Babamın her gece içip içip kustuktan sonra

sızıncaya kadar ağlaması bizleri ruhen yıprattı.

Biz dört kardeş (Hayri, Hasan, Yüksel, Aysel) evleninceye kadar bu olayı yaşadık... Babamın ayaklarını yere vurarak ağlaması bitinceye kadar bir türlü uyuyamazdık.

Bazen çok içtiği zaman kusardı. Kusma belirtisi olunca başını eşikliğe doğru uzatırdı. **“Hayri yetiş, başımı tut!”** derdi. Ben de kendisi kusarken iki elimle alnını sıkardım ki rahatlasın, rahatça kussun diye.

Şimdi de eşimin, kızlarımın ve dostlarımın başı ağrıdığıında; başlarını, istekleri üzerine, iki elimin arasına alır sıkırım. Onlar otururken ben ayakta iki elimle başlarını sıkı sıkıya iki-üç dakika sıkıca tutarım. “Tamam, rahatladım!” dediklerimde bırakırım.

Yok canım, hacı hoca, muskacı üfürükçü falan değilim. Keramet sahibiyim diyecek kadar da şarlatan değilim. Ben kendimi bilirim. Bendeki biyoenerjiyi onlara aktarıyorum. Aktarıırken de başlarını iki elimle sıkı sıkıya elimle sıkıştırıyorum. Bırakınca da cendereden kurtuldukları için rahatladıklarını sanıyorlar... Bunu bilmeyecek ne var...

Babam, anneme sevgisi yüzünden ve bizleri üvey anne elinde büyütmemek için bir daha evlenmedi. İyi mi oldu, kötü mü oldu onu da bilmiyorum... Çünkü annesiz büyümek bizim için zor oldu... Bir sıcak kahvaltı yapamadık, bir temiz çamaşır giyemedik. Üvey de olsa bir annemiz olsaydı; belki bizi çekip çevirirdi...

6. ANNEMİN ÖZELLİKLERİ

Annemin ölümü biz dört kardeş için tam bir felaketti. Annem öldüğünde ben 10, erkek kardeşim Hasan 8,5, büyük kız kardeşim Yüksel 5, küçük kız kardeşim Aysel 2 yaşında idi. Bazen küçük kız kardeşim Aysel'e sorardım:

“Annemiz nereye gitti!”

O da:

“Komşuya gitti. Birazdan gelecek!” derdi.

Ama annemiz gelmezdi, bu da beni deli ederdi...

Babamla anamı bir arada bir kere gördüğümü hatırlıyorum. Anamla babam karyolada yatarlardı; biz dört kardeş ise yer yataklarında yan yana...

Bir gece yarısı, nasıl oldu bilmiyorum, uyandım. Baktım ki anamla babam yer sofrası kurmuşlar baklava yiyorlar. Uyandığımı görünce bana,

“Gel sen de ye!” dediler.

O zaman ben, bunlar niçin bizi uyuttuktan sonra baklava yiyorlar sorusunu kendime sormuştum ama yanıtını bulamamıştım. Sonra aynı şeyi evlenince ben de yapınca anladım...

Ben on yaşında iken ölen anamdan hatırımda kalanlara gelince; anamı hep, dikiş makinesinin başında hatırlarım. Dikiş makinesinin başında da hep de şu türküyü söylerdi:

**“Ordu'nun dereleri aksa yukarı aksa
Vermem seni ellere Ordu üstüme kalksa!”**

Anam bu türküyü söylerken babamı mı özlerdi; yoksa gönlünde başka biri mi vardı, bilemem.

Babam o sıralar İkinci Dünya savaşı nedeniyle Zonguldak Çaycuma'da yedek askerliğini yapıyordu. .

Ayrıca anam iki kasnak arasına bez koyup gerdikten sonra bezin üzerine dolma kalem büyüklüğündeki bir iğne makinesi ile renkli pamuk iplikleriyle güzel güzel kuş resimleri, üzüm resimleri, çiçek resimleri yapardı ki hayran kalırdım.

Bunlar arasında yaptığı menekşe işlemleri beni büyüledi. Benim menekşelere hayranlığım anamın işlediği bu renkli nakışlardan olsa gerek.

Menekşelere olan hayranlığımı merak edenler "Yitmiş Bir adam" adlı kitabımdaki "Menekşeler" başlıklı yazımı okuyabilirler.

Anamla komşu kadınları her gün bir araya gelirlerdi. Şaka yaparak söyleşirlerdi. Söyleşilerinin ana konusu cinsellik üzerine idi. Herkes bir cinsellik fıkrası anlatıp gülüşürlerdi.

Komşulardan güzel bir kadının para karşılığı kocasının koynuna girdiğini söyleyip o kadını ayıplarlardı.

Anlattıkları arasında bir Kürt fıkrası vardı ki zaman zaman hatırlayınca Kürtleri aşağılama politikasının çok eskilere dayandığını anlarım.

Anlattıkları fıkra şu idi: Kürt'ün biri evlenmiş. Ama gerdek gecesi ne yapacağını bilememiş. Gelin bir bakmış, iki bakmış kocası ne yapacağını bilmiyor; dayanmamış, öfkelenmiş:

"A benim dangalak kocacığım işte gireceğin yer göbeğim değil, burası, ." demiş.

Komşu kadınlarla annem bu fıkrayı söyleyip

söyleyip gülüşürlerdi. 9, 10 yaşlarında olduğum için benden sakınmazlardı. Oysa söyledikleri benim hafızama kazınırdı.

Anam çok cömertti. Herkes anamın cömertliğini söylerdi. Bir gün anam; arkadaşları geldiğinde onlara, bastık (pestil), sucuk, muska, ceviz, kuru incir gibi yiyecekler ikram etmişti. Komşu kadınlardan biri kuru incir yerken ikiye böldüğü incirin içinde kurtçuk olduğunu görünce anama “İncire kurt düşmüş, baksana.” dedi.

Anam onun elinden kurtlu inciri aldı, incirin içindeki kurtçuğu göstere göstere ve onların hayret dolu bakışları arasında ağzına atıp yedi. Yerken de: “Ne var bunda, kurtlu incir daha yararlı!” demişti.

Anlıyorum ki anam bu işi komşu kadınları hayrete düşürmek için yapmıştı. Acaba bizim Tabakhane semtinde çarşafı atıp ilk mantoyu giyen bayan olmasının nedeni de bu atılğanlığımıydı?..

Babam da bu huy yoktu. Demek ki bendeki insanların beğenisini ve hayranlığını kazanmak için başvurduğum atılğanlık ruhu anamdan...

7. ANNEMİN ÖLÜMÜ

Bir gün baktım anam hasta yatağında inliyor. Yatakta yatan anamın başına komşu kadınları üşüşmüş.

Anam: “Su, su!” diye yalvarıp duruyor. “Ateşli hastaya su verilmez!” düşüncesiyle kimse su diye yalvaran anama su vermiyor. Bir ara komşu kadınlar eşikliğe çömelmiş kanlı bezleri yıkıyorlar.

Meğer anam çocuk düşürmüş, kanamayı durduramıyorlarmış...

Anamın “Su! Su!..” diye yalvarması üzerine sürahidenden bir bardak su doldurup anama verdim. Anam o suyu içince kendine geldi. Gözlerini açtı “Allah senden razı olsun! Ne muradın varsa versin oğlum!” diyerek bana teşekkür etti...

Bunu duyan komşu kadınları bana çıkıştılar; az kalsın beni döveceklerdi. Ben ise anama su verdiğim için mutlu idim.

Meğer anam tarafı; anamın beşinci çocuğuna kalmasını anamın başına kalkmışlar. “Dördü yetmiyordu da beşincisini mi yaptın?” demişler. “Babası askerde, dönüp dönmeyeceği, gelip gelmeyeceği belli değil. Sen bu çocuklara nasıl bakacaksın? Nasıl okutacaksın... Zaten para kazanmasını bilmiyor, babasının malını satıp satıp yiyor! Dört çocuk yetmez mi de beşincisini yaptın!” demişler.

Bu sözlerden etkilenen anam çocuğu düşürmeye karar vermiş. Anamı en çok etkileyenlerin başında da o zamanlar dış doktoru olmak için okuyan kardeşi Kerim Öztemir'in olduğunu söylerlerdi.

Ebelik de yapan bir bakıcı kadın kendisine akıl vermiş. “**Rahmini çöple kurcala, cenin düşer!**” demiş. Anam da bu akla uyarak rahmini çöple kurcalamış, çocuğu düşürmüş ama kanamayı durduramamış. Bu durumu açıklamaya utanmış, çok kan kaybetmiş. Yakın akrabalar, yakın komşular anamın kan kaybından yatağa düştüğünü görünce durumu anlamışlar, ama iş

işten geçmiş.

Hemen kendisini Dr. Mecit Barlas hastanesine yatırmışlar. O zamanlar Gaziantep'te; bir Amerikan, bir Devlet, bir de özel hastane olarak Mecit Barlas Hastanesi vardı, ...

Biz dört kardeş anamın babası evindeyiz. Ana başım Karakabirlik'te un değirmenin karşısındaki sokakta otururlardı. Hastanede kaç gün yattığını bilmiyorum; ama bir gün anamın hastaneden eve geleceğini duyurdular. Sevinmiştik anamın hastalığı geçti diye. Dedem Mustafa Öztemir ve Adil dayımla (Mobilyacı Adil Öztemir) birlikte Direkçi Pazarı'nda anamı karşılamaya çıktık.

Bir de baktım İnönü İlkokulu'nun önünden bir sedye taşıyan dört beş kişilik bir topluluk geliyor. Bizim yanımıza gelince içlerinden biri dedeme: "Kurtuldu!" dedi. Dedem ağlamaya başlayınca anladım ki anam ölmüş... Yıl 1942, babam yedek askerlikte.

Ana tarafım, baba tarafımı aşağılardı hep. Ne kadar aşağı gördüklerinin somut bir örneğini göstereceğim. Anamın cenaze giderlerini babası karşılamış ve mezarını baba tarafı yaptırmıştı. Bir de baktım anamın mezar taşında şöyle bir yazı:

"Hayri, Hasan, Yüksel ve Aysel'in anası Mustafa Öztemir kızı Hayriye"

Olacak iş mi; koskoca Baltaların gelini olasin, soyadın Balta olsun, mezar taşında bu ailenin gelini olduğun gizlensin, soyadın bile yazılmasın....

Bu olay bana çok koydu. Büyüyüp de para kazanmaya başlayınca ilk işim küçük kardeşim Hasan'a: "Mezarlığa git. Anamın mezar taşındaki

Kerim dayımın yazdırdığı o yazıyı sildir. Mezar taşına da: “**Hayri, Hasan, Yüksel, Aysel’in anası Mehmet Balta eşi Hayriye Balta**” diye yazdır dedim.

O da benim yaşadığım acıyı yaşıyor olmalı ki hemen gitti, mezar taşına dediğim gibi yazdırdı.

Bu durumu öğrenen dayım bir ara bana çıktı: “Niçin benim yazdırdığım yazıyı sildirdin mezar taşından!” deyince “Anam değil mi? Bizim soyadımız Balta değil mi? İstedığimi yazdırırım. Kimse karışamaz...” deyince sesini kesti...

Yahu bu insanlar bana tahakküm etmeyi ne de çok seviyor. Yoksa bütün insanlar birbirine böyle tahakküm mü eder?... Ne de çok karışanım var...

8. POLİSLER BABAMI ARIYOR

Zaten anamı da babama verirken Hasan dedemden yüklü bir başlık parası almışlar da öyle vermişler; yoksa vermeyeceklermiş. Çünkü anamın babası; buğday hanında dükkân açacakmış; ama elinde para yokmuş.

Bu para ile anamın babası Buğday hanında dükkân açmış. Köylülerin getirdiği ürünleri satar ondan komisyon almış.

Bir ara dedemin yanında çıraklık yaptığımı da hatırlıyorum. Dedemin yanında çıraklık yaparken arkadaşlarım arasında Hanın sahibi Ocak ailesinin çocukları ile oynardık. Bunların adlarını iyi bilirdim; ama şimdi yalnız birinin adını hatırlayabiliyorum: Erdem Ocak...

Ekim zamanı köylüler bu hana gelerek tohumluk arpa, buğday, mercimek, nohut alırlardı. Tahıl kümelerinden ekecek bider ararken arpa, buğday ve diğer tahıl kümelerinden bider yapacaklarını avuçları ile alıp dikkatle incelerlerdi.

Merak ederek sordum bir kere: “İyi biderin ürünü de iyi olur.” demişlerdi.

Baba annem de bu gerçeği şöyle dile getirirdi: “Otu çek köküne bak!” ve sonra.”Buğdayı taşlı tarladan; kızı çok kardeşliden al!” derdi.

Halkımız da tohumun önemini belirtmek için şöyle der: “Boktur kokar; soydur çeker!..”

Babam askerden kaçıp gelmişti ya... Polisler asker kaçağı olarak babamı aramaya başladı. Zaman zaman mahalle muhtarından, komşulardan; babamın ne yaptığını, nerede bulunacağını, eve hangi saatte gelip hangi saatte evden çıktığını soruyorlarmış.

Kimileri de polislere: “Rahat bırakın yahu, adam kendine gelsin! Karısını kaybetti. Dört çocuğu ile ortada kaldı. Hele bu duruma bir çare bulsun. Ondan sonra alıp götürün!” dermiş ...

Bir gün, yatsı namazından sonra eve giren babamdan az sonra güvenlik güçleri evimizi bastı. Babam, gelenlerin polis olduğunu anlayınca; onlar merdivenlerden çıkarak bizim odaya girinceye kadar, hemen çatıya doğru kaçtı. Polisler içeri girdiler; baktılar babam yok. “Yahu bu adam nereye gitti böyle. Bu eve girdiğini gözlerimizle gördük. Kuş olup uçamaz ya!..” diye aramadık yer bırakmadılar. Birkaç tanesi muhakkak çatı katındadır diyerek hemen çatıya çıktı.

Babamı çatı katında da göremeyince bardağa çıkmışlar. Bardak dediğimiz çatının en üstünde çatıya su sızmasını önlemek için dizilen arıksı kiremitlerin dizildiği çatı üstü... Güvenlik güçleri çatıda gezerlerken kiremitlerin çatır çatır kırıldığını duyuyordum.

Artık babamın kurtuluşu yok. Muhakkak yakalarlar. Asker kaçağı diyerek tartaklaya tartaklaya götürürler diye düşünürken bir de baktım elleri boş aşağı indiler. Suratlarından düşen bin parçaydı... Homurdana homurdanarak çıkıp gittiler.

Bu bizim ailenin ne yazgısı varmış. Birinci kuşak dedemlerin evini kaçak tütün satıyorlar diye reji memurları basmış. İkinci kuşak babamın evini de asker kaçağı diye basıyorlar. Üçüncü kuşak benim evimi de komünist! diye basıyorlar. Umarım çocuklarım, torunlarım böyle bir olayı yaşamazlar.

Onlar gittikten az sonra babam çatıdan aşağı indi. Ben sanmıştım ki babam çatıdan komşu dama atlayarak kaçıp gider. Meğer öyle yapmamış. Güvenlik güçleri komşu evlerin kapısını da tutmuşlar düşüncesiyle komşunun damına atlamamış. Onlar çatıya çıkınca komşunun damının bulunduğu saçağa iki eliyle yapışarak aşağı sarkmış. Onlar gidinceye kadar öylece sucuk gibi aşağı sarkık durmuş. Onlar çıkıp gittikten sonra da dönüp gelmiş.

Babamdan böyle bir şeyi hiç ummazdım. Kendisi kısa boylu ufak tefek, sessiz sedasız, içine dönük biri idi. Ayrıca anası da kendisine "Sefil Mamet, benim sefil oğlum!" derdi. Sanmıştım ki

boynunu büküp polislere teslim olacak.

Babam asker kaçağı olarak semtimizin diline düştü. Güvenlik güçleri semtimiz halkını sıkıştırıp duruyordu. “Bu adamı yakalamamıza yardım edin!” diyorlardı. Babam baktı olmayacak. Bir gün biz dört kardeşe “Hazırlanın hep birlikte Zonguldak Çaycuma’ya gidiyoruz. Komutanlara sizi göstererek Ya beni terhis edersiniz; ben de para kazanır bu çocuklara bakarım; ya da ben terhis oluncaya kadar çocuklarıma siz bakarsınız. Benim bu çocuklarımı Allah anasız bıraktı; ben de babasız bırakmam!..” diyeceğim dedi.

Baba annem, “Yapma çocukların başına bir iş gelir... Yerinden uğrayan kırk kadıya uğrar. En küçüğü ölüm! Çocukları bana bırak, ben bakarım. Sen git askerliğini yap gel.” dediyse de dinletemedi.

9. ZONGULDAK HAPİSHANESİNDE

Yıl 1942. Ozaman 10 yaşındayım. Kardeşlerim ise benden küçük... O tarihlerde otobüs yok. Gaziantep’e en yakın tren istasyonu elli-altmış kilometre uzaklıkta olan Kahramanmaraş’ın Narlı beldesindeki tren istasyonu.

O tarihlerde Gaziantep Ankara’ya, İstanbul’a ya da diğer kentlere ya kamyonla ya da trenle gidilebilir. Zonguldak’a trenle gittiğimizi hatırlıyorum. Muhakkak Narlı’ya kadar kamyonla gittik. Oradan trene binerek Adana; Ankara üzerinden trenle Zonguldak’a gittik. Zonguldak’tan da Çaycuma’yla başka bir araçla gitmiş olmalıyız. Ama ben bunların hiçbirini hatırlamıyorum. Ancak

dönüş yolculuğumuzda bazı olayları hatırlıyorum.

Bir de baktık bir garnizondayız. Babam bizi biraz geride bırakarak garnizonun bahçesinde çay içen bir subay topluluğunun yanına gitti. Subayların hepsi oturmuş babamın ayakta hazır ol vaziyette anlattıklarını dinliyordu. Babam bizleri göstererek anlattıkça subaylar bize bakıp duruyordu...

Babam; askerlerin arasında, önde; biz dört kardeş da arkada mevcutlu olarak gidiyoruz. Hatırlayamıyorum babam askeri mahkeme de yargılandı da mı da hapse attılar; yoksa komutanının verdiği disiplin cezası ile mi bizi hapse attılar, bilemiyorum.

Bizi tahtadan yapılmış iki katlı bir eve kapattılar. Babamla birlikte üst katta bir odada kalıyoruz. Öyle sanıyorum ki alt katta da diğer tutuklu ya da hükümlü askerler vardı. Onların da babam gibi dışarı çıkmaları yasaktı. Zaten yalnızca bizim kaldığımız koğuşun kapısında da inzibat beklerdi. Belki de iki kız iki erkek çocukların herhangi bir tacize uğramasını önlemek için böyle bir önlem almışlardı.

Odanın kapısında bir nöbetçi asker... Üç öğün karavanamız geliyor. Bakır kazanda gelen yemeklerimizi, yer sofrasında, hep birden kaşıklıyoruz. Bizlerin gündüzleri çıkıp oynamamıza izin veriyorlar. Bahçede meyveli ağaçlar arasında mahallenin çocukları ile birlikte oynuyoruz.

Yaşım on. Mahallenin kızlarından biri ile daha yakın arkadaşlık kuruyorum ve birbirimize karşı ilgi duyuyoruz. Ne var ki o kızın yüzünü hayal mayal de olsa hatırlayamıyorum. Ama ruhumda bir iz

birakmış ki zaman zaman onun sarışın saçları ile hatırlıyorum ve o çocukluk günlerimi yeniden yaşıyorum.

O zamanki Çaycuma evlerinin yüznumarası bana çok ilginç gelmişti. Bütün evlerin yüznumarası üst katta idi. Üst katta bir oda yüznumara olarak kullanılırdı. En altta zeminde de tahtadan yapılmış büyük bir tepsi vardı. Yukarda ihtiyacını görenlerin artıkları şarıl şarıl aşağıdaki bu tepsiye akardı. Katı olanları ise patır patır düşerdi. Aşağıya düşen insan atıkları şapur şapur çevreye sıçrardı. Tepside bulunan insan atıklarını tavuklar, ördekler çup çup yerlerdi.

Aklımda kaldığı kadarı komşu kadınları bize “Yediğimiz yumurtalar bu boktan!” derlerdi.

Bu tepsiler pislikle dolunca komşu evlerdeki bostan sahipleri bostanlarına götürüp dökerlerdi. Demek ki yalnız yumurtalar değil; marullar, salatalar, domatesler de insan atıklarından oluyordu.

Bu askeri hapisanede kaç gün, kaç hafta ya da kaç ay hapis yattık bilemiyorum. Bir de baktık bizi bıraktılar. Savaş mı bitti, yoksa babamın askerlik süresi mi doldu, babama ve bize acıdılar da mı bir yolunu bulup bizi bıraktılar bunu bilemiyorum. Yoksa “Gidin ne haliniz varsa görün; yeter ki yakamızdan düşün!..” mü dediler, bunu da hatırlamıyorum. Artık dönüş yolculuğu başlamıştı.

10. GAZİANTEP'E DÖNÜŞ YOLCULUĞU

Dönüş yolculuğunda biz dört kardeş,

unutamadığımız olaylar yaşadık. Bu yolculukta beni en çok etkileyen bir olay da Çoruh nehrinin üzerinden teleferikle geçmemizdi. Çerden-çöpten yapılmış bir teleferiğe bindirdiler bizi. Çoruh nehrinin iki yakasında iple çeken birer kişi var. Biri bırakıyor diğeri çekiyor.

Çoruh nehri hemen altımızda... Hem de yakın bir uzaklıkta, Çoruh nehri bütün çılgınlığı ile akıyor. Dalgalar birbirlerini kıskanıyorlarmış gibi ve birbirleriyle yarışarcasına bir batıp bir çıkıyor, birbirlerini atlayıp geçiyor.

Ya ip koparsa, ya teleferik ters dönerse, ya tahtalardan biri düşerse, ya da denge bozulursa diye yüreğimiz ağzımıza geliyor... O günden beri ne zaman bir köprüden geçsem korkarım. Bazen İstanbul'a gittiğimde Boğaz köprülerinden geçerken bile bu Çoruh nehri olayını yaşarım...

Trendeyiz, Ankara'ya gidiyoruz. Oradan da Narlı'ya gideceğiz. Ama babamın parası bitmiş. Kara kara düşünüp duruyor. Üçüncü sınıf bir kompartımanda gidiyoruz. Bizim kompartımanda tekerlek şapka (fotör) giymiş, uçları kıvrık, yukarı kalkık kara bıyıklı bir köy ağası var. Köstekli saatinin zinciri yeleğinin bir cebinden öbürüne uzanıyor. Ayağında çizme. Kıçında külot bir pantolon. Tam bir kendini beğenmiş köy ağası... Hepimize yukardan bakıyor. Babamın derin derin düşündüğünü görünce sordu. Babam da saf saf: parasının bittiğini, Ankara'dan sonra Gaziantep'e nasıl gideceğini düşündüğünü anlatınca, bizim köy ağası, benden beş yaş küçük Yüksel kardeşimi göstererek: "Şu kızı bana sat. İstedığın kadar para

vereyim. Kendisine iyi bakarım!..” deyince babam “Olur mu öyle şey! Bir adam kızını nasıl satar?” diye sertçe tepki gösterince adam neye uğradığını şaşırıldı. Bir daha da bu konuyu açmadı.

Biz dört kardeş bu köy ağasının adını “Alo!” koymuştuk. Bizim aramızda bu Alo sözcüğü bilgisizliğin, görgüsüzlüğün simgesi olmuştu. Büyüyünce değin bu Alo olayını birbirimize anlatır gülüşürdük.

Bu olayı her hatırlayıştta da: “İyi ki babam Yüksel kardeşimi satmamış!” diye sevinirdik. Biz dört kardeş anasız büyümenin acısı ile olsa gerek birbirimizi çok severdik. Eğer Alo, parayı bastırıp kardeşimi alıp gitseydi ben bu kardeş acısına nasıl dayanacaktım. Bu olay yüzünden olsa gerek zaman zaman düşlerimde kardeşlerimin beni bırakıp gittiği yaşar; ağlayarak uyanırım..

Ankara istasyonunda indik. Babam Adana yönüne ne zaman tren kalkacağını sordu. İstasyon’dan Cebeci’ye kadar hep birlikte yürüdük. Cebeci’de babamın bir süt annesi varmış. Babamın sütannesi, babama göre, bizi göre kapı alacaktı. Cebecide cadde üzerinde, şimdi ki Siyasal Bilgiler fakültesinin az ötesinde bodrum katta bir eve girdik. Babamın sütannesi elli altmış yaşlarında esmer bir kadındı. Gördüğüm kadarı ile de yoksul bir idi. Ne var ki bizi kabul etmedi. “Bu gün başka konuklarım gelecek!” diye bize kapıyı gösterdi. Babam bu olaya çok üzüldü. “Tuzumuzu, ekmeğimizi yedi. Bizim paramızla çocuklarını okuttu, evlendirdi, gelin etti!” diye hayıflanıp durdu...

Cebeci'den yürüye yürüye yeniden Ankara İstasyonuna geldik. Babamın parası Adana'ya gidecek kadarmış. Bir gecelik otel parasını verse Adana'ya bile gidemeyecekmişiz. Kaldı ki girdiğimiz birkaç otel de bizi:"Hepinize bit düşmüş, sizi alırsam otelimi bit talar!" diye kabul etmedi.

Ankara garının karşısındaki Paraşüt kulesinin yanındaki arsada yatacağız. Arsa çalılıklarla, dikenlerle, otlarla dolu... Yataklarımızı yorganlarımız bu arsaya koyduk. Geceyi Paraşüt kulesinin yanında geçireceğiz. O tarihte oralarda hiçbir bina yok. Eski Meclis binasının yanında birkaç bina var. Babam bizi burada bırakarak Ankara'daki Gaziantepi tanıdıklarından ödünç para istemeye gitti.

Biz dört kardeş karanlıkta babamız gelinceye kadar korku ile bekleşip durduk. Yaz günü olmalı ki sivrisinekler bizleri taramıştı. Gökte yıldızlar parıl parıl parlıyordu. Yıldızlara bakıp babamın dönmesini bekledik durduk. Babam, döndü ama yüzünden düşen bir parçaydı. Kimse kendisine ödünç para vermemişti. Bereket Adana'ya kadar tren parası vardı. Adana'dan sonrası için de Allah kerimdi. Babam Adana'da deri-kilim sattığı tüccarlardan ödünç para alacağına güveniyordu. Adana'ya varırsak iş kolaydı.

Babam parası kalmadığından yalnız kendisi için bilet almış. Trene bindik Adana'ya gidiyoruz. Bir de baktım babam: "Kondüktör geliyor, bilet soracak!" diye telaşlandı. Hemen beni ve benden bir buçuk yaş küçük olan kardeşim Hasan'ı bavulların konduğu rafta, bavulların arkasına,

yatırdı. Bavulları da önümüze koyarak bizi sakladı. Meğer 8 yaşından büyük çocuklar için bilet alınmalı imiş. İşte biz Adana'ya böyle saklana saklana geldik.

Adana'ya indik. Adana İstasyonunun yanındaki park gibi ağaçlıklı bir yerdeyiz. Babam: "Buradan oturun, bir yere ayrılmayın, ben Adana'dan para bulup geleceğim." diyerek bizleri bırakıp gitti. Biz orada dört kardeş babam gelinceye değin oynayarak, şakalaşarak, "Alo geliyor!.." diyerek (trendeki toprak ağasının Yüksel kardeşimizi satın almak istemesi olayı) zaman geçirdik.

Bir de baktım babam geliyor; hem de faytona binmiş olarak, zafer kazanmış bir komutan edası ile... Demek ki istediği parayı bulmuş...

11. BİBER SALÇASI ÇIKARIYORUZ

Babaannem, sağ-salim ve sağlıklı olarak döndüğümüz için "Allah'ım sana bin şükürler olsun!" diye dualar ederek sevinmekte...

Komşular evimize doluşarak bizlere "Hoş geldin!" demekte; sanki bir gazadan (savaştan) dönmüşüz gibi bizleri izlemekte.

Bu arada komşularımız bizlere acıyan gözlerle bakmakta. Bu olayı yaşadığımız tarih: 1942. Bu tarihte en küçüğümüz Aysel 2, Yüksel 5, Hasan 8,5, ben ise 10 yaşında idik...

Artık anasız yaşayacaktık. Bize, o tarihlerde 60 yaşlarında olan, babaannem bakıyordu. Kısa zamanda homurdanmaya başlamıştı. Çünkü kendisinin de bakmak zorunda olduğu bir oğlu ile

bir kızı vardı. 5 kişi de biz olunca; yedimize birden bakmak onun gücünü aşıyordu.

Aynı yaşlarda bulunan anamın anası, bekar olan bir teyzem ile üç dayıma bakıyordu. Bu nedenle o da bizimle ilgilenemiyordu. Ama arada sırada da olsa anneannelerinin evine gidip geliyorduk. Anamın doğduğu ev de karşılıklı olmak üzere iki kattı. Avlusu genişti. Evin ikinci katına merdivenle çıkılırdı, genişçe ve güzel bir evdi.

Her iki dedem de evlerindeki ahırda at beslerdi. Köylerde bulunan bağ ve bahçelerine ahırda besledikleri atlarına binerek giderlerdi. Anamın babasının; Mazmahor'da içinde incir ağaçları bulunan iki tane bağı vardı. Anamın babasının ölümünden bu yana mirasçı olarak bu bağlarda paydaş olarak malikiz. Ne var ki yaşam savaşımın yoğunluğu nedeniyle bir türlü ilgilenemedim. Tapusu biz mirasçılarda ama ekip biçen ve de yiyen köylü. Ne diyordu Ecevit: "Toprak ekenin, su kullananın..."

Anneannelerde yaşadığım bir çocukluk anısını zaman zaman hatırladıkça, o halim gözümün önünde canlanır, kendime gülerim.

Bir keresinde biber salçası yapılıyordu. Ben de katıldım biber ayıklayan neneme, teyzemlere. Al al kırmızıbiberleri sapından kopararak atıyordum leğene. Bizim Gaziantep'in al biberleri çok acı olur. Bir de baktım ellerim acı acı yanıyor, elimin değdiği yerlerde acıyor. Dayanılır gibi değil. Anamın babası da oturmuş bizlere bakıyor..

Benim ahlayıp pufladığımı gören dedem: "Apteshaneye git, eline işe de acısı geçsin!"

deyince hemen yüznumaraya koştum. Dedem “Eline işersen biberin acısı geçer!” dedi ya... Pantolonumu, donumu indirdikten sonra sağ elimle tutarak sol elime işedim; sonra da sol elimle tutup sağ elime işedim. İşimi bitirip donumu, pantolonumu çektikten sonra anladım ki dedem bana oyun oynarmış, muziplik yaparmış. Olacakları biliyormuş, bile bile beni yüznumaraya göndermiş.

Kendisi başta olmak üzere evdekilerin hepsini benim acıklı halime gülüp durdular... İki elim paçamın arasında acıdan kıvranıp duruyorum. Artık ellerimin yanında; ellerimin değdiği her yerim; oram buram, apış aram, cayır cayır yanıyordu.

Kurşun yemiş köpek gibi ellerim apış aramda avluda dört dönüyor, kıvrım kıvrım kıvranıyordum; onlarda, benim bu halime bakıp bakıp, katıla katıla, gülüyorlardı.

12. İKİ OLAY DAHA

Anneannemlerde yaşadığım bir olay daha var unutamadıklarımın. Bir yaz günüydü, Kâmil dayım evleniyordu. O zamanlar düğün evlerde yapılırdı. Düğün evde yapılıyor, çağrılılara ise dondurma yapılıyor. Kerim dayım bir tane dondurma makinesini getirmiş, ha bire kolunu çevirip duruyor. Ben de yanında kendisini izliyorum. “Dondurma hazır olsa da bol bol dondurma yesem!” diyorum.

Belki de bu benim ilk ve son dondurma

yişim olacaktı... Sonunda dondurma oldu, konuklara kase kase, tabak tabak verilmeye başlandı. Ama Kerim dayım bana kıyak yaptı. Kütahya işi bir çini tabağı dondurma ile doldurarak önüme koydu. Meğer o da bana oyun oynarmış da benim haberim yokmuş.

Çocuk değil miyim, bir tabak dondurmaya kaşıklayıp durdum. Dayım bir tabak daha doldurup önüme koydu. Bu tabağı da cibilönük (Gaziantep deyimidir...) gibi yiyip bitirdim.

Ben de "Dayım beni seviyor, bana kıyak yapıyor!.." diyerek böbürleniyordum. O tabağı da bitirince bir tabak daha koydu önüme... O tabağı da kaşıklayarak yerken dayımın beni dikkatle izlediğinin ayrımına vardım. Ne var ki niçin baktığını anlamadım. Bir de baktım midem bulanmaya, başım dönmeye başladı. Son olarak kustuğumu ve kusarken de dayımın katıla katıla güldüğünü hatırlıyordum.

Meğer ben yediklerimin hepsini kusa kusa kendimden geçmişim... O günden sonra bir daha dondurma yiyemedim. Çünkü dondurmadan tiksiniştim. Nerede bir dondurma adı duysam midem bulanıyordu. Bu nedenle kırk yaşına değin dondurma yemedim. Kırk yaşından sonra dondurma yedim ama bu kez de; her dondurma yişimde, soğuk alıyor, kuru kuru öksürmeye başlıyordum. Belki de vücudum çocukken yaşadığım dondurma olayına tepki gösteriyordu.

Kerim dayımla ilgili ilginç bir olay daha var ki ana tarafım bu olayı sık sık yineler dururdu. Bir kış günü Kerim dayım dedemin tabancası belinde;

amcasının oğlu ve birkaç arkadaşı ile av tñfeklerini alıp, av bulmak için, Dñztepe'nin arkasına değin sarkmışlar...

Ne var ki bu av işine öylesine dalmışlar ki donduklarının farkına varamamışlar. Öyle ki artık yürüyemez duruma gelmişler. İçlerinde en sağlamı Kerim dayım. Biraz da atılgan yapısı var. "Siz burada durun. Ben kente inip size yardım getireyim!" diyerek arkadaşlarından ayrılmış. Dñztepe'den aşağı doğru sarkmış.

O tarihlerde Karakabir'de Çingene çadırları bulunurdu. O çadırlar orada 1955'e kadar durmuştu. Çingene çadırlarına yaklaştığında dayımın da ayakları donmuş ve o da yürüyemez duruma gelmiş. On on beş metre ilerisinde Çingene çadırları var. Çingeneleri yardıma çağırma düşüncesiyle av tñfeđini yukarıya doğru ateşlemiş. Tñfek sesini duyan Çingene erkekleri tñfeklerini alarak dışarı çıkarken; dayım, yerini bilsinler diye av tñfeđini bir daha ateşlemiş. Çingeneler ateş yapılan yere yayılım ateşi ile karşılık vermişler. Karakabir'de bir cayırtı kopmuş. Çadırlara yakın evlerde oturanlar da ne oluyor diye dışarı fırlamışlar.

Çingeneler ellerindeki silahlarla ateş ederek dayımın bulunduğu yere doğru koşuşmaya başlamışlar. Dayım da bir mezar taşını siper almış. Bunların niçin böylesine öfkelenip kendisine ateşle karşılık vermelerini düşünmüş ama nedenini bulamamış.

Çingeneler nara atarak, küfür ederek üstüne doğru ateş ede ede gelmişler. Öfkeli Çingeneler

dayımı ele geçirseler kurşunla delik deşik edecekler; belki ölüsünü bile linç edecekler. Dayım dayanamamış, korkmaya başlamış, belindeki dedeme ait tabancayı çekmiş beş metre kadar yaklaşan en öndekine bir el ateş etmiş. En öndeki çingene kurşunu alnından yiyince olduğu yere kütük gibi devrilmiş. Bu arada güvenlik güçleri yetişmişler, ateş ederek çatışmayı durdurmuşlar, ama ortada bir ölü var. Meğer başka bir Çingene aşiretinden bir genç; bu çadırlardan birinde yaşayan bir kıza âşıkmiş. Kızın akrabaları sanmışlar ki karşı aşiretteki Çingene genç kızlarını kaçırmaya gelmiş...

Güvenlik güçleri araya girerek Çingeneleri güçlkle durdurabilmiş. Çünkü bir ölü vermiş bulunan Çingeneler haklı olarak ortalığı velveleye veriyorlarmış; “Katili bize verin!” diye bağıyorlarmış. Ne ise güvenlik güçleri dayımı yakalayarak güvenliğini sağlamışlar... Dayımın ayakları donduğu için tutmuyor ya... Kendisini, sürükleye sürükleye karakola götürmüşler.

Dayımın, geride kalan ve dayımın yardım getirmesini bekleyen arkadaşları ise dayımın yardım göndermesini beklemeden sürüne sürüne Düztepe’den aşağı doğru; kimi zaman yuvarlanarak, kimi zaman sürünerek canlarını kurtarmışlar, ama dayımın başına gelenleri duyunca da şok olmuşlar.

Dayın ayakları öylesine şişmiş ki bir türlü çizmeden çıkarıp da gereken müdahaleyi yapamıyorlarmış. Dedem, dayımın ayaklarını

çizmeden, çizmeleri bıçakla parçalayarak çıkarmış...

Dedemin hatırlı dostları sayesinde dayımı bir gün bile hapis yatırmadan; haklı savunma (meşru müdafaa) nedeniyle serbest bırakmışlar. Babaları ölen Çingene ailesi de çadırlarını başka bir yere kurmuşlar.

Ailesi, dayımın deli dolu hareketlerini bu olaya bağlar. “Bu olay nedeniyle sıra dışı hareketler yapmaya başladı!” derlerdi. Gerçekten de askeri okulda burslu olarak okuduktan sonra dış doktoru olarak orduda çalışırken “şizoit şizofren” teşhisi konarak görevden alınmış ve malulen emekli olmuştu...

Bu dayımın bana yaptıklarını bir türlü unutamıyorum. Bunları anlatmalıyım ki ben nereden nereye, nasıl olmuş da çıldırmadan, gelmişim...

Bu dayımın yaptıkları zaman zaman düşlerime girer. Karabasan (Kâbus) gibi çöker, uykuda nefesimi keser. Çoğu zaman ağlayarak uyanırım o perişan yaşantımı düşlerimde görüp yaşadığım için.

Bir keresinde Kerim dayım bana, kız kardeşlerimden birini şikayet etmişti. O zaman kız kardeşlerimden biri liseye gidiyordu. Lisede öğrenci iken de erkek ve kız arkadaşları birlikte toplu halde okula gidip geliyorlarmış, gezip tozuyorlarmış.

İstanbul’da yaşayan, adımızı anmayan, ne durumda olduğumuzu sorup soruşturmayan, gençliğini karı kız peşinde geçiren dayım yıllar

sonra gelmiş bize namusluluk taslıyordu. Neymiş de ben “Kız kardeşime sahip olmalıymışım, yoksa kötü yola düşürmüş...” Bak şu kafaya koskoca doktor olmuş, bir gencin en doğal hakkı olan gezip tozmasını ona çok görüyor.

Kendisine: “Arkadaş, sen bunca yıldır niçin bizi arayıp sormadın, uçkurun elinde karı kız peşinde koşup durdun? Şimdi de gelmiş bize namusluluk taslıyorsun. Önce git sen kendini düzelt. Sonra bir kız namusunu senin benim baskımla, ya da korkumla koruyacaksa; o namus, zaten namus sayılmaz. Bırak gençliğini yaşasın, elbette doğal güdüsü gereğince eş arayacaktır. Eşini arasın, bulsun ki rahat etsin.” Deyince sözümü kesti: “Sahi sen dedikleri gibiymişsin!... Kız kardeşinin erkek arkadaşları ile gezip tozmasını doğal karşılıyorsun.” dedi.

Bu sözleri beni çıldırtmaya yetmişti. “Bana bak, dedim, eğer ben kız olsaydım, sen de gelip bana böyle baskı yapsaydın; inadına gidip erkeklerle gezip tozardım. Daha ileri giderek sana nispet olsun diye istediğimi yapardım! Sırf senin gibilerin söyleyecek sözü kalmasın diye...”

Bu sözlerim üzerine çok şaşırıldı. Dönüp yüzüme baktı. Hiç sesini çıkarmadan uzaklaşıp gitti.

13. BU DA BAŞKA BİR OLAY

Anamın ölümünden sonra, zaman geçtikçe, ana tarafımın bize olan ilgisi azalıyordu. Oysa anam sağlığında her bayram; anam, kendi

dayılarına bizleri de yanına alarak ziyarete giderdi. Dini bayramlarda da bayramlaşmaya gitmeyi unutmazdı.

Bizler de anamın dayılarının ellerini öperdik. Daha çok Güllü Mahmut ile Güllü Sait'in evlerine giderdik. Nedense diğer dayısı Güllü Ali'ye pek gidilmezdi. Acaba Güllü Ali'nin diğer iki kardeşi yanında yoksul olmasının bunda payı var mı idi? Bilmiyorum. Anamın dayısı olan Güllü Sait ve Güllü Mahmut Elmacı pazarında bulunan baklava dükkânlarını birlikte işletirlerdi, gelirleri yerinde olup zenginlerdi.

Bir bayram günü anam yine dayılarına bayramlaşmaya giderken bizleri de götürmek istemişti. Ben gitmek istemedim. Anam nedenini sorunca "Ben bana bayram harçlığı vermeyen dayılarının evine niçin gideyim!" demişim. Anam da kendi akrabalarına; benim bayram harçlığı vermeyenlerle bayramlaşmak istemediğimi söyler gülerdi. Aradan zaman geçtikçe ana tarafımın bizlere olan ilgisi azalmıştı demiştim ya; giderek anamın akrabalarının bizimle ilgisi büsbütün kesilmişti; çünkü öksüzün yüzü soğuk olurmuş...

Bir gün anamın babası Mustafa dedemin vurulduğu haberi geldi bize. Mustafa dedemin buğday arasasında bir handa dükkânı olduğunu söylemiştim. Köylülerin buğdayını köylüler adına satar komisyon alırdı.

Ararında kan davası bulunan köylülerden biri kan düşmanını dedemin dükkânında kıstırmış. Başlamış dükkânda bulunan hasmına ateş etmeye.

Dedem, “Yapma!” diye araya girince kurşunu karnından yemiş. Böylece köylünün hasmı ölmüş, dedem de ağır yaralanmış... Dedem bu kurşunlanma olayından sonra birkaç yıl daha yaşadı. Sonra ölmüş ve toprağa verilmiş. Ne var ki bize haber vermeye bile gerek görmemişlerdi.

Şimdi ben Mustafa dedemin de anamın anası Fatma nenemin de mezarları nerede bilmem. Dedim ya ana tarafımın bizimle olan ilgisi, anamın ölümünden sonra azalmış, giderek kesilmişti... Bizleri Tabakhane’de içinde bulunduğumuz kötü koşullarla baş başa bırakmışlardı.

14. BABA TARAFIM

Baba tarafımın ise İbrahimli, Dülük, Karahüyük, Oğuzeli (şimdiki Oğuzeli ilçesi), Şiveydin köylerinde (Şimdiki Gaziantep Havaalanı bitişiği) bağları, bahçeleri, bostanları ve tarlaları vardı. Ayrıca Tabakhane 5 tane derici dükkanı; yine Tabakhane çarşısında da beş dükkan yanında Millet Hanı ile Kalenin dibindeki İkişerefeli hanın karşısındaki handa da payları vardı.

Bu dükkanlardan, 1945-1950 arası, kira toplardım. Bir kere kira toplamak için gittiğim dükkânda Helvacı Derviş’in oğlu Şih Mehmet Saki bana: “Ne kirası? Atatürk bu dükkânları bize bağışladı!” diye beni terslemişti. Böyle diyen bu adam sonra da “Komünist!” diye benimle uğraşmıştı...

Nevarkiailemizkapitalizmeyönelenekonomiye ayak uyduramadı... Debbağlıktan, kilimcilikten

para kazanamadılar. Para kazanamayınca bağlarını, bostanlarını, bahçelerini, dükkânlarını, hanlarını satarak yemeye başladılar. Sattıkları bu taşınmazların parasıyla dericilik kilimcilik yaptılarsa da hep iflas ettiler.

1960'a gelindiğinde amcamla babamın elinde babalarından kalan mal mülk kalmamıştı. Babalarından kalan malları satıp dericilik yapmışlarsa da kısa zamanda sermayeyi kediye yüklemişlerdi. Sonradan babamla amcam o denli zordurumdakalmışlardı ki oturdıkları babalarından kalma evin paylarını da babaanneme satmışlar ve sattıkları bu evde de oturmaya devam etmişlerdi.

Eğer babaannem evdeki paylarını almamış olsaydı babamla amcam evdeki paylarını başkalarına satacaklardı. Baba Annam de bu durumu önlemek için köydeki mallarından birini satmış; parasıyla, babamla amcamın evdeki paylarını almıştı. Bu olay da bana çok koymuştu.

Babam ve amcamın bu kadar aciz olup oturdıkları evi satmalarından çok rahatsız olmuşumdur. İnsan kendi oturduğu evi anasına satar mı? Her ikisi de sattıkları bu evde oturmaya devam etmişlerdi. Babaannem kollarından tutup kendilerini dışarı koymamıştı. Anne sevgisi işte...

Böylece bağlar, bahçeler, dükkânlar gitmişti. Artık yoksulluk dönemi başlamıştı. Yalnızca babaannem babasından kendisine kalan tarlalara ve bağlara sahip çıkıyordu. Babamla amcamın "Sat, bize ver!" demelerine karşın "Ölünceye kadar mal benim. Öldükten sonra ne yaparsanız yapın!" diyerek çocuklarına zırnık koklatmadı.

Babaannem son yıllarında çok da yoksul düşmesine kadar şimdi yerine Sağlamcılar Camii yapılan 10 dönümlük (10 bin M2) bağı satmadı. Babaannemin satmayıp koruduğu bu bağ biz mirasçılara kaldı. Şimdi bu bağ yerinde apartmanlar yükselmektedir.

Halam Aliye Özkeleş'in çocukları Özkeleşlerin yaptırdığı ve bizim de kat karşılığı müteahhitlere verdiğimiz bu apartmanlar bize baba annemden kalmadır.

İyi ki babaannem burayı satmamış. Bu taşınmaz sayesinde ben 65 yaşında yoksulluktan kurtuldum. Bir trilyona yaklaşan bu mal varlığından bir bölümünü yoksulluk nedeniyle ben de satmak zorunda kaldım. Babamı amcamı kınarken aynı şeyi ben de yaptım. Ama ben bu paradan günlük geçimimi sağlayacak kadarını (20 milyar) aldım; artan parayı ve taşınmazların tamamını da çocuklarıma verdim.

İstedim ki benim yaşadığım yoksulluğu yaşamasinlar... Böylece anamın ölümüne değin olan çocukluk dönemini anlatmış oluyorum. Bundan sonra anlatacaklarım anamın ölümünden sonraki çocukluk dönemimdir...

15. İLKOKUL GÜNLERİ

Babam beni, ilkokula, benden bir buçuk yaş küçük kardeşim Hasan'la birlikte yazdırdı. Benim yaşım ilkokula elverişli idi ama kardeşim Hasan'ınki elverişli değildi. Bu yüzden ilkokula küçük yaşta başlayan kardeşimin okurken zorluk

çektğini hatırlıyorum.

Babamın niçin böyle ikimizi de aynı anda ilkokula kayıt ettirmek istediğini bu güne kadar anlamış değilim. Ama aklıma geldikçe küçük kardeşime haksızlık yapıldığını kanısına varırım.

Bu olaydan şu dersi çıkardım. Babalar, analar heveslenip de küçük yaşta çocuklarını okula yazdırmaları. Çünkü erken yaşta okula konan çocuklar okumakta güçlük çekiyorlar.

O tarihlerde okula kayıt yaptırmadan önce öğrencilerinden sağlık raporu istenirdi. Hükümet Tabipliğine gittik. Kardeşimin gözü trahomlu çıktı. Benimkinde ise bir şey yoktu. Babam bizi evimize en yakın olan Bostancı ilkokuluna götürdü. Kardeşimi kayıt ettiler. "Senin trahomlular arasında işin!" yok diye benim kaydımı yapmayıp başka bir okula gönderdiler.

Evimize en yakın okul Dayı Ahmet Ağa İlkokulu idi. Oraya gittik babamla. Ne var ki bu okula; bürokratların, öğretmenlerin, ağaların, beylerin, eşrafın, zenginlerin çocuklarını alıyorlarmış. Oysa benim ailem de zengindi. Fakat benim ailenin zenginliği Gaziantep çapında değildi. O yüzden benim kaydımı yapmadılar.

O tarihlerde (1939) Gaziantep'te Tabakhane'deki Bostancı ilkokulu ile birlikte topu topu 6 ilkokul ve bir de Başkarakol'da orta öğretim dedikleri Gaziantep Lisesi vardı.

Gaziantep Lisesi ortaokulu ile birlikte öğretim yapardı. Gaziantep'teki ilkokullar sırası ile şöyle

idi: Bostancı ilkokulu, Dayı Ahmet Ağa, Gazi ve Sakarya ilkokulu. Bir de Türktepe(nin eteklerinde Şehit Kamil İlkokulu vardı. Sarı Mektep dedikleri Cumhuriyet İlkokulu ile Direkçiler Çarşısında bulunan İnönü İlkokulu...

Sarı Mektep'in duvarları sarı renkle boyandığından olsa gerek Sarı Mektep denirdi. Bu okul bir cami avlusu içinde cami ile karşı karşıya idi.

Kaydımın Dayı Ahmet Ağa ilkokuluna yapılmamasına üzülmüştüm. Bunun üzerine kaydım, evimizden çok uzakta bulunan Gazi ilkokuluna yapılmıştı. Bu okulun evimize uzaklığı Dayı Ahmet Ağa ilkokulunun iki misli idi.

Gazi ilkokuluna gidip geldiğim beş yıl boyunca Dayı Ahmet Ağa ilkokulunun önünden gelip geçtikçe bu okula imrenerek bakardım. Okulun bahçesinde Celal Ocak dedikleri birinin çocuklar arasında dolaştığını kimi zaman da onlara jimnastik (beden eğitimi) yaptırdığını görürdüm. Bu Celal Ocak Şehreküstü futbol takımında da oynardı. İri yarı, uzun boylu yakışıklı bir gençti. Sonraları okulda görmez oldum. Sorup soruşturmam sonucu; genç yaşta, kalp krizi geçirerek ölmüş.

Anam gibi bunun da genç yaşta ölmesi beni etkilemişti. Ölümünden sonra öğrendim ki öğretmen değil de eğitimciymiş...

Gazi ilkokuluna benden bir sınıf önde olan komşumuz Talip Dağdelen ile birlikte gidip gelirdik. Talip Dağdelen genellikle çantasını bana taşıtırdı. Kendisini çok severdim. Çünkü sevecen, güler yüzlü az konuşan bir çocuktü. Beni de incitmemişti.

Pek öyle benim gibi yaramazlığı yoktu. Sonra öyle canciğer arkadaşlık da yapmazdı kimseyle. Tek başına olmayı daha çok severdi. Sessiz, ağır başlı, sessiz sedasız bir çocuktü. Daima düşünceli bir hali vardı.

Eviden okula, okuldan eve birlikte gelip giderdik. Yol uzak olduğu için bazen sıkıştığımız olurdu. Küçük abdest için sorun yoktu. Sıkıştığımız zaman bir duvar dibine siner işimizi görürdük. Ama iş büyük abdestte gelince işimiz zordu.

Genellikle okul dönüşü evimize yaklaştığımız sırada sıkışırdık. Böyle durumda Talip Dağdelen durur, ayakta olmak üzere, iki bacağını birbirine sıkıştırarak altına kaçırmayı önlerdi. Ara sıra ben de kendisi gibi yaparak altına kaçırmayı önlerdim. Ne var ki bir keresinde başaramadım, altına kaçırdım. Kıçımдан, pantolonumdan aşağı sarı renkli dışkılar aka aka eve geldim. Hiç unutmam, Annem beni “Vah yavrum vah!” diyerek ocaklıkta kuyunun yanında yıkamıştı. Bu olay iki kere olmuştu. İlki birinci sınıfa giderken ikincisi de üçüncü sınıfta giderken...

Çünkü ben, dördüncü sınıfta iken anam ölmüştü. Bu yüzden de beni Dayı Ahmet Ağa ilkokuluna almayanlara kızardım. Dayı Ahmet Ağa öğrencisi olsa idim altına kaçırmadan eve ulaşacağıma inanırdım...

16. İLKOKUL ARKADAŞLARIM

Gazi ilkokulunda ilk hatırladığım olay bir gün bizi okulun salonunda topladılar. Bayraklarla

donatılmış bir masa üzerine Atatürk'ün kahve renkli bir büstü önünde 9'u 5 geçe bir dakika ayakta durdurarak saygı duruşunda bulundurdular.

Bir Atatürk olduğunu ve onun da bir yıl önce öldüğünü orada öğrendim. Öyle sanıyorum ki birinci sınıfta okuyorduk o zaman.

O zamanlar bizlere parasız gri kapak kartonlu birinci sınıf beyaz renkli defterler yanında, silgi ve kalem de verirlerdi. Verdiklerinin üzerinde de devlet tarafından verildiğine ilişkin bilgiler bulunurdu. O defterlerin, kalemlerin ve de silgilerin güzelliği aklımdan gitmez.

İlkokulun yaramaz öğrencileri arasında idim. Okul arkadaşlarım arasında adı aklımda kalanlar: Ali Tokatlı, Bedri Yüksekbilgili, Durdu Bilen, Hadi Balık, Oktay Alevli, soyadlarını hatırlayamadıklarım Abbas ve Beyhan'dır. Bunlar içinde Ali Tokatlı ufak tefek olduğundan kapışmalarımızda hepimizin dişine göre idi. Bizlerin kendisi ile kapışmasına, güreşe kalkmasına ve kendisini sıkıştırmasına gülererek karşılık verirdi. Genellikle elimizden kaçarak kurtulurdu. Kimi zaman kendisini yakaladığımda göğüs kafesinin altındaki kalbinin, bir serçe kalbi gibi, attığını hissederdim. Kendisi ise bu yaptıklarımıza hiç öfkelenip küsmezdi.

Bedri Yüksekbilgili, Şehir Sineması sahibi Lütfi Ağa'nın oğlu idi ve ilkokuldan sonra o da benim gibi okuyamadı. Adana'da bulunan sevgilisi yüzünden intihar ettiği söylendi. Çok atılgan bir çocuktü. Biraz kavgacı idi.

Durdu Bilen; filozof yapılı esmer bir çocuktü. Öğüt verir gibi bir anlatımı vardı. Orta halli bir

ailenin çocuğu idi. Yüzünde de Antep çıbanının izi vardı sanıyorum...

Fabrikatör Cemil Alevli'nin oğlu Oktay Alevli ile ilgili bir Allebende çimme olayı var ki anlatmadan geçemeyeceğim.

Bir gün aramızda Oktay Alevli de olduğu halde dört beş kafadar okuldan kaçarak Alibendi (Alleben) deresindeki Yedisöğüt'te gitmiş suyun durgun olduğu bir yerde çimmiş, yüzmüştük.

Biz Gaziantep'li, bu tür suya girmelere "çimmek" adı veririz... O zamanlar bu dere gürül gürül akardı, içinde balıklar oynardı. Şimdi kurudu...

Okul yönetimi sınıfta dört beş öğrencinin yanında Oktay Alevli'nin de olmadığını ayırmasına varınca hemen hademe ile Cemil Alevli'ye haber salmışlar:

"Oğlun okulda yok! Nerede olduğunu biliyor musunuz?" diye.

Bir kıyamet kopmuş. Oğullarının fidye için kaçırdığını sanmışlar... Bir araştırma, bir koşuşturma, bir telaş ki sorma gitsin... Elbette bizler, Alleben'de Yedi Söğüt'te çimerek günü geçirdikten sonra, okuldan geliyormuş gibi evlerimize gitmiştik.

17. KOLUMUN KIRILMASI

Ertesi gün bizleri başöğretmenimiz Şakir Sabri Yener'in odasına buyur ettiler. Şakir Sabri Yener çok babacan bir adamdı. Öğrenciler üzerinde sevecen bakışları ile otorite kurardı. Hep güler

yüzlü idi. Osmanlı döneminden kalma aydıdı, medreseden yetişmiş olmasına karşın; sağlam bir Atatürkçü ve Cumhuriyetçi idi. Ölümünden beş on yıl öncesinde kendisi ile yakın dost olmuştuk.

Başöğretmenimiz Şakir Sabri Yener bizlere, “Yaptığımızın doğru olmadığını...” söyleyerek darıldı.

“Bir daha okuldan kaçmamamızı...” öğütledi.

“Okulun adını kötüye çıkardığımızı ve bu nedenle arkadaşımız Oktay Alevli'nin okuldan alındığını, yaptığımız hareket nedeni ile okulun itibarını düşürdüğümüzü...” söyledi.

Biz okulumuzun Başöğretmeni Şakir Sabri Yener'den gereken paparayı yerken baktım ki gerçekten Oktay Alevli aramızda yok. Kaydını bizim okuldan alıp Dayı Ahmet Ağa İlkokuluna yaptırmışlar bile. O olaydan sonra Oktay Alevli'yi bir daha görmedim.

Hadi Balık adlı arkadaşla da ilgili unutamayacağım bir anı var. Bu arkadaş ilkokuldan sonra okudu; yanlış hatırlamıyorsam İnşaat Teknisyeni oldul. Ben 20 yıl sonra, öğrenci olarak Dr. Emin Kılıç'a gidip gelmeye başladığımda o da öğrenciler arasındaydı... Ney üflerdi. Çok kasıntılı bir hal almıştı. Kendini beğenen bir tip olmuştu. Beni tanımazdan gelmesin mi? Oysa ilkokulda birlikte okumuştuk. Ama çok kalmadı, ipi kırdı. Bir daha ne hocası Dr. Emin Kılıç'ı aradı ne de hocanın diğer öğrencilerini aradı. Hocamız ipi kırıp kaçanları sayardı ama onun adını anmazdı.

Sonra Brezilya'ya göçtü. Şimdi orada yaşıyor. Ara sırada gelir buradaki akrabalarını görüp gider.

Bu Hadi Balık benim kolumun kırılmasına neden oldu.

Bir gün okulun bahçesinde arkadaşlarla koşuşturup duruyorduk. Bir ara ayak bileğime inen çorabımı çekmek üzere eğilmişim. Benim bu dalgınlığımı gören Hadi Balık arkamdan gelerek üzerime atlayınca iki ellerimle yere tutunmaya çalıştım. O ise sırtıma yapışmış, abandıkça abanıyordu. Kendisine yalvarıyordum:

“Yeter abanma, kolum kırılacak!”

O ise inanmıyordu. Abandıkça abanıyordu. Bir “Çat!” sesi duydum, bayılmışım. Gözümü açtım ki sınıfta sıramda oturuyorum. Herkes başıma toplanmış beni aydırmaya çalışıyordu. Sol kolum, dirsekten kırılmış... Sol elimin parmaklarıyla oturduğum sıraya dokundum. Sıra falan yoktu elimin altında. Ama gözümle varlığını gördüğüm sırayı elimle hissedemiyordum. Bu olaydan sonra anladım ki dış dünyayı bize var gösteren duyularımızdır.

Olay beşinci sınıfta iken geçmişti ve anam öleli iki yıl olmuştu. İki arkadaş beni evimize bıraktı. Babam beni Kozanlı’daki Çıkıkçı Şerif’e götürdü. Çıkıkçı Şerif Sakarya ilkokuluna yakın bir kahvede küçük bir kürsüde oturuyordu. Sakin bir kahve idi. Birkaç masada dama, kâğıt oynayan müşteriler vardı.

Çıkıkçı Şerif Esmer, kara sakallı; elli, elli beş yaşlarında iri yarı, güçlü kuvvetli bir adamdı. Beni bir kürsüye oturturdu. Önünde bir leğen vardı. Bu leğeni kahveciden getirdiği sıcak su ile doldurdu. Eline bir sabun aldı, suda köpürttü. . Sabunlu sıcak

su ile kırılmış olan kolumu sıvazlayarak ovaladı; sonra ayağa kalktı. Sağ kolumu bileğimden tutarak “Bismillah!” diyerek hızla kendisine doğru çektii. “Çıt!” diye bir ses duydum.

Kolumun ağrısından canhıraş bağırmam üzerine kahvedekilerin dönüp bize baktıklarını gördüm. Sonra kolumu iki tahta arasına sıkıştırarak sardı, sarmaladı. Boynuma taktığı bir beyaz bezin içine kırık kolumu yerleştirdi ve babamdan ücretini aldı...

Eve geldim. 15 gün kadar uyuyamadım. Acılar içinde kıvrandım. Bu süre içinde okula gidip gelememiş olacağım ki arkadaşlar “Niçin okula gelip gitmiyor?” diyerek beni ziyarete gelmişler.

Beni ziyarete gelenler arasında Ali Tokatlı (şimdi doktor) ile Bedri Yüksekbilgili vardı. Diğerlerini hatırlamıyorum. 15 gün kadar acılar içinde kıvrandım. On beş gün sonra kolumdaki sargılar açıldı, iki tahta çıkarılıp atıldı.

Ellerim hissetmeye başlamıştı ama sol elimle sol omzumu elleyemiyordum. Kolum ters kaynamıştı. .Bu durumu gören babam beni tekrar Çıkıkçıya götürdü. Adam kolumu yeniden kırıp yeniden kaynatmaya kalktı. Bunu duyar duymaz oradan kaçtım.

Babam da benim yeniden aynı acıları çekmeme katlanamadı ki bir daha yinelemedi. Şimdi sağ elimle sağ omzumu elleyebildiğim halde sol elimle sol omzumu elleyemem. Çünkü sol elimle sol omzum arasında tam 10 cm bir aralık var. Sol kolum bir kemiğe takılır kalır.

Başöğretmenimiz Şakir Sabri Yener sonradan

Okul Müdürü olarak anıldı. Yani Başöğretmenlik sonradan Okul Müdürlüğü oldu. Sınıf öğretmeni Halil Bey'di. Kendisine Kara Halil derlerdi. Eşi Seher hanım Kayacık mahallesinde terzilik yapan çok güzel, sarışın bir hanımdı.

Halil öğretmeni de esmer, iri yarı, daima siyah güneş gözlüğü takarak başı yerde, sessiz sakin gezerdi. Kendisi keman çalardı. Müzik derslerinde kendisi keman çalar biz de türkü söylerdik. Bize öğrettiği türküler arasında en başarılı olduğumuz türkü "Menekşe buldum derede. Sordum evleri nerede?" türküsü idi.

Halil öğretmeni beni bir kere döverek cezalandırdığını anımsıyorum. Hangi yaramazlığım için beni dövdü hatırlayamıyorum ama. Sağ elimi açarak önüne uzattım. Elinde 30 cm'lik kalın bir tahta cetvel vardı. Cetvelin ince tarafı ile elimi vurdukça elim çok ağrıyordu; ama ben, yiğitliğime leke sürdürmek istemediğim için her vurdukça sağ elimi "Vur!" demişçesine önüne uzatıyordum... O da beni sindirmek için vurdukça vuruyordu.

Bu arada bütün sınıf bana bakıyordu. Onların önünde ağlar mıydım, öğretmeni "vurma!" diye yalvarır mıydım?.. Bu cetvel dayağı sonucu sağ elimin baş parmağı günlerce acıdı. Öylesine vurmuştu ki sağ elim şişmişti, günlerce sağ elimin baş parmağını rahatça kullanamamıştım. Elimin morartısını gören babam: "Ne oldu da bu parmağın böyle oldu!" diye sordu. Ben de "Düştüm de böyle oldu!" diyerek öğretmeni dövdüğünü söylememiştim. Biliyorum, söyleseydim bana

“Allah bilir ne yaptın ki, o da seni dövdü!” diyecekti.

18. “OLANLAR OLDU BİZE SAVULUN UŞAKLAR KAZIKLAR DEĞMESİN SİZE!”

Milli bayramlarda anamın diktiği izci giysilerimle trampet çalanlar arasında idim. Belki de bendeki bu ritme yakınlık ilkokulda trampet çalmamdan kaynaklanmaktadır.

Tören dönüşü okul salonunda toplanırdık. Öğretmenlerin resmigeçitte bizim okulun birinci geldiğini, valinin bizleri kutladığını söylerlerdi.

Kardeşim Hasan da kendi okulunun birinci geldiğini, Gaziantep valisinin kendi okullarını kutladığını söylerdi.

Böylece aramızda tartışma çıkardı. Sonradan anladım ki her okulun öğretmenleri kendi öğrencilerine “Birinci geldiklerini...” söyleyerek gaza getirirlermiş.

Zaten hayatımız boyunca hep gaza getirildik, aferin kazanmak için yapılmaması gereken işler yaptık. Öyle sanıyorum ki birinci gelme hastalığı bizlere ilkokulda veriliyor.

Oysa bu sağlıklı bir eğitim sistemi değil. Daha ilkokulda iken insanları yarışmaya yönlüyorlardı. Böyle bir anlayışın kötü olmasının nedeni öğrencilerin daha çocukken zenginliğe özendirilmeleri idi. Bu ise “Gemisini kurtaran kaptan” anlayışından başka bir şey değildi. Oysa bayramlarda; caddelere asılan pankartlar üzerine: “Birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için!” diye

yazarlardı.

Gazi İlkokulunu bitirirken diploma vermeden önce bize sınıf içinde bir diploma töreni düzenlediler. Orada müzik eşliğinde bizi oynattılar. Ben oynarken öğretmenlerin bana dikkatle bakıp güldüklerini gördüm. Neyim var diye hem oynuyor hem de kendime bakıyordum. Gri okul önlüğüm biraz kısa idi. Çünkü son sınıfa kadar birinci sınıfta giydiğim önlükle gelmiştim. Acaba: “Önlüğüm kısa olduğu için mi, gülüyorlar bana.” demiştim...

Oysa ben “Kötü oynarsam bana diploma vermezler.” korkusu ile iyi oynamaya çalışıyordum. Sonradan anladım ki oynarken kendimi müziğe kaptırıp öyle güzel oynuyormuşum ki hepsinin dikkatini çekmiş...

Bu arada şunu da belirtiyim ki ben müzik eşliğinde oynarken kendimden geçerim. Benim; hiç kimsede olmayan bir oynama stilim vardır...

Akşam ortaokulunda okurken okulla Nurgana'ya gitmiştik. Orada sazlar çalındı, kızılı erkekli oynamaya başladık.... Beni de çağırdılar oyuna. Nasılsa kendimden geçerek oynamaya başlamışım. Hani Çingenecin biri vali olmuş. Valinin Çingene olduğunu da kimse bilmezmiş. Tanınmış bir kişinin düğününe gitmişler. Vali de Çingene ya. Kalkar oynarım korkusu ile geniş etekliğini yere kazıkla tutturmuş. Ne var ki çalgı çalıp da herkes oynayınca Vali kendinden geçmiş, eteklerinde kazık dönmeye başlamış. Oynayıp dönerken de:

“Olanlar oldu bize
Savulun uşaklar

Kazıklar değmesin size!” dermiş.

Ben de kendimden geçmişçesine oynamışım ki öğretmenlerimden biri bana: “Ben böyle oyun tarzını kimsede görmedim!” demişti!

Öğretmenim abartmıyordu; çünkü ben oyuna kalktığımda oynayanlar kenara çekilip bana bakmaya başlamışlardı.

19. CEVAT GÜLLÜ

Artık ortaokul dönemini anlatmaya geldi sıra. Kaydımı 1-D sınıfına yaptılar. Demek ki 1 A, 1 B ve 1 C sınıfları daha vardı. Ama biz 1 D öğrencileri daha seçme (!) idik.

Hemen hemen bütün yaramaz çocukları 1 D sınıfında toplamışlardı. Nereden de biliyorlardı yüzümüze bakarak yaramaz olduğumuzu.

Talip Dağdelen yine benden bir sınıf önde idi ve yine birlikte gidip geliyorduk ortaokula. Yine çantasını ben taşıyordum genellikle. Sanki ben onun çırağıydım. 1 D sınıf arkadaşlarımızdan hatırımda kalan kimileri ile ilgili anılarımda hatırlayabildiklerimden biri: Cevat Güllü.

Cevat Güllü anamın dayısı Mahmut Güllü’nün küçük oğlu. Anam, ölmeden önce bizleri alıp sık sık dayısı Mahmut Güllü’nün evine götürdüğünü daha önce anlatmıştım.

Bir keresinde Cevat Güllü’nün anası Atiye yenge Cevat Güllü ile beni evlerindeki banyoda yıkamıştı. Bizim evde ise banyo yoktu. O evdeki banyo çok hoşuma gitmişti. Atiye yengem cana yakın ve çok sevecen şişman değilse de topluca

bir kadındı. Her zaman gülümserdi. Akrabalar arasında kimseyi onun kadar sevmemiştim. Dört çocuğu vardı; ikisi kız ikisi oğlan. O zamanlar ben dokuz on yaşında idim.

Cevat Güllü ise bütün arkadaşlarına olduğu gibi bana da hep “Ortağım!” diye seslenirdi; bu da benim hoşuma giderdi. Ama büyüdükçe beni yanına yaklaştırmamaya başlamıştı. Yaklaşmak istediğim takdirde de beni Antep deyimiyle çeflerdi (azarlardı)... Bana yüz vermemesini taa benim Avukat olmama kadar sürdürdü. Ben ise Cevat Güllü’nün fırsat düştükçe beni aşağılamasına bir anlam veremezdim. İnadına onun sevgisi kazanmaya çalışırdım...

Avukat olduktan sonra bir gün Gaziantep’e gitmişim. Karagöz’e doğru giderken bir baklavacı dükkanının levhasında kendi adının yazılı olduğunu gördüm. İçeriye baktım, görünürlerde Cevat Güllü yoktu. Olsaydı içeri girmeyecektim; çünkü her zaman olduğu gibi, beni asık suratla karşılar diye korkuyordum.

Yanımda amcam ve eşim de vardı. İçeri girerek bir masaya oturduk. Birer porsiyon baklava söyledik. Bu arada baklavayı getiren garson “Seni masasına davet ediyor.” diyerek Cevat Güllü’yü gösterdi. Meğer kendisi biz geldiğimizde lavaboda imiş.

Cevat Güllü, beni ayağa kalkarak karşıladı: “Yahu sen ne güzel olmuşsun böyle!” demesin mi?

Güzel olduğum, daha sonra da başkalarınca söylenmişti ama ilk olarak Cevat Güllü tarafından söylenmişti. “Niçin yanındakileri de getirmedi?”

diyerek amcamı ve eşimi de masasına aldı. Ben ise amcama ve eşime saygısızlık yaptığım düşüncesiyle üzülmüştüm.

Sonradan anladım ki Cevat Güllü'nün bana kırgınlığı küçüklüğümüzde yaşanan bir olaydan kaynaklanıyor... Çünkü birinci sınıfta iken anam bizleri almış Mahmut dayısına götürmüştü. Hep birden otururken ne oldu da bilmem önümüze koydukları bir kitaptan bir sayfayı göstererek okumamızı istediler. İkimiz de birinci sınıfta olmalı idik ki hangimizin okumayı söktüğünü anlamak istiyorlardı.. O Dayı Ahmet Ağa ilkokulunda; bense Gazi ilkokulunda okuyordum.

Okumamızı istedikleri sayfayı ben çabucak okudum. Ama Cevat Güllü daha okumayı sökemediğinden okuyamamıştı. Bana "aferin" vermişler; onun da, okuyamamasını da başına kalkmışlardı.

Çok yanlış bir davranış; o yaşta iki çocuğu birbiriyle mukayese ederek; birini yüceltip diğerini aşağılamak... Ama olan olmuş; Cevat Güllü bu olayı hiç unutmamış olmalı ki fırsat düştükçe bana karşı hep soğuk davranmıştı.

Son olarak kendisini 1990 yılında Gaziantep'e gittiğimde görmüştüm. Eski postanenin arkasındaki Ömeriye camisinin bulunduğu sokakta tam karşımdan başı yerde derin düşünceler içinde geliyordu. Beni görmeyerek yanımdan geçti. Ben ise kendisine sahip çıkmaya korkmuştum. Çünkü Hac'ca gidip geldiğini Hacı olup hidayete erdiğini söylemişlerdi. Ben ise Gaziantep'lilere göre; Allahsız, dinsiz, komünist herifin biri idim. Hacı

olduğu için beni iyi karşılamayacağından korktum. Arkasından baktım, ayaklarında her zaman giydiği kırmızı yemeni vardı ve ayaklarını sürüyerek gidiyordu. “Muhakkak ayaklarından bir rahatsızlığı var!” diye düşünüp üzülmüştüm. Sonradan oğlu Ömer Güllü’den öğrendim ki Hac’ca giden kendisi değil büyük kardeşi Cevdet Güllü imiş...

Benim kalp krizi geçirdiğim hafta içinde kendisinin bağevinde yaktıkları mangal kömüründen çıkan gazla zehirlenerek öldüğünü gazetelerden öğrendim. Gazetede çıkan fotoğraflı haberini kesip sakladım. Ben, kalp krizi üzerine yoğun bakımda yatarken onun ölmesine üzülmüştüm. Çünkü kendisini çok severdim.

Sonradan yine Gaziantep’e gitmiştim. Yılmaz Kale beni vereceği bir konsere çağırmıştı. Saatinde konsere gittim, bana protokolda yer ayırmışlardı. Bir ara, dinlenme molası verildiği zaman, arka sıradaki konuşmalardan esmer uzun boylu yakışıklı bir gencin Cevat Güllü’nün oğlu olduğunu öğrendim. Tanışma faslından sonra, “babasının Hac’ca gidip gitmediğini” sordum. “Hayır, dedi, Hac’ca giden babam değil; amcam!” Bunu öğrenince Cevat Güllü’ye sahip çıkmadığıma üzülmüştüm.

20. ORTAOKULDAN İKİ ARKADAŞ DAHA: ORMAN MEMURU TARIK VE DR. HİLMİ ÇEVİKER

Ortaokulda okurken bir de Tarık adında orta boylu esmer bir çocuk vardı. O da sınıfın

yaramazlarındandı. Kimi zaman bir yanağının dışından iğne sokarak ağzının içinden çıkarırdı. Bizim hayranlığımızı kazanmak için yanağını delmekten çekinmiyordu. Ben de yanağımın dışından iğne sokup içinden çıkarayım dedim; baktım yanağım çok acıyor bir daha yapmadım.

Tarık da; Cevat Güllü ve benim gibi birinci sınıfta iken okuldan ayrıldı. Aradan yıllar geçtikten sonra kendisini orman muhafaza memuru olarak gördüm. Tabakhane’de ormandan kestikleri kaçak odunları satmak isteyen köylüleri yakalamıştı. Çok acımasız olmuştu. Diğer orman koruma memurları ile birlikte o yoksul köylüleri önüne katıp götürüyordu. Zaten acımasız olduğu yanağını delmesinden belli idi...

Beni tanımadı. Ben de kendisine sahip çıkamadım; çünkü durup benimle konuşacak durumda değildi. Şimdi ne zaman “Aman ormancı!...” türküsünü duysam bu orman Memuru Tarık’ı hatırlarım. O okuyamadığı halde memur olarak yakayı kurtarmıştı. Ben ise okulu bırakmanın acısı içinde Tabakhane’de dericiler, kilimciler arasında kıvranıp duruyordum...

Sınıf arkadaşlarım içinde benim hatırlayamadığım ama beni hatırlayan arkadaşlar da var. Daha kalp kriz geçirmemiştim. Bir keresinde enseme çıkan tatlı huylu bir kisti aldırمام gerekti. Ulus, Rüzgarlı SSK’ya gitmiştim. Beni bir operatör doktora gönderdiler. İçeri girdiğimde masasına doktor eğilmiş bir dergiye bakıyordu.

Meğer bu doktor hasta muayene etmezmiş; yalnızca ameliyatlara girermiş. Başını kaldırmadan

“Neyin var?” dedi. “Boynumda bir kist var. Onu gösterecektim!” deyince başını kaldırdı. Beni görür görmez o ciddi hava dağıldı. Işıldayan ve sevecen gözlerle gülümseyerek bana baktı.

Hiçbir zaman bir doktordan böylesine sevecen bir yaklaşım görmemiştim. Doktorlar yalnızca para alırken sevecen oluyorlardı. Şaşıtm kaldım; bu doktor bana niçin böyle yakınlık gösteriyor, hayran hayran yüzüme bakıyor... diye

Benim şaşkınlığımı görünce, “Hele geç otur şuraya...” dedi. Neye uğradığımı şaşırdım. İlk olarak bir doktor bana kendiliğinden “Otur!” diyordu. Haddine mi düşmüştü bir hastanın otur demeden doktorun yanındaki koltuğa oturmak.

Oturur oturmaz: “Sen Hayri Balta değil misin?” deyince şaşkınlığım daha da arttı. “Nasıl, nereden bildin?” deyince güldü... “Seni nasıl bilmem, ortaokul birinci sınıfta aynı sınıfta idik. Sınıfımızın haylaz çocukları arasındaydın. Bizler sizlere yaklaşamaz, bakar dururduk!” dedi.

Buna karşın hafızamı yokladım. Yüzüne bakarak hatırlamaya çalıştım, hatırlayamadım. Kendini tanıttı: Dr. Hilmi Çeviker... Avukat olduğumu da biliyormuş. Eee koskoca Gaziantep’te; Allahsızlıkta, dinsizlikte, komünistlikte adı kulağına değmiş Hayri Balta avukat olduğu bilinmez mi... Dr. Hilmi Çeviker ile dostluğumuz gün geçtikçe arttı. Hâlâ da sürüp duruyor. Nü güzel bir insan...

21. TABAKHANADE YAŞAM

Sınıf arkadaşlarım arasında bir de bizlerden

birkaç yaş büyük uzun boylu, iri yarı biri vardı. Adını söylemek istemiyorum, ne olur ne olmaz. O da benim gibi okuyamadı ve yine o da benim gibi Tabakhane'de bir akrabasının yanında dericilik yapardı. Ara sıra gidip konuşurdum kendisiyle; çünkü bana karşı hep sevecendi. Sonraları kabadayılığa başladı. Oğlancılık olduğu söylendi. Öyle ki semtimizdeki zengin bir ailenin genç, parlak bir çocuğunu taciz ettiği için gencin ailesi ile takıştığı söylenmişti. Bir kere dükkânına uğradığımda bana bile kötü kötü baktığını gördüm. Bir daha yanına uğramadım.

Sonradan yüzüne bir ustura atarak kendisini işaretlediler. Kendisini işaretleyen bizzat anlatmıştı bana bu olayı ölmeden önce. Bir gün gece yarısı bu arkadaş içmiş, kendinden geçmiş bir halde nara atarak İki Şerefeli Caminin önünden Kalealtı'na doğru çıkıyormuş. İki kardeş de yukarıdan aşağı doğru iniyorlarmış. Önünü keserek kendisini durdurmuşlar. Sarhoşluğundan yararlanarak bir güzel dayak atmışlar. Dayak yemesinin nedeni oğlancılık olsa gerek. Dayak faslından sonra da yüzüne bir ustura çalmışlar. Ölmeden önce gördüğümde yüzündeki yara izi kendisini korkunç bir duruma getirmiş, çok çirkin olmuştu.. Yüzündeki o şeytanî gülüş daha belirgin olmuştu. Sonra duydum ki Adana'da bir kavga sırasında kendisini kurşunlayıp öldürmüşler...

O zamanlar bir adet vardı serseri güruhu arasında; kim kabadayılığa özenirse, başkalarına posta komaya, sivirmeye kalkarsa; ya yüzüne bir ustura çalarlar; ya da içki içirip sarhoş ettikten

sonra tecavüz ederek onu adam içine çıkamaz duruma getirirlerdi.

Başka bir sindirme metodu da korkutmak ya da taciz yoluydu.. Tıfıl erkek çocuklar daha yetiştirme aşamasında pusuya düşürülür, gafilliğinden yararlanarak tokatlanır böylece gözü kırılırdı.

Bu kabadayıların bir başka sindirme yolu da ıssız bir yerde kıstırdıkları gence tecavüz etmeseler bile dudaklarından veya yanaklarından öperek onu utanca boğarlardı. Bu ahlaksızlıkları da genellikle serseri ruhlu, korkak kabadayılar yapardı. Böylece yeni yetişmekte olan gençleri sindirerek onların kendilerine rakip olmalarını, onlardan gelebilecek sataşmaları önlemiş olurlardı.

Böyle bir oramda yeni yetişen genç delikanlının bileğine güçlü olması gerekti. Gerektiğinde içki içmekten, kavga etmekten, adam vurmaktan çekinmemeliydi. Yoksa kendisini haraca bağarlardı, adam yerine koymazlardı, saygınlık göremezdi, yetiştiği ortamda rahat gezemezdi.

İşte ben ortaokulu 1. sınıfta bırakınca, Tabakhane'de, böyle bir serseri güruhu arasına düşmüştüm. Zorunla olarak kendimi korumak ve kanıtlamak zorunda idim. Böyle bir tokatlanma ya da tacize karşı önlemimi alırdım. Bıçağımı ya da usturamı dörde katladığım ve her zaman elimde taşıdığım gazetenin arasına saklardım. Böyle yaptığımı da kimseye söylemezdim. Bir keresinde Suburcu'da polis aramasına yakalandım. Polisler sık sık arama yaparlardı. Hem kimlik sorarlardı, hem de kama, tabanca, ustura taşıyıp taşımadığımızı

denetlerlerdi. Böyle aramalar sırasında elimdeki gazete ile iki ellimi havaya kaldırarak polislere kolaylık sağlardım. Onlar da beni yukarıdan aşağı yoklayıp geçerlerdi. Oysa aradıkları elimdeki gazetenin içinde idi. Hiç bir polis de elimdeki gazetenin içine bakmayı akıl edememişti.

22. YAŞADIĞIM ORTAM

Kardeşim Hasanın, benden 1,5 yaş küçük olarak okula konması nedeniyle okumaya pek ısınmamıştı. Bu nedenle de babam kendisini ortaokula yazdırmamıştı. Babam da benim gibi ortaokul birinci sınıftan ayrılmıştı. Ortaokulu gittiğini bana kanıtlamak için zaman zaman “Le garson e lafi sondan la şambır!” diyerek Fransızcasını söyler, sonra da Türkçeye tercüme ederdi. O da ortaokul birinci sınıftan terkti. Ortaokul birinci sınıftan aklında kala kala Fransızca bu tümce kalmıştı.

Ortaokula gidip geliyordum ama evimizdeki sosyal ve ekonomik durum okumama elverişli değildi. Anamız öldüğü için bizleri yedirip içiren, giydirip kuşatan olmadığından dördümüz de perişan bir durumda idik. Ne doğru dürüst sabah kahvaltısı yapabiliydik; ne de doğru dürüst bir öğle ve akşam yemeği...

Babaannem yaşlı olduğu, halam da küçük olduğu için bizlere yeteri kadar bakamıyordu. Babamın da elinden bir şey gelmiyordu. Anamın ölümü üzerine kendisini yitirmişti. Her gün içip içip geliyor “Hayriye! Hayriye!” diye ağlayarak

sızincaya kadar ayaklarını yere vuruyordu...

Biz dört kardeş ise babamız sızincaya kadar başında bekleriz dururduk. Sızmadan önce muhakkak kusardı. Kusmaya başlayınca ya ağzının altına leğeni zor yetiştirirdik. Yetiştiremediğimiz zaman; ya halıya ya da eşikliğe kusardı. Bundan sonra Yüksel kardeşim aşağıya inip kuyudan su getirerek o küçük yaşında halıyı siler, eşikliği yıkardı. Anabaşım ise bizimle ilgilenmezdi. Ne durumda yaşadığımızı bilmezlerdi bile...

Bu ortam beni çok rahatsız ediyor derslerime çalışmak için gereken huzur ortamı bırakmıyordu. Ders çalışmamam babamın dikkatini çekmiş olmalı ki ikide bir: "Çalış, çalışmazsan başarılı olamazsın. Hayat çalışmakla kaimdir." derdi. O beni sıkıştırdıkça inadına benim de okuma isteğim kalmazdı. Sanki aramızda bir inatlaşma başlamıştı. Demek ki bendeki bu inat yaratılıştan...

Hasan kardeşim ilkokulu bitirip de ortaokula gitmediği için böyle bir kaygısı yoktu. İki kız kardeşim de ilkokula gidip geliyorlardı ve uçümüzün de üzerinde oturup çalışacağımız ortak da olsa bir masamız yoktu. Genellikle evimizin penceresindeki yüksekliği masa olarak kullanırdık. Ama kış günleri pencereleri kapatmak zorunda idik... Açsak bile soğuk taş üzerinde çalışamazdık.

Kış günleri odamızın bir kenarında bulunan gömme tandıra girerek ısınırdık. Bu ısınma sırasında da defterlerimizi, kitaplarımızı dizlerimizin üzerinde koyarak çalışırdık ve bu da çok zor olurdu. Bir de sıcak tandır ayaklarımızdan başka yerimizi ısıtmadığı için tandıra gömülmek

zorunda kalırdık. Tandıra gömülünce de çabucak uykumuz geldiğinden kitaplar, defterler, kalemler elimizden düşer uyur giderdik.

Okuldaki yaramazlığımın nedenini derslere hazırlanmamış olmamdan olsa gerektir. Yaramazlığı, derslerdeki başarısızlığımızın yerine koyarak bizi gözetleyenlerin dikkatlerini üzerimizden kaydırmaya çalışırmışız. Sonradan öğrendim ki buna psikolojide telafi mekanizması denirmiş.

35 yaşında başladığım Akşam Ortaokulunda; Lisede ve Hukuk Fakültesinde ve yine zaman zaman gittiğim kurslarda dersi kaynatmak için yaramazlık yapan öğrencileri gördüğüm zaman hemen notu verirdim. “Bu öğrenci kısa zamanda okulu veya kursu bırakacak!” derdim; dediğim de çıkardı.

Günler, aylar bu bakımsız ve huzursuz ortamda geçiyordu. Bakımsızlıktan biz dört kardeşe bit düşmüştü. Her sabah ve her akşam gömleğimizi çıkarıp bitlerimizi ayıklardık. Bit kırma işi bana düşmüştü. Kardeşlerim bitli gömleklerini benim önüme kordu. Bitleri iki elimin başparmaklarının tırnakları arasına alır çıtır çıtır kırdım. Her kırdığım bit “çıt!” diye bir ses çıkarırdı ve her kırdığım bitten kırmızı kırmızı kan sıçrardı ve sıçrayan kanlar gömleğimizde kırmızı lekeler bırakırdı...

Kimi bitler kan emmekten morarır ve şişerdi. Böyle bitleri görünce iyi bir av yakalamış gibi sevinirdim. Bu kan emici bitlerden diğerlerine göre daha çok koyu kahverengi bir kan çıkardı.

Asıl önemlisi ben bitleri kırdıkça nedendir bilmem ağzım sulanırdı. Şimdi bile bit kırma olayı hatırladığım zaman ağzım sulanır. Bu satırları yazarken, gözlerimin önüne o görüntüler geliyor ve yine ağzım sulanıyor.

Bunun psikolojik nedenini bir türlü bulamıyorum. Ben gömleklerdeki bitleri kırarken iki kız kardeşim de birbirlerinin saçları arasındaki bitleri ayıklardı. Bazı belgeselerde maymunların birbirlerinin bitini ayıklarken görünce bizim de onlar gibi bit ayıkladığımız günler gözümün önüne gelir... Birbirlerinin bitini ayıklamasını görünce maymunların insanlara benzerliğine hayret ederim ve Evrim Teorisinin doğruluna inanırım. Şeraitçi militanların bu Evrim teorisinden niçin rahatsız olduklarını da bir türlü anlayamam...

23. ORTAOKULDAN KOPUŞ

Yokluk içinde geçen çocukluğumuz ve gençliğimiz anlatmakla bitmez. Bunu nedenle kısa keserek ortaokuldan kopma olayına gelmek istiyorum. O zamanlar okulda her gün bit ve temizlik yoklaması yapılırdı. Demek ki bitli yaşamak yalnız bize özgü değildi.

Bütün ailelerde bit olmalı idi ki her gün okulda ilk derse gelen öğretmen el tırnaklarımıza, iç gömleklerimize bakardı.

Bu temizlik yoklaması diğer öğrencilere olduğu gibi bana da çok doğal gelirdi. Alleben deresi kenarında bulunan bir askeri kışlanın avlusunda bir tane büyükçe, tekerlekli, portatif,

buharlı bir bit temizleme makinesi bulunurdu. Okula gidip gelirken kışladaki bu bit makinesi dikkatimi çekerdi. Askerlerin gömlekleri ve giysileri bu makineye atılınca bitlerin hiçbiri sağ çıkamazdı. Çünkü makineden çıkan yüksek ısıdaki buharlar bitleri öldürüp tüketti. Kimi zaman bu buhar makinesini temizlerlerdi. Buhar kazanının temizlenmesi sırasında derileri kalmış bit ölümlerinin zibil gibi aktığını gördüm. “Demek ki askerler bizden de bitli...”

Kaldı ki o zamanlar bitli olmayan aileler çok azdı. Bu nedenle de okulda her gün bizleri bit ve temizlik muayenesinden geçirirlerdi.

Feridun adında bir Türkçe öğrenimiz vardı. Öğretmenliğe yeni başlamıştı. Esmer, uzun boylu ince yapılı, iyi giyimli genç biri... Siyah bıyıklarını sağ elinin avuçları ile ikide bir sıvazlayıp dururdu. Bit ve temizlik yoklamasını; ilk derse kim girerse o öğretmen yapardı. Bir gün bu Feridun öğretmen bit ve temizlik yoklaması yaparken benim gömüğümün kirli olduğunu gördü.

“Gömüğün kirli! Git gömüğünü değiştir de gel!” dedi.

Ben ise o gün kirli gömüğümün dışını içeri çevirerek giymiştim. Çünkü öğretmenler gömüğü kıvrarak içine bakıyorlardı. Buna karşın yine de “İyi ki bit bulmadı!” diye sevinmişim. Çünkü kirli olmak başka, bitli olmak başka di...

Bu sırada sınıf arkadaşlarımdan biri olan Sıçan Hasan'ın yeğeni Gani; Türkçe öğretmenimize: “O öksüz. Anası yok, babası yok.” diyerek bana sahip çıktı.

Bütün sınıf üçümüze bakıyordu. Öğretmenimiz, benim sınıfı terk etmemi bekliyordu. Öğrenci arkadaşlar benim çıkıp çıkmayacağımı merak ediyordu. Ben ise utancımın dibine geçmişim. Bir an önce sınıfı bırakıp bir daha dönmemecesine okuldan uzaklaşmak istiyordum. Öyle de oldu ve bir daha da utancımın okula dönemedim. Koca bir sınıfın içinde bir öğrenciye “Git! Gömleğini değiştir gel!” denir miydi? Demek ki bu öğretmenimizin öğrenci psikolojisinden haberi yoktu.

İçinde bulunduğum güç koşullara bir de bu eklenince okuldan ayrıldım. O yıl devamsızlık nedeniyle sınıfta kalmıştım. İkinci öğretim yılı başında yeniden okula başladım. Bu kez de daha ilk derste müzik öğretmenimiz Ferit Ginol bey beni görür görmez: “Ooo! Bizim geçen yıl ki meşhurlarımızdan biri daha!” demesin mi? Daha ilk derste böyle karşılanmam bana çok ağır gelmişti. Neye uğradığımı şaşırardım, bütün sınıf yine bana bakıyordu. Buna karşın geçen yıl ki yanlışı yapmadım okula gidip gelmeyi bırakmadım.

Ne var ki içinde bulunduğum zor koşullar nedeniyle başarılı olamıyordum. Derslerden kopmuştum. Babam beni “Derslerine çalış!” diye sıkıştırıp azarladıkça inadına ders çalışmıyordum. “Bir masam bile yok nerede, nasıl çalışayım!” diye dayatıyordum. Bunun üzerine Kalealtı’ndaki pazardan çeyiz sandığı gibi küçük bir sandık aldı getirdi. Kitaplarımı, defterlerimi, kalemlerimi, silgimi bu sandığa koyup kapağını kapatıyordum. Sandığın kapağı sınıftaki sıralar gibi kırk beş

derece eğilimli idi. Ancak diz boyunda bir sandık olduğu için yine oturarak çalışmak zorunda kalıyordum. Böylece de oturduğum için kısa zamanda ayaklarım uyuşuyordu.

Derslerimdeki başarısızlık ve kırık notlar beni yıldırılmıştı. Anladım ki ben okuyamayacağım. Daha fazla dayanamadım ortaokuldan ayrılmak zorunda kaldım. Böylece yaşamımdaki en büyük yanlış yapmıştım. Bu sıralar 13-14 yaşında ergenliğe adım atmakta olan bir çocuktum. Artık, Tabakhanedeki sarhoşlar ve esarcılar arasında büyüyecektim...

24. TABAKHANE GÜNLERİ

Okuldan ayrıldığıma çok üzülüyordum. Yakınlarım, büyüklerim beni teselli ediyorlardı. “Üzülme ne olacak canım. Deden okudu da mı zengin oldu, dayın okudu da mı zengin oldu?” Sanki ben: “Şimdi ben nasıl zengin olacağım?” demişim gibi...

Elbette o zaman ben zengin olmanın insanı kendine yabancılaştıracağını, zenginliğin insanı insanlıktan çıkaracağını bilmiyordum; ama zengin olmak gibi bir isteğim de yaşamım boyunca olmadı. Çoğu zaman var olduğunu sandığım gizli güçten: “Beni zengin edeceğine canımı al daha iyi. Ancak bana günlük geçimime yetecek kadarını ver ve beni kimseye muhtaç etme!” diye dilekte bulunurdum. Sanki bu dileğim kabul edilmiş gibi yaşamım boyunca da kıt kanaat geçinip gittim...

Evlenip çoluk çocuğa kavuştuktan sonra da

yoksulluk içinde yaşadım; ama, kimseye de el açacak duruma gelmedim. Bir işten ayrılınca, ya da atılıp kovulunca ertesi gün başka bir işe başlayarak ekmek paramı çıkarırdım. Ama gençliğimde işsizliğin çok sıkıntısını çektim. O serserice yaşadığım günlerde Babamdan ve kardeşim Hasan'dan harçlık alırdım. Onlar bana harçlık verirlerdi ama kimi zaman da beni aşağılardı. Bu da bana çok ağır gelirdi... Kendimden utanırdım...

Okuldan ayrıldıktan sonra debbağ olan babamın yanında çırak olarak çalışıyor, boş zamanlarımda da elimde sapan kuş avlıyordum. Kuşlar arasında kumru, güvercin de vurduğum oldu ama; en çok avladığım serçe oldu. 14, 15 yaşlarımda iken yaptığım bu avcılık benim yaşamımdaki en büyük yanlışımdır (günahım).

Elimde çatal sünger, o küçücük hayvanlara sinsi sinsi yaklaşıp onları gafil avlardım. Attığım sünger taşı ile kuşları ağaçtan yere düşürürdüm. Yaralanıp yere düşen hayvanları koşarak yakalayıp boğazını çekip koparak öldürürdüm. Böylece hayvanın acı çekmesini önlemekle ona iyilik yaptığımı sanırdım. Çocukluk, cehalet işte...

O zaman bir büyüğüm beni azarlayıp: "Yazık, kıyma bu hayvanların canına!" diye beni azarlasaydı, bana darılsaydı; ben bu kuş avlamaktan vazgeçerdim. Tersine Tabakhanede Söğütlü kahvede oturan koca koca adamlar vurduğum serçenin "pat!" diye yere düştüğü gördükleri zaman bana "Vurdun, şuraya düştü. Koş daha fazla can çekmeden, kafasını kopar!"

diye yol gösterirlerdi.

Şimdi, büyük bir suç işlemişim gibi bunları yazmaya bile utanıyorum... Hâlâ yaptığım bu avcılık nedeniyle kendimi suçlu hissedirim. Başıma olmadık işler geldiğinde ve hatta kurşunlandığımda bile “Bunu da kuşları vurduğuna say!” diyerek sözde kefaretimi ödemiş olurum.

Günde birkaç kuş vurduğum olurdu. Eve getirip Halama verince o da beni teşvik ederdi ve kuşun ağzından şöyle derdi: “Minicik etim var, dünya kadar lezzetim var!” Çocuk akli işte; hangi kuş, “Etim, kebabım tatlı, beni vurun da kebab yapıp yiyin!..” derdi.

Halam avladığım bu kuşları kebab yapıp bana ve kardeşlerime yedirirdi. Halam da diğerleri gibi adeta beni teşvik ederdi. Bir tanesi yaptığımın yanlış olduğunu söyleseydi ben o güzelim serçeleri avlamazdım. Gerçi avladığım güvercin ve kumru biri ikiye geçmez; serçeler de 15’i bulmaz ama bu olay bende vicdan uyanmasına neden oldu...

Geceleri büyük bir suçluluk duygusuyla yorganın altına saklanırım. Ve başıma gelen her acı olayda da “Doğa benden; vurduğum serçelerin öcünü alıyor...” diye teselli bulurdum. Bu nedenle nerede bir avcı görsem onlara insan dışı bir varlıkmış gibi bakarım...

Nerede bir avcı görsem onları acımasız biri olarak kabul ederim. Elbette yalnız değildim bu cana kıyıcılıkta...

Mahallemiz çocukları da vardı benim gibi kuş avlayan. Bunlar arasında Semiz Burhan (Burhan Sürmeli) benimle yarıştırdı...

25. BİR TAŞ ATTIM KEDIYE ÖLDÜ KEDİ BOŞ YERE

Bende vicdan duygusunun uyanmasına neden olan bir olay daha var. Bir yaz günü nenem, halam, kardeşlerim oturmuş hayatta (Gaziantep'te avluya hayat denir) yemek yiyorduk. Bir kedi de yemek yerken bizleri izliyordu.

Nenem bundan rahatsız oldu. Kediyi kovaladı. Kedi gitti, beş metre kadar ileride durdu ve yine bizi izlemeye başladı. Demek ki insan yemek yerken kendisini izleyen bir kedi de olsa rahatsız oluyor. O zamanlar hepimiz sofradaki büyükçe bir tabaktan yemeğimizi kaşıklardık. Oturduğum yerde sağa sola baktım. Aşık büyüklüğünde bir taş gördüm, aldım, kediye attım. Taş gidip kedinin öldürücü yerine değmesin mi? Olduğu yerde çöktü kaldı. Niyetin öldürmek değildi ama ölmüştü.

Az önce öfke ile kediyi Kovalayan babaannem: “Ne olacak dayısı katil. Oğlan dayıya, kız halaya... Katilin yeğeni de katil olur elbet!..” diyerek kovaladığı kediye sahip çıkmasını mı?.. Bu olaya çok üzüldüm. Bu olay da unutamadığım olaylardan biri oldu....

Attığım taşla kedinin ölmesi bende vicdan duygusunun daha da uyanmasına neden oldu. Böylece yaptığım yanlışlıklardan (Dinde buna günah denir...) ders almaya başladım.

Büyüdükçe şu kanıya vardım ki kötü bir iş yapmayanın (buna dinde şeytana uymak denir); vicdanı uyanmaz. İnsanda vicdan duygusunun

gelişmesinin şu yararı var: Bir insanın yaptığı işten vicdanının rahatsız olması nedeniyle o kötü işi bir daha yapmaz ve böylece iyi olanı yapmaya yönelir ki buna din ilminde Tanrı'ya ulaşmak denir. Yaptığı işten vicdanen rahatsız olmayan kişi olumlu ve güzel olanı yapmaya yönelmez. Anladım ki yaptığımız olumsuz davranışlar bizi tekamüle yöneltiyor.

Yaptığı olumsuz işten vicdanen rahatsızlık duyan kişi; doğruyu, güzeli, iyiyi yaşamına uygulamaya başlarsa Tanrı yolunda mesafe almış olur. Giderek Tanrı'ya kavuşmuş olur ki bu da insanın huzur ve güven içinde olması demektir.

Ne var ki bunu çok, çok az kişi bilir. Bizim dinci Allamelerin çoğu Tanrı'yı kendi dışında ayrı bir kişilik olarak bilir. Bu nedenle derim ki insan yaptığı kötülüklerden ders çıkarmalı, onların önemini kavramalı ve bu nedenle de kötü olanı yapmaktan çekinmeli...

O yıllar (1944–1950) yalnızca malımızın mülkümüzün geliri ile geçinirdik. Tabakhanede bulunan dükkânlardan kira gelirimiz vardı. Dericilikten, kilimcilikten para kazanamazdık başkaları gibi...

Amcam, soy delisi olduğu için, çalışıp kazanmayı asaletine aykırı bulurdu. Yaşamında bir gün olsun bir kuruş kazanmamıştır. Kendisini öyle "Beyzade sanırdı ki, mahkeme kararıyla, "Balta" olan soyadını "BÜYÜKBEYZADE" olarak değiştirdi. Gaziantep Adliyesi ve Emniyeti kendisini "Balta" olarak değil de "Büyükbeyzade" olarak tanır. Hem de öyle Büyükbeyzade ki Mustafa

Kemal'i de var. Mustafa Kemal Büyükbeyzade... Ama Tabakhaneliler kendisine Palta kemal derlerdi.

Babam ise babasından kalan malları satıp sermaye yaptığı halde kazanamadığı gibi biraz da müsrif harcamaları nedeniyle elindeki parayı zamanla tüketir ve yeniden yoksulluk çekmeye başlayınca babasından kalan mallardan bir bölümünü daha satardı...

26. MALLARIMIZIN GELİRİ İLE YAŞAMAK

O günlerde köylerden atlarla, develerle, eşeklerle, katırlarla kabileler halinde evimize; buğday, mısır darısı, maş, yaş üzümler taşınırdı. Bu katarlar evimizin önünde yüklerini boşaltıp ikinci, üçüncü seferlerini yapmak üzere dönerlerdi. Ayrıca yukarı ve aşağı bağlardaki Dımışkı ve Kara üzümler de kurutulduktan sonra evimizin iki odasında depo edilerek satış gününü beklerdi.

Yılda birkaç kere de Dülük'ten, Oğuzeli'nden (şimdi İlçe oldu), Şiveydin'den (Gaziantep Havaalanının bitişiğindeki köy) tahıl ürünleri gelerek kilerdeki büyük ambarlara konurdu. Bu tahılları ve kuru üzümleri de ihtiyaç duydukça nenem satar parası ile geçinirdik.

Karahüyük köyünden de yılda bir kere olmak üzere üzüm ve ceviz gelirdi. Karahüyük'te bir bağımız ve içinde de dört beş büyük ceviz ağacı vardı. Bu bağ da atalarımız tarafından bizlere vakfedilmişti. Bu ceviz ve üzüm bizim avluya yıkılır. Sağda, solda ne denli akrabamız varsa çağrılır.

Hak habibullah bölüştürülür ve kırk kargaya bir sapan olurdu. Karahüyük'teki bu vakıf malını mirasçılar adi senetle yarıcı olarak ekip biçen köylüye satmışlar. Vakıf malı nasıl satılır hala anlayabilmiş değilim.

Dülük'ten, İbrahimli'den, ve Şiveydin'den tahıl ürünleri ve üzüm gelirdi. Oğuzeli'nden ise; salatalık (Gaziantep'te hıyar denir) dolmalık tüylü ve tüysüz acir, dolmalık kabak, salçalık domates, kaysı, zerdali, kuru soğan gibi ürünler gelirdi. Bunların bir bölümü satılır bir bölümü de dağıtılır, bir bölümü de yenirdi.

İbrahimli köyü sınırları içindeki aşağı bağlardan en az 10 gün iki üç eşek veya beygir sırtında mahralarla üzüm gelirdi.

Aşağı bağ dediğimiz İbrahimli köyünün aşağısındaki iki bağımızdı. Bu iki bağımızdan şıralık (şıralık) beyaz üzüm yanında kara üzüm de gelirdi. Bu şirelik üzümlerin bir parçası yaş olarak satılırdı, birazı da şıra yapılmak üzere bir hafta boyunca evimize depo edilirdi.

Şıra çıkarma günleri masere kazanı (Muhasara kazanı olsa gerek) kurulur, şıra (şıra) yapılırdı. Bu şıra (Gaziantep'te şire denir) telaşı 15 gün sürerdi. Şıralık üzümlerde kışlık ayrılır ve bu üzümler hevenk denilen çatallı çubuklara geçirilerek tavan arasına saklanır, kışın karlı günlerinde yenirdi.

Avlumuzun bir köşesinde şire havuzu bulunurdu. Üzümler buraya konur, ev halkı ve bazen köyden getirilen işçi kadınlar bu havuza çıkararak çıplak ayakla şıralık üzümleri çiğneyip

ezer, şerbeti havuzun altında bulunan teşte doldurulurdu.

Üzümler ezildikten sonra kalan çeltik ve içi boşalmış üzümler de mungenede sıkıştırılarak şerbeti süzülürdü. Mengenenin kolunu çevirmek de erkek kardeşim Hasan'la bana düşerdi. Bu mengene kış günleri de avlumuzun bir köşesinde sıra gününü beklerdi.

Süzülen bu şerbetler muhasara (masere) kazanında kaynatıldıktan sonra ince ince bezlere serilerek kurutulurdu. Kurutulan pestillere biz bastık derdik. Başka illerde pestil deniliyor.. Bu bastıkların içine fıstık, ceviz içi yanında baharat konularak baklava dilimi şeklinde muska yapılırdı.

Muskayı çok severdim. Yedikçe yiyelim gelirdi. İpliğe geçirilen fıstık ve cevizler muhasara kazanındaki kaynayan üzüm suyuna birkaç kere daldırılarak sıra sıra dizilmiş askılıklara asılıp kurumaya bırakılırdı.

Bu bastık, sucuk, muska, pekmez kurutulduktan sonra; çoğu satılır, azı da kışın yenmek üzere sandıklara konurdu. Biz dört kardeş aç kaldığımız ya da canımız çektiği zaman daha iyice kurumadan koparır bir kedi gibi evimizin bir köşesine çekilerek gizli gizli yerdik. Amcam, halam, nenem sıırıklarda asılı sucukların yerlerini boş olarak görünce çılgına dönerek bizi suçlardı.

Şıralık yaş üzümlerden bir bölümü de hevenklere yerleştirilerek bardak altında sıra sıra asılırdı ve bu üzümler de kış aylarında oradan alınarak yenirdi. Ne var ki sandıklara konulan

sucukları, tarhanaları, cevizleri, fıstıkları ve tavan arasında bulunan hevenkteki üzümleri canımız istediği zaman yiyemezdik. Nenem bize gönlü olduğu zaman gıdım gıdım yedirirdi.

Biz dört kardeş çoğu zaman aç kaldığımızda gizlice tavan arasına çıkararak üzümleri ve Hazna'daki (Hazine'den gelse gerek; depo, kiler anlamında kullanılırdı...) sandıkları açarak ceviz, bastık, sucuk aşırırdık.

27. VERMEZLERSE ÇALARDIK

Nenemle amcamın canı ne zaman bastık sucuk yemek çekerse o zaman çıkarıp yerlerdi. Çoğu zaman da bizim yokluğumuzda yerlerdi. Biz ise canımız istediği zaman kendilerinden isteyip yiyemezdik. Öyle ki bizlerin çalmasını önlemek için evden çıkıp gittikleri zaman kapıları sıkı sıkıya kapatırlardı. Kapıları kapatmaları ise bizler için sorun değildi. Kapalı bulunan kapıları açmayı başaramadığımız zaman en küçüğümüzü demir parmaklıklar arasından geçirerek içeri sokar; içeri giren kardeşimiz arkadan kapının mandalı kaldırarak kapıyı açardı.

Sandıkların kilidini de kendimize özgü usullerle açarak, ayırımına varamayacakları kadarını alır; belli olmasın diye boşlukları kapattıktan sonra açtığımız sandığı eskisi gibi kilitler, kapıyı arkadan kapatır ve içerde kalan en küçük kardeşimizi demir parmaklıklar arasından çıkarırdık.

Nenem, amcam ne yaparsak yapalım aldığımızın ayırımına varırlardı ve bizlere

darılırlardı. Biz ise hep inkâr ederdik. Ama onlar bize inanmazlardı...

Bir keresinde evde kimse yokken tek başıma Hazna'ya girdim. Hazna'daki sandıklardan; bastık, sucuk, ceviz ve sucukları cebime doldurdum. Kimse gelmeden haznadan çıkmak istiyordum. Tam hazna'dan çıkmak üzereyken amcam gelmesin mi?

Ben hazna'da sıkışıp kalmıştım. Hazna'nın kapı deliğinden baktığımda amcam masasında oturuyordu. Eğer o sırada haznaya girse beni suçüstü yakalayacak, yalanımız ortaya çıkacaktı. Belki de amcam bana bir güzel dayak atacaktı. Üstelik adımı da hırsıza çıkaracaktı.

Bu düşünceler içinde kapının deliğinden bakakaldım. Amcam bir türlü çıkıp gitmiyordu. Artık yalanım ortaya çıkacaktı. Saatlerce ben içerde, amcam masasında öyle kalakaldık. Çok kötü yakalanmıştım, suçüstü yakalandığım için haklı olarak bana hırsız diyeceklerdi. Ne yapacağımı şaşırılmış durumda haznanın kapısının anahtar deliğinden amcamın çıkıp gitmesini beklerken; birden amcam ayağa kalktı. "Eyvah! Yakalandım!" derken aşağıdaki ahırda bulunan keçimizin melediği duydum.

Dişi olan keçimiz ahırda doğum sancısı çektiği için acı acı meleyordu. Amcam da keçinin doğum günlerinin yakın olduğunu bildiği için kulağı ahırda idi. Keçinin melemesini duyunca yardımına koştu. Odanın kapısından çıkar çıkmaz ben de hazna'dan çıktım. Hazna'nın kapısını eskisi gibi kapatarak Hemen aşağıya indim. Amcam

ahırda iken ben de sanki eve dışarıdan yeni geliyormuşum gibi dış kapımızı hızla çarparak içeri girdim. Böylece hırsızlık yaparken suçüstü yakalanmaktan kurtuldum. Başka yerden bir şey çalmadım ama kendi evimizden yaptığım hırsızlık saymakla bitmez.

Yalnız ben değilim biz dört kardeş aç kaldığımız zamanlar birlikte hareket ederek çaldığımız bastık, sucuk, tarhana ile karnımızı doyururduk.

Ben ise parasız kaldığım zamanlar, demir parmaklıklar arasından kilere girerek ambarlardan; buğday, maş, mısır darısından yeteri kadarını torbaya koyar, meydana gelen çukurluğu farkına varılmasınlar diye düzleyerek torba sırtımda, profesyonel bir hırsız gibi, Kalealtı'nda bulunan zahirecilere satardım.

Amcamla, nenem kilerdeki ambardan tahıl eksildiğinin ayırımına varırlardı ve benim aldığımı bilirlerdi ve ne kadar inkar etsem de inanmazlardı. Öyle ki bir iki keresinde kilerin anahtarını bile değiştirdiler. Oysa benim için kilerin anahtarının değiştirilmesinin önemi yoktu; çünkü ben, zayıf yapılı olduğum için kilerin demir parmaklıkları arasından içeri girip kapının süngüsünü kaldırarak kapıyı açar doldurduğum torbayı kilerin kapısı dışına kor; yeniden kilere girer, kapıyı arkadan eski gibi kapatır ve demir parmaklıklardan girdiğim gibi çıkardım.

Elbette büyüdüğüm zaman parmaklıklar bana dar geldiğinden kilere giremedim. Bu kez de babamın cebinden uyuduğu sırada bana gerektiğini kadarını alırdım. Babam, parasının

eksildiğinin ayırımına varır mıydı, varmaz mıydı bilmiyorum. Ama bana göre bilirdi de yüzüme vurmazdı.

28. SIKINTILI GEÇEN BİR GENÇLİK...

Açılık, parasızlık ve gençlik dürtüsüyle o denli pervasızca yanlış (kötü) davranışlarım oldu ki; bir kere olsun suçüstü yakalanmadım. Hala şaşar dururum: “Niçin suçüstü yakalanmadım!” diye. “Zaman zaman Allah beni korudu!” derim ama ben de inanmazdım söylediklerime...

Allah'ı kendi ahlaksızlığımın, hırsızlığımın koruyucusu yapmak anlamsızdı. Tanrı bilgisine erdiğim zaman bunun tamamen benim zamanlamamdan (tesadüf) olduğunu anladım.

Burada insanlara öğüt veren Peygamberlere ve dincilere bir çift sözüm olacak: **“Dürüst olun, hırsızlık yapmayın, kimsenin malına göz dikmeyin!”** demekle insanların, açlık ve zaruret nedeniyle yapacağı hırsızlıklar, kötülükler önlenemiyor...

İnsanın hırsızlık yapmasını önlemek isteniyorsa onu suça iten koşullar düzeltilmelidir. Peygamberler, ermişler, filozoflar içinde en isabetli çözümü Marks bulmuştur. O, “Önce toplumun ekonomik durumunu düzeltmek gerek ki insanlar iyi olabilsin... Açlık çeken her kötülüğü yapmaya adaydır...” demiştir...

Babaannem, ürünleri bir yıl boyunca üretip yarısını bize getiren yarıcı (ortak) köylülere yemeklerini kapı önünde verirdi.. Onlar da

kendilerine uygulanan bu işlemleri doğal karşılayarak, kapı aralığında, rahat rahat yemeklerini yedi.

Neneme sorardım: “Niçin bu köylüleri hor görüyorsun? Niçin içeri almayıp da kapı aralığında yemek yediriyorsun?” diye.

Nenem: “Köylüyü şımartmaya gelmez. Köylüyü şımartırsan malını mülkünü elinden alır..” derdi.

Nenemin dediği de oldu. 1950–1965 arasında köylüler bütün bağları, bahçeleri, tarlaları; bizim sıkıntılı (müzayaka) halinde olmamızdan yararlanarak yok pahasına elimizden aldı. Çünkü Demokrat Partinin iktidara gelmesi ile ekonomik düzen bozulmuştu. Feodaliteden kapitalist düzene geçilmesine ailemiz ayak uyduramamıştı.

Babamın mallarını satıp satıp sermaye yapması ve sonra da batırması; amcamın satıp satıp yemesi, sonucu bütün mülkümüz elimizden çıkıp gitti. 1965’ten sonra elimizde yalnız İbrahimli köyündeki büyük bağımız kaldı. Bu büyük bağın tapusu nenemin üstünde olduğu için babam ve amcam satamadı. “Ölünceye kadar mal benim; öldükten sonra ne yaparsınız yapın!” diyen nenem, babama ve amcama zırnık koklatmadı.

Evimiz Hasan Dedeme ve kardeşi Hacı Mehmet’e babasından kalmıştı. Dedem ve kardeşi öldükten sonra aile dağılmadı. Hasan dedemin kardeşi Hacı Mehmet’in mirasçılıarı ile aynı evde otururduk. Ne var ki nenemle eltisi bir türlü geçinemezdi. Birbirlerini kıskanır dururlardı. Onların mal varlıkları yoktu. Dört kızının gergefte işlediği nakışları satarak ve de iki oğlunun çıraklık

kalfalık yaparak kazandıkları para ile kıt kanaat geçinirlerdi. Dedemin zengin olup da kardeşinin yoksul olmasının nedeni; kardeşinin 30 yıl askerlik yapmasına bağlanırdı. Babamın amcasının Hacı'lığı da askerliğini Yemen'de yapmasından gelirdi. Yoksa öyle özel olarak Hac'ca gitmiş değildi.

Kıskançlıktan doğan bu geçimsizlik babama ve amcama da yansıdı. Bir gün babam amcasının eşi ve çocukları ile kavga etti. Onların kullandığı yüznumarayı yıktı, yerle bir etti. Onlar da babamı şikâyet ettiler. Babama da üç gün Hapislik verdiler.

Cezaevinde iken babamın paraya ihtiyacı olmuş. işçisine “Şu derilerden birkaç tane sat da getir!” demiş. O da gönleri (derileri) satmış zimmetine geçirmiş.

Büyüdüğümde, babam bu işçisinin hapiste iken kendisine yaptığını bana anlatınca; o adamı Tabakhanedeki kahvede yakaladım. “Utanmadın mı ulan, hapiste yatan ustanın gönlerini (derilerini) satıp da parasını zimmetine geçirmeye, onu hapiste parasız koymaya!” dedim.

Kahvede, o kadar insanın içinde kendisini hırsızlıkla suçlamama öfkelendiğinden aramızda kavga başladı. Kahvenin içinde başlayan kavga kahvenin dışına taşı. Kahvede ne kadar akrabası varsa gelip başıma çöktü. Tek başıma Hepsî ile kapışmama hayret ettiler. Sonunda bizi araladılar. Bu kavga benim kabadayılığa, serkeşliğe attığım ilk adım oldu.

29. AMCAM PARTİ KURUYOR

Babam cezaevinden çıktıktan sonra Nenemi sıkıştırmaya başladı. “Bunların payını vererek evden atmalısınız!” diye. Ortaklığın giderilmesi (izale-i şuyu) davası açıldı. Nenem onların payını vermek için köydeki mallarından birini yok pahasına sattı. Onlar çıktıktan sonra boşalan yeri de kiraya vermeye başladı. İlk kiracımız Çücüş Baba idi...

Burada ilginç bir olay daha yaşadım. Babamla amcam babalarından kalan bütün bağları, dükkânları, tarlaları satmışlardı. Bu sattıklarının da parasını har vurup harman savurduktan sonra parasız kalınca; oturduğumuz evi bile satışa çıkardılar. Nenem bu olaya çok sinirlendi. “Adam oturduğu evi satar mı? Diyelim evinizi sattınız, bu dört çocukla nerede, kimin evinde oturacaksınız?” Ne var ki Nenemi dinlemediler. “Sen almazsan başkasına satarız!” diye direndiler. Sonunda Nenem köydeki birkaç tarlasını daha yok pahasına satarak çocuklarının da evdeki payını satın almak zorunda kaldı. Böylece evin tapusu da Nenemin üzerine geçti. Babamın amcamın satacak malı kalmamıştı artık. Oturacak evleri de... Bu mal kavgaları benim ruhumda derin yaralar açtı.. Hâlâ düşlerimde evimiz satılır ve ben dışarıda kalırım...

Babam ve amcam analarına sattıkları evden çıkmadılar. Analarına sattıkları evde oturmayı sürdürdüler. İşte benim babam ve amcam böylesine beceriksiz kimselerdi. Varlığımızı yitirerek yoksulluğa düşmemizin nedeni kendileri

idi. Çocuklarının para kazanamaması, yaptıkları işte zarar etmesi, har vurup harman savurmaları nenemi çılgına çevirirdi. Bu nedenle sık sık şöyle derdi: “Oğlum akıllı malı neylesin. Oğlum deli malı neylesin!”

Bazen da şu sözleri söylenerek üzüntüsünü belli ederdi: “Ölüsü olan bir gün, delisi olan her gün ağlar!”

Amcam, lise birde iken ateşli bir hastalık (tifo) geçirmiş. Bu ateşli Hastalık amcamın beyninde hasara neden olduğundan okuyamamış. Lise birden ayrılmak zorunda kalmış. Lise arkadaşlarının çoğundan duyduğuma göre çok zeki bir öğrenci imiş. Öyle ki Zeki Samlı bir keresinde bana şöyle demişti: “Çok çalışkandı, çok zeki idi. Sınıfımızın en iyilerindendi. Öyle ki kıskandığım için kendisine bir tokat atmıştım!”

Amcamın bir gün olsun içki ve sigara içtiğini görmedim. Ama o da bir başka havada idi. Mırıldanarak gezerdi hep. Mırıldandıklarını çok yakınında olanlar duyardı. Bu amcam kendi haline bakmadan Genel Merkezi Gaziantep Tabakhane’de olan bir parti kurdu: “Millî Kalkınma Partisi”

İbrahimli köyündeki ortaklarını parti kurucusu olarak gösterdi. Evimizin altındaki bir dükkânı da parti genel merkezi yaptı. Oysa partilerin genel merkezi Ankara’da olmalı di. Amcam bunu bile bilmeden parti kuruyordu. Partinin açılışını da Tabakhanede oturduğu kahvelerden birinde yaptı. Dinleyicileri kahveye gelenlerle, yoldan gelip geçen yolculardı. Bu arada davulla zurna

çaldırarak miting yapmayı da unutmadı. Kahvedeki kürsülerden birine çıkarak nutuk atmayı da ihmal etmedi.

30. BABAMLA AMCAM

O zaman anladım ki amcamın ruhsal rahatsızlığı var. Bu arada bir sayı yayınlanan bir gazete çıkardı. Bu gazete ile persüküteri (kafaya taktığı) Ahi ailesinin kendi ailesine yaptığı kötülüğü anlatıyordu. Oysa öyle bir şey yoktu. Bu takıntı amcamın paranoyası idi...

Evde tahta bir masası vardı. Bu masaya beni oturtmazdı. Kendisi yokken otururdum masasına... Geldiğini duyunca hemen masadan kalkardım. Bir dolap dolusu kitabı vardı. Benim kitap okuma alışkanlığım amcamdan gelir.

Bu kitaplar içinden İsmail Hakkı İzmirli'nin 1932 tarihinde bastırıldığı Türkçe Kuran ile Amerikan - İngiliz Kitabı Mukaddes Şirketi tarafından 1933 tarihinde bastırılan İncil'i ve bir de eski yazı Türkçe basılmış 6 ciltlik "Umum Dünya Tarihi" adlı kitabı dikkatimi çekmişti.

1950'den sonra İncil ve Kuran'ı kendisinden istemiştim. "Al, oku ver!" dedi. Ne var ki aldıklarımı bir daha kendisine vermedim. Kaldı ki kendisi de istememişti. 6 ciltlik Umum Dünya Tarihi adlı kitabı da kendisinden habersiz aldım. Öyle ki bu eski yazı Türkçe ile basılmış bu kitapları okumak için Osmanlı Alfabetini içeren eski yazı bir kitap alarak kendi kendime eski yazı öğrendim. Zorla da olsa okumayı sökmüştüm. Ne var ki eski yazılı kitap okumadığım için unuttum gitti...

Amcam parasız kaldığı günlerden birinde bütün kitaplarını, Tabakhane çarşısında attarlık yapan Sakıp Okuducu'ya satmıştı ve ben de buna çok üzülmüştüm. Ne var ki gençliğimde parasız kaldığımda ben de kitaplarımı satmıştım. Bir keresinde de askere giderken kitaplarımı mahalle arkadaşlarıma satarak asker haçlığı yapmıştım. Zaruret insana istemediği işleri yaptırırımış demek ki..

Yine bir keresinde de kitaplarımı öğretmenliğe başlayan kız kardeşim Aysel'e satmıştım... Sattığım bu kitaplar hâlâ kız kardeşim Aysel'in evinde durur..

Amcamın paranoyası yanında pek az da olsa saldıranlığı da (psikopati) olurdu. Bir keresinde Tabakhane'de tabak arkadaşları ile birlikte küçük hasır kürsülerde oturup güncel konular üzerinde konuşurlarken; artık ne konuşuldu da, neye kızdı da orasını bilmiyorum, cebinden çıkardığı çakıyı karşısında oturan Hanifi Sürmeli adındaki debbağ ustasına saplamak istediği sırada başına çöküp elinden bıçağı almışlar.

Bu olayı duyduğumda çok şaşırılmıştım. Amcam kendi halinde sessiz sedasız biriydi. Demek ki hastalığı ilerlemişti.

Babamla amcam birbirleri ile hiç konuşmazlardı. Konuştuklarını çok ender olurdu; o da "evet, hayır"ı geçmezdi. Böylesine konuşmaları bile beni mutlu etmeye yeterdi.

Bir sonbahar günü idi. Evimizin bir odasında depolanan iki üç tona yakın kuru üzümü satma konusunda babamla amcam birbirlerine girmişti.

O diyormuş ki “Üzümleri satıp parasını ben alacağım!”

Babam diyormuş ki “Hayır sen çok sattın, bu kez de ben satıp alacağım.”

Bir de baktım yukarıdan kavga sesi geliyor. Hemen yukarı koştum. Ne görsem beğenirsiniz; amcambabamı sırt üstü devirmiş. Döşüne oturmuş, kendinden geçmişçesine boğazını sıkıyor. Neredeyse boğup öldürecek. Hemen arkadan iki kolumu amcamın boğazından dolayarak kendime doğru çekip babamın üstünden aldım.

Amcamın elinden kurtulan babam odanın bir kenarında duran küreği amcamın kafasına doğru öldüresiye vurdu. Benim ellerim amcamın boynuna sarılı olduğu için kürek benim sol bileğimin üstüne geldi. Duyduğum acı nedeniyle öyle bağırılmışım ki; ikisi birden yaptıklarını unutarak benim derdime düştüler.

Kürek amcamın boynunda olan sol elimin üstüne gelmişti. Bereket küreğin keskin yanı değil de sırtı rast gelmişti. Böylece amcam boynundan ağır bi darbe almaktan kurtulmuştu. Uzatmayalım beni yine çıkıkçıya götürdü babam. Sol bileğimim küçük kemikleri ezilmiş. Çıkıkçı: “Sık sık sıcak su ile pansuman yaparsanız bir haftada düzelir.” dedi.. Dediği gibi yaptık. Bir haftada acılarım dindi ama şimdi ben sol elimle bir vidayı çeviremem, yine sol elimle kapı kolunu kendime doğru çekemem. Sol kolumun dirsekten kırıldığı için omzuma kavuşmadığını daha önce anlatmıştım. Şimdi de aynı sol elim bilekten sakatlanmıştı.

31. AMCAMIN RAHATSIZLIĞI

Amcamın paranoyası gittikçe arttığından; kim kendisine dikkatle baksa, yanından geçerken öksürse, ya da kendisine bakarak gülümsese hemen Savcılığa koşarak o adam hakkında şikayet dilekçesi verirdi.

En çok da Ahi ailesini savcılığa şikayet ederdi. Bu nedenle de Türk Ceza Kanununun kendisini ilgilendiren bölümlerini ezberlerdi. Gaziantep valiliğini ve savcılığını öylesine bıktırdı ki Gaziantep Emniyeti kendisini yakalayıp Ankara'daki akıl hastanelerden birine müşahede için gönderdi. Valilik bize nereye gönderdiğine ilişkin bilgi vermedi. Nerede olduğunun bildirilmesi amacı ile verdiğim dilekçeme de yanıt vermedi.

Bir gün baktım çıkageldi. İlk sözü de “Bana niçin sahip çıkmadınız?” oldu. Bunun üzerine ben de altında babamın da imzası bulunan ve tarafımdan yazılan dilekçeyi kendisine uzattım. Bir daha ses çıkarmadı...

1969 yılında nenem öldü. Nenemin ölümü ile trilyonluk servete kondu. Gaziantep Başkarakol'da, Antep Lisesi karşısında bir daire ve bir de bizlerin yanında olmak amacı ile Ankara Keçiören'de güzel bir daire almıştı.

Amcam, nenemden kalan trilyonluk serveti dilediği gibi harcamasını önlemek için kendisini vesayet altına aldıracağımdan korkardı. Bu korkusu gittikçe arttı. Oysa kendisinin diğer mirasçılarınca vesayet altına alınmasını ben önledim. Avukat olduktan sonra amcamın persüküteri ben oldum.

Kendisinin hasta olduğunu bildiğimi bilirdi. Nenem ölmeden önce babasından kalan bütün malları satıp bitirmiş kiracı olarak gecekondularda yaşıyordu. Mirasçıları kendisine bakmıyordu. O denli mal varlığına karşın kiralık evlerde aç acına, parasız dolanıp duruyordu.

Ben Ankara'dan o yoksul halimde aydan aya kendisine para gönderiyordum. Elbet de bu kendisinin bütün ihtiyaçlarını karşılamazdı. Bu da benim kahrederdi. Bu gün bile amcamın çektiği sıkıntılı durum düşlerime girer bir kâbus gibi üzerime çöker...

Bu yoksulluk yaşamı sırasında kendisi ile mektuplaşırdık. Öyle sanıyorum ki en çok da amcamla mektuplaştım. Bir de Dr. Emin Kılıc ve İlhan Arsel'le mektuplaşmalarım çok olmuştur.

Amcama gönderdiğim mektupların PTT Havale makbuzları "Amcam" adlı klasörde bulunmaktadır. Öyle ki Ankara'da iken Gaziantep Özgür Gaziantep gazetesine günlük yazı gönderirdim. Halil Zor bana telif ücreti olarak o zamanın parası ile 100 lira öderdi. Bu parayı da benim isteğim üzerine amcama verirdi. Hala şaşarım Halil Zor nasıl oldu da bana az da olsa telif ücreti verdi... Öyle sanıyorum ki Gaziantep'te ilk telif ücreti alan yazarların biriyim...

32. AMCAMI KARAKOLDAN ÇAĞIRMIŞLAR

Amcam, ne zaman başı dara düşse beni çağırırdı. Ben de o hasta Halimde yardımına koşardım. Bir keresinde Keçiören karakolu

ifadesini almak üzere kendisini çağırmişti. Bunun üzerine bana “Hemen gel!” diye telefon etti. Durumu anlattı. Karakola benimle birlikte gitmek istiyordu. Benim avukat olmama güveniyordu. Yalnız giderse kendisini döveceklerinden korkuyordu.

Birlikte karakola giderken: “Hayri, al şu sende kalsın. Ne olur ne olmaz!” diye bana, saklamak üzere, yüz dolar verdi. Korkusunun nedeni de kendisini Gaziantep’ten Ankara’ya götüren polis hem masrafları kendisine karşılatmış, hem de amcamın parası ile en güzel yemekleri yemiş, hem de cep harçlığı ile yolluğunu zorla cebinden almış.

Bu yüzden karakola tek başına gitmeye korkuyordu. Karakola birlikte gittik. Beni avukatı ve yeğeni olarak gösterdi. Böylece kendisini güvenceye aldığını sanıyordu. Benim yanımda ifadesini verdi. İfadesini alan polis de: “Yahu bıktık senin elinden. Yok Keçiören durağındaki şoförler bana laf attı. Yok, komşularım beni rahatsız ediyor, yok kapıcı işimi görmüyor.... Ne bu? Nereye kadar gidecek bu senin yaptığın?” diye kendisini azarladı.

Ben de polise durumu anlattım. Amacım sonradan kendisinin incitilmesini önlemektir. Dışarı çıkınca “Niçin bana sahip çıkmadın!” diye çıkıştı.

Ben de kendisine “Derhal bir tedavi yoluna gitmelisin! Yoksa daha kötü olursun!” deyince: “Asıl hasta sensin. Git sen kendini tedavi ettir.” demesin mi?

Bu tür Hastalar, Hasta olduklarını bir türlü kabul etmezler. Neyse, verdiği doları ceketinin altında bulunan gemici gömleğinin içine kendisine de göstererek dikkatlice yerleştirdim.

Yüz dolarının “Bu cebinde olduğunu!” hatırlattım. Çünkü huyunu biliyordum, cebinde koyduğum parayı unutacak “Hayri yüz dolarımı çaldı!..” diyecekti. Korktuğum da başıma geldi. Kardeşlerime “Hayri, yüz dolarımı çaldı!” demiş.

Ertesi gün bir de baktım sabahın köründe “Yüz dolarımı çalmaya utanmadın mı?” diye telefonla bana çıkıştı. Hemen Batıkent’ten Keçiören dolmuşuna atlayarak sabah sabah, o hasta halimde, evine gittim. “Bak, dedim, paran şu cebinde.” diyerek yüz dolarını elimle koyduğum cebinden çıkarıp kendisine verdim. “Ben böyle olacağını biliyordum.” diyerek gülümsedi. Bu olaydan sonra da tuttu beni Ankara Savcılığına şikayet etti. Ankara Savcılığı dilekçesini bir zarf içinde bana göndermişti.

Dilekçede “Kitaplarımı çaldı! Evinin aranmasını istiyorum!” diyordu. Oysa kitaplarını İncil ve Kuran’ı kendisi vermişti. Ancak “Umum Dünya Tarihi” adlı altı ciltlik kitabı da kendisinden Habersiz alalı kırk yılı geçmişti... Savcılığa gitme gereği duymadım, savcılık da beni bir daha çağırmadı... Çünkü Ankara savcılığı da bıkmıştı dilekçelerini okumaktan.

Bu amcamın maceraları anlatmakla bitmez. Babasından, anasından kalan servet harcamayla kolay kolay bitmezdi. Yine de bitiremedi... Öldüğünde biz mirasçılarına Gaziantep ve

Ankara Keçiören'de birer daire ile Merkez Ziraat Bankasında altınları ve yüklü miktarda nakit parası çıktı. Bir de oda dolusu kitaplar... Kitaplar da dahil olmak üzere taşınır ve taşınmaz malları mirasçıları arasında paylaşıldı.

Bu amcam birdenbire kayboldu. Ararız ararız izini tozunu bulamayız. Meğer Mısır'a; oradan da Hindistan'a geçmiş. Kendisine "Ne işin vardı oralarda!" dedim. Bana verdiği yanıt çok ilginç. "Mısır'ın tarihi yerlerini gezdim. Hindistan'a gitmemin nedeni de orada bir Mihracenin kızı ile evlenip mihracenin askerleri ile Türkiye'yi istila ederek bozuk düzene bir son verecektim!" demesin mi? De bakalım, ölür müsün, öldürür müsün?..

Bu amcamın Hastalığı son günlerinde öylesine ilerlemişti ki iyiden iyiye muhakemesini yitirmişti. Şu anlatacağım olay amcamın ölmeden az önce ne duruma geldiğini göstermeye yeter. Gaziantep'ten uçakla Ankara'ya geliyor. Keçiören'deki dairesinin kapısını açmak için elini cebine atıyor, anahtar yok! Dairesinin anahtarını Gaziantep'teki dairesinde unutmuş. Bir otele gidip birkaç gün kalmayı, ya da bir çilingire gidip dairesini açtırıp yeni bir anahtar taktırmayı düşünemiyor da; geldiği uçakla Gaziantep'e gidiyor; anahtarı evden alarak geldiği uçakla yeniden Ankara'ya dönüyor. Sanki Karadeniz'de gemileri batıyor...

Bu babamla amcamın o kadar serveti har vurup harman savurmaları, sorumsuzca harcayıp bitirmeleri, evsiz barksız aç açına gezmeleri, sağın solun eline bakacak duruma düşmeleri

benim ruhumda derin yaralar açmıştır... Bunların yaptıklarını anlatmakla bitmez.

Nenem ölünce oturduğu ev mirasçılar tarafından satıldı. İstedim ki bu ata malı ev satılmasın. Ama diğer mirasçıların hakkını verecek gücüm yoktu. Gözüm baka baka, kanım içine aka aka, doğup büyüdüğüm bu ev satıldı gitti.

Şimdi Gaziantep'e gittiğimde Tabakhane'deki bulunan evimizin çevresinde için için ağlayarak dolanır dururum. Diyebilirim ki hemen hemen haftada bir gün bu ev düşlerime girer. İçeri girmek isterim bana kapıyı açmazlar. Beni içeri almazlar, "Bu evi biz aldık. Sizin bu evde hakkınız kalmadı!" diyerek beni kovarlar.

Düşlerimde bile bir kabus olup üzerime çöker bu evimize girememek... Ağlayarak uyanırım her keresinde... Her ne kadar zenginlikte gözüm olmadı ise de bu evimiz satılması üzerine "Keşke zengin olup da bu evi sattırmayıp ben alsaydım!" derim. İşte nenemden bize kala kala İbrahimlimdeki bağ ile oturduğumuz ev kaldı.

Bağdan kalan miras 65 yaşında iken beni de, çocuklarımı da yoksulluktan kurtardı.

Artık bağdaki yaşamımı anlatabilirim.

33. BAĞDA GEÇEN ÇOCUKLUĞUMUZ

Okuldan ayrıldıktan sonra; kışın Tabakhane'de; yazın da İbrahimli yakınındaki 10 dönümlük (10 bin m2) bağımızda günlerimizi geçirirdik

İbrahimli'deki bağımızın yarısı beyaz üzüm (dımışkı), yarısı da kara üzümdü. Bağımızda

tadımlık olarak: Kabarcık, Kızılcıkkarası, Dökürgen, Öküzgözü, Öküzkarası gibi üzüm çeşitleri bulunurdu.

Bu bağımız bir tepe ve çevresine doğru meyilli olarak uzunca bir alanı kaplardı. Ben, futbola başladığım günlerde tepeden aşağı üzüm tiyeklerini engelli yarışı yapar gibi atlaya atlaya bütün hızımla koşardım; sanki bir engelli koşan atlet gibi... Böylece antrenman yaptığımı sanırdım. Yokuş yukarı koşmayı da denedim ancak baktım ki zor oluyor ve yokuş aşağı kadar sevk vermiyor.; yokuş yukarı koşmayı bıraktım...

Bu bağımıza gelip giderken Şentepe denilen yerden geçerdim. Tam tepenin iki yanında karşılıklı villa gibi iki yazlık bina vardı. Bunlardan birinin Kasapseçkinlere, diğerinin de Yüzbaşılara ait olduğunu söylerlerdi. Bu yazlıklara imrenerek bakardım. Bir tepe üzerinde bulunan bu karşılıklı iki yazlık evin önünde bahçeler içinde çeşitli meyve ağaçları, evin avlusunda da çiçek bahçeleri bulunurdu ve bir bekçileri kışın, hem evi bekler hem de bu bahçelere bakardı.

Bekçiden başka evlerin önünde zincire bağlı azgın köpekler vardı. Biz geçerken zincirlerini koparırcasına bize havlardı. Yalnız havlamakla kalsalar iyi, bağlı buldukları zincirleri kırmak için şaha kalkarlardı. Köpek korkusu nedeniyle kimi zamanlar tepenin aşağısındaki yoldan gelip giderdik. Burada da Samlıların bağevi yanında birkaç küçük ev daha vardı. Ne var ki bu evlerin de köpekleri vardı. Bu zenginler bu köpekleri ne çok sever böyle. Köpek beslemeseler olmazdı

sanki. Bizi korkutmaya ne hakları vardı. O zaman anladım ki malı olanlar korkarak yaşırdı. Devlet oluşumunda da bu zenginleri ordu, jandarma, polis korumaktadır... Bunun ayırımına varanlara da komünist demekteler...

İşin asıl kötüsü kimi zamanlar bu köpeklerin başını çözerek başı boş gezmelerine izin verilirdi. Bu korku nedeniyle çok daha uzun olan Kavaklığın hemen üstünde bulunan Batalhüyük'ün yanından geçerek bağımıza gitmeyi yeğlerdik. Bağımıza giderken Kavaklığın tam ortasından akan çayın berraklığına hayran olurduk. Hele o balıkların sürüler halinde gezmelerini izlemek ne güzel olurdu. Gaziantep'in Nurgana'dan sonra tek mesire yeri olan bu Kavaklığın şimdi ne suyu kaldı, ne de balıkları. Uzunlamasına küçücük bir Kavaklık kalmış, o yeşillikler ortadan kaybolmuş, yerini beton yığını apartmanlar almış. Ben bunları gördükçe için için ağlarım...

Batalhüyük'e varmadan bağların içinden sağa saparak geçtiğimiz yolların kenarında da bağ evi ve bunların önünde de köpekleri bulunurdu. Bunlar yoldan gelip geçen herkese havlardı. Bu yoldan gelip geçenlerden biri bile ev sahiplerine "Arkadaş, bizi korkutmaya ne hakkımız var!" demezdi.

Biz bağımıza gidip gelirken köpeksiz bir yoldan geçemeyecek miyiz?.. Malı olan elbette kaptırmamak için bekçi de tutar, koruma da tutar, köpek de besler diye kentimi avuturdum. Biz de bağımızı beklemek için yazın bağa çıkmıyor muyduk?...

34. KÖPEK SALDIRISI

Bir keresinde eşimle birlikte köpek saldırısına uğradık. Gündüzleri bağda nenemizin yanında kalan eşimi akşam üzeri alıp geri dönerdim. Şentepe'deki köpeklerin korkusundan Kavaklık yolundan geçmeyi yeğledim. Ancak ne olur ne olmaz düşüncesiyle gelip giderken elimde bir sopa bulundururdum.

Eşimle birlikte bu evlerden birinin önünden geçerken gecenin karanlığında baktım ki bir köpek havlayarak kudurmuş gibi üzerimize geliyor. Eşime, "Hemen arkama geç!" dedim. Ben de çıldırmışçasına ürüyerek üzerimize gelen köpeğe doğru elimdeki sopayı sağa sola şuursuzca sallayıp durdum.

Elimdeki sopadan mı korktu yoksa huyu mu öyleydi geldi bir iki metre önümde durdu. Kendinden geçmiş bir hali vardı. Havlayıp duruyordu. Bu sırada babamın sık sık tembihlemesi aklıma geldi: Babam: "Bir köpek size saldırdığı zaman hemen çömeli otursanız üzerinize gelmeye korkar!" demişti.

Hanıma hemen "Benim gibi çömel" dedim. O da arkamda olmak üzere benim gibi çömeldi. O azgın köpek tam bir metre önümüzde şu köpek reklâmında bayılan gence ürüdüğü gibi ürüyüp duruyordu.

Bu sırada köpeğin sahibi geldi. Köpeğine seslenerek sakinleştirdi. "Kusura bakmayın!" deme gereğini bile duymadan köpeğini alıp gitti. Bu olayda çok korkmuştum. Kim demiş bana

“Korkusuz!” diye. Korkmuş olmam bizim hanımın dikkatini çekmiş olacak ki bu güne kadar köpekten korkmuş olmamı başıma kalkar, hatırlatıp durmaktan zevk alır...

Bizim böyle bir korkumuz olmadığı için köpek beslemezdik. Yalnızca elimizde bir bekle düdüğü vardı. Yoldan gelip geçenlerin bağımıza girip üzüm koparmalarını önlemek için düdüğümüzü öttürek bağın içinde gezerdik.

Bağımızın tam ortasından bir yol geçirdi. Köylüler bu yoldan geçerken hızla atlayarak bağımız tiyeklerinden üzüm kopararak ayakta yiye yiye köylerine giderlerdi. Bu huylarını bildiğimiz için bağımızın içinden geçen yola girdikleri andan itibaren çıkıncaya kadar kendilerini izlerdik.

Bir de bakardık ki bağımızın ortasından geçen yolcu kaybolmuş, hemen anlardık ki bir tiyeğin altına gizlenmiş üzüm koparıyor. Hemen düdüğümüzü öttürürdük, bağırarak o yöne doğru koşmaya başlardık. Düdüğümüzün sesini ve bizim bağrıışmamızı duyunca ortaya çıkarak hızla uzaklaşırdı.

Üzümlerimizden başka çalınacak bir şeyimiz yoktu. Birkaç tabak, birkaç su satılı... Bir de yatmakta olduğumuz yataklarımız, yorganlarımız... Akreplerden, çıyanlardan, yılanlardan korunmak için yerden bir metre yükseklikte dört sıruk üzerine tahtalar dizerek yatacak bir yer oluştururduk. Gündüzleri yataklarımızı bu tahtta korduk. Geceleri yataklarımızı açarak bu taht üzerinde yatardık. Gündüzleri de bu tahtın altında güneş tepeye dikildiği zaman gölgelenirdik.

35. AKREP SOKUYOR, TÜFEK PATLIYOR

Kimi zaman bükerek bu tahta koyduğumuz minder, yastık ve yorganlarımızın arasında akrep, çıyan gibi hayvanların girdiği de olurdu.

Bir keresinde yorganının altına giren akrep nenemi dizinden soktu. Bir de baktık nenem “Uy!” diyerek bar bar bağıyor, çar çar çağırıyor. Bizler de nenemizi akrep soktu diye ağlıyorduk.

Amcam hemen bizim bağın tepesindeki bekçi haymasında (Başka yerlerde çardak denir...) oturan bağ bekçisini çağırdı. Bağ bekçisi yetişerek bizden yoğurt istedi. Yoğurdu ağzına alarak akrebin soktuğu yeri eli ile sıkıştırdıktan sonra ağzını akrebin soktuğu yere dayayarak somurup somurup tükürmeye başladı.

Bizler somurup tükürdüğü yoğurdun içinde akrebin zehrini sarı sarı görüyorduk. Bu işi beş altı kere yaptı. Önce ağzına yoğurt alıyor, sonra akrebin soktuğu yeri iki eliyle sıktıktan sonra somurup tükürüyordu. Az sonra nenemin ağrıları geçti ve ölmekten de kurtuldu. Böylece neneme dedemin ölümünden sonra tenine ilk defa erkek dudağı deymiş oldu.

Bundan sonra her gece yatmadan önce yataklarımızı silkeleyerek yatağımızın yorganımızın içine girmiş olan akrep türü haşaratlardan kurtulmaya çalışırdık.

Bağımızın tepesi o yörenin en yüksek tepesi olduğu için bekçiler her yıl haymasını bizim bağın tepesine kurardı. Tepenin zirvesine çakılan direkler üzerine bir hayma yapılırdı. On basamaklı

merdivenle çıkılan bu haymada bekçi gündüzleri oturur, geceleri köyüne giderdi. Bekçi oradan bütün çevreyi, yoldan gelip geçenleri gözetler; yolculardan biri bağa girip üzüm koparmaya kalkarsa hemen düdüğünü öttürür ve haymasından inerek oraya doğru koşardı. Ücretini de; yaz mevsimi sonunda, hasat toplama sırasında, para veya üründen bir çuval alarak köyüne götürürdü.

İbrahimli köylüleri; kendi köylerinin en çalışkan, en dürüst, en misafirperver, en yiğit, olduğunu ileri sürerek böbürlenirlerdi. Bu övünme bütün köylülerde vardı. Oysa kentliler ile köyler arasında çok fark vardı. Kentlilerin en yoksulu bile köylülerden daha iyi bir yaşam sürdürüyordu. Sonradan ben bu huyu Gaziantepçilerde de, Türklükleri ile övünen milliyetçilerde de gördüm. Ne var ki batı dünyasından gelip giden turistleri görünce onların bizlerden daha refah içinde yaşadıklarının ayırımına vararak boşu boşuna övündüğümüzü, gaza getirildiğimizi anlardım.

Bütün bekçilerin elinde ağızdan dolma çakmaklı bir tüfek bulunurdu. Bu tüfeklere kurşun yerleştirmeden önce bir ölçek barut konur; bu barutun üzerine bir parça bez konarak uzunca ve kalın bir demir çubukla iyiden iyiye bastırılırdı. Bir gün bekçinin oğlu ile haymada oturuyorduk. Bekçi yerine bekçiliği bekçinin oğlu ile ben yaparak çevreyi gözetliyorduk.

Bu arada bekçinin oğlu kenarda duran tüfeği alarak oynamaya başladı. Tüfeğinin dolu olup olmadığını sordum. “Dolu olduğunu!” söyledi. “Lan oğlum, dolu ise bırak oynama, şimdi iş açacaksın

başımıza!” dedim. “İnanmazsan al bak!” diyerek tüfeği namlusu, kendisine doğru olmak üzere, bana verdi. Nasıl oldu, ne oldu bilmiyorum. Tüfek öyle bir gümbürtü ile patladı ki ben arka üstü devrildim. Doğrulur doğrulmaz bekçinin oğluna baktım. Sapa sağlam duruyordu ve bana “Ne kadar da korkak olduğumu!” söylüyordu. O yaşta korkaklıkla suçlanmak benim katlanamayacağım bir suçlama idi. Ama ben sevinç içinde idim. Çünkü kurşun bekçinin oğluna değil haymanın direğine saplanmıştı. Eğer bekçinin oğluna isabet etseydi, yüzde yüz ölürdü, hiç kimseye de tüfeğin kazara patladığını anlatamazdım. Nasıl olsa dayım katildi. Antep söylemine göre “Oğlan dayıya kız halaya çekerdi...” Adımız da katile çıkardı. Belki de babası kardeşi intikam almak için beni veya bizden birini öldürürdü. Bu olay benim yaşamımda en korktuğum olaylardan biri oldu...

36. KUYUYA DÜŞMEMİZ

Biz dört kardeş iki kız iki oğlan nenemle birlikte yaşadık. Babam gündüzleri kente inerdi. Nenem ve halam da gerektiği zaman inerlerdi. O zaman bağda biz dört kardeş baş başa kalır her türlü yaramazlığı rahatça yapardık.

Keçimizin dişi bir yavrusu olmuştu. Sütten kesilmiş, büyümüş, bağda bizimle birlikte yaşardı.. Bu oğlakla arkadaşlığımız çok ileri idi. Hiç peşimizi bırakmazdı. Biz nereye gidersek o da arkamıza düşer bizimle gelirdi.

O sıralarda Şefika teyzemizin bir kızı

olmuştı. Adını da Emine koymuşlardı. Biz de “Bir kuzenimiz oldu!..” diye sevindiğimiz için onun adını oğlağımıza verdik. Bu oğlak; adını, öylesine sevmişt ki hangimiz Emine diye seslensek bize doğru hoplayıp zıplayarak koşardı.

Kardeşim Hasan’la bir yarış içinde idik. Ben ne yaparsam kendisi de yapmaya kalkardı. O çevrede üç kuyu vardı; bütün bağ sahipleri su ihtiyaçlarını bu kuyulardan giderirlerdi. Ne var ki bu kuyular kardeşimle olan yarışmamıza neden olurdu. Ben üç kuyunun üçüne de inip çıkardım. Ama kardeşim Hasan, iki kuyuya indiği halde üçüncü kuyuya inemezdi. Çünkü kardeşim benden 1,5 yaş küçüktü ve boyu da benden kısa idi. Bu nedenle bacakları bu kuyunun çapından küçük kalırdı. Ama kardeşim inat ederdi daha önce birkaç kere denediği halde inemediği kuyuya inerek benden aşağı olmadığını kanıtlamaya çalışırdı.

Kuyulara inme yarışmamızda Emine de bizim arkamızdan gelirdi. Biz kuyuya inip çıkarken o da çevremizde otlayıp dururdu. Kardeşim dayatıp duruyordu. İnemediği çapı büyük kuyuya inmeyi bir daha denemek istiyordu. Ben de “İnemeyeceğini, bacaklarının kuyunun genişliğine yetmeyeceğini, boşuna çalışmaması gerektiğini...” söylememe karşın bir türlü beni dinlemiyordu.

Çekişe çekişe inemediğimiz kuyunun başına geldik. Kardeşim bütün ısrarına karşın yine de kuyuya tek başına inmeye çekiniyordu.

Bana “Sen altta ben üstte üzere ikimiz birlikte inelim!” dedi.

Ben de: “Hasan, sen bu kuyuya daha önce hiç inmedin. Ama ben, birkaç kere inip çıktım. Şimdi bu kuyuya sen üstte ben altta olmak üzere inerek; sen düştüğünde benim üstüme düşersin ve ikimiz birden kendimizi kuyunun dibinde buluruz. İyisi mi sen altta, ben üstte inelim. Böylece düşersen sen tek başına düşmüş olursun!” diyerek önerisini kabul etmedim.

Sonunda kendisi altta, ben üstte olmak üzere ikimiz birlikte inmeye karar verdik. Kuyunu, dipteki suya varınca kadar uzunluğu 5-6 metre kadardı; çapı ise bir metreden fazla idi. Kardeşim altta ben üstte olmak üzere ikimiz birlikte kuyuya iniyorduk. Üç metre kadar indik. Öyle anlaşılıyor ki kardeşimin kuyuda kaya içine oyulan deliklerden birine ayağı yetişmediği için olsa gerek; bir de baktım ki bir metre altımda kuyuya doğru düşmeye başladı. Kuyuya düşerken elleri ile tutunacak bir yer arıyordu. Bu tutunma çabası ile çıkardığı o “cızırtı” sesini bu güne değin unutmamış değilim.

Kardeşim kuyunun dibinde. Bereket kuyunun suyu diz boyu... Kardeşim kuyunun dibine oturağa oturur vaziyette düşmüştü. Su da göğsüne doğru çıkmıştı. Yoksa bir de boğulma tehlikesi vardı. Çabucak aşağıya indim. Ancak, sağ ayağının çok incindiğini söylüyordu. Ben aşağı inince hemen boynuma sarıldı. “Of ayağım!” diye ağlamaya başladı. Ben de ağlamaya; öyle ki maniler düzmeye başladım. “Ağlayıp da sızlama, yüreği mi dağlama!” diyerek kendisini teselli etmek için elimden geleni yapıyordum. İkimiz de kuyunun dibinde ağlayıp duruyorduk. Ne gelen var, ne

giden, ne de ortadan kaybolduğumuzu bilen. Öylece ağlaşıp duruyorduk...

Bizim ortadan kaybolduğumuz ancak babamların kentten dönmesi üzerine anlaşılacaktı. Akşama değin kuyunun dibinde, suyun içinde, karanlık, nemli ve soğuk bir yerde ağlaşıp oturmanın anlamı yoktu.

Kuyunun dibinden gökyüzü bir tepsi gibi görünüyordu... Kardeşime "Sen dur, ben kuyudan çıkıp bekçiyi getireyim. İkimiz birlikte seni çıkarırız!" deyince; kardeşim yine boynuma sarıldı. "Beni burada yalnız bırakıp gitme!" diye yalvardı.

Baktım olmayacak

"Öyle ise birlikte çıkalım."

"Benim ayağım çok ağrıyor; bu ayağımla nasıl çıkarım!" dedi.

Kuyunun dibinde iki kardeş ağlaşıp duruyorduk. Bu böyle beklemekle olmayacaktı.

"Öyleyse, dedim, sen üstte, ben altta olmak üzere birlikte çıkalım. Sen yalnızca kuyu iniş çıkış girişlerine iki elinle tutun. Ben alttan seni yukarı doğru ittikçe sen bir üstteki deliklere ellerinle tutun."

Böylece ben altta, o üstümde olmak üzere çıkmaya başladık. Kardeşim ayağı ile basamadığı için "lök" gibi omuzlarıma oturmuştu. Yine de ahlaya puflaya kuyunun çıkışına bir metre kalıncaya kadar çıktık. Ama benim gücüm bitmişti. Daha fazla çıkamıyorum. Kardeşim omuzlarımda öylece oturuyor. Nerdeyse ikimiz birden yeniden kuyunun dibini boylayacağız. Böyle bir durumda benim bütün kemiklerim kırılacaktı. Belki benim

kadar olmasa kendisinin de kemikleri kırılacaktı.

37. KUYUDAN ÇIKIŞ

Ne yapacağımı şaşırılmıştım, öylece çakılıp kalmıştım; ne aşağı inebiliyor ne de yukarı çıkabiliyordum. Kardeşim ise iyiden iyiye lök gibi omuzlarıma oturmuş “Of ayağım!” diyerek ağlıyordu: Ben ise kendisini teselli ederek gönlünü almaya çalışıyordum; çünkü kendisini tahrik eden ben olmuşum. Neredeyse yeniden ikimiz birlikte aşağıya düşeceğiz...

Bir de baktım kuyunun ağzından seslenen biri var. “Kim var orada!?” diyor. Hemen seslendim, “Ne olur elini uzat, kardeşimi yukarı çek!” Kardeşim de ellerini uzatmıştı zaten. Köylü elini uzatarak kardeşimin elinden yakalayarak çabucak yukarıya çekip çıkardı...

Bana “Sen de elini uzat, çekeyim!” dedi. Bense: “Hayır, beni bırak ben kendim çıkabilirim!” dedim. Kardeşim üzerimden alındığı için çıkabileceğimi sanıyordum. Ben de kendi çabamla yukarı çıktım. Baktım kardeşim bir metre kadar ötede sırt üstü yatıyor. Hemen yana gitmek istedim. Ne mümkün, bacaklarım pergel gibi açılmış, kaslarım kaskatı olmuş, bir adım atamıyordum. Ben de olduğum yere yıkıldım. Öyle bir kasmaya başladım ki ağzımdan sarı yeşil safra geliyordu.

Biraz kendime gelince başucumuzda biri kadın biri erkek iki köylü var. Bizi çekip çıkaran erkeğe: “Sen nereden çıktın? Nasıl oldu da bizim kuyuya düştüğümüzü anladın?”

Köylü anlatmaya başladı: “Yoldan geçiyorduk. Baktık kuyunun başında dolanıp duran bir oğlak. Merak ettik bu oğlağın sahibi yok mu diye. Oğlağın yanına doğru geldik. Biz kendisini yakalamaya çalıştıkça kuyunun başında dönüp duruyor, başka yere kaçmıyordu. Kuyudan da ses geliyordu...”

Sorun anlaşılmıştı. Kurtuluşumuz Emine adlı oğlağımızın sadakati sayesinde olmuştu.. Yoksa ikimiz birden az daha kuyunun dibini boylayacaktık. Emine adlı oğlak başımızın tacı olmuştu. Kendisini çok seviyorduk ve kurtarıcımız olarak görüyorduk. Ne var ki oğlağımız ertesi yıl bir kurban bayramında bize veda etti. Kesime yattığında “Ne olur beni kurtarın!” dercesine gözlerimize bakıyordu. Belki de benim kurban bayramına tepkimin nedeni Emine’nin kesilirken bana olan bakışıydı...

38. KARDEŞİMLE YAPTIĞIMIZ MÜZİPLİKLER

Kardeşim Hasan’la birlikte bağımızda yarattığımız bir macera daha vardır ki; bir insanın sonunu düşünmeden giriştiği bir şakanın çok kötü sonuçlanması olasılığını göstermesi bakımından anlatmaya değer.

Bir gün kardeşimle bir muziplik yapmaya karar verdik. Kardeşim bizim Haymamızın (çardağımızın) bulunduğu yerde bir yorganın altına girecek. Yorganın altına bir canavar girmiş gibi ara sıra yorganın altında olmak üzere kımıldayarak boğuk boğuk sesler çıkaracak.

Ben de bağ komşumuz Boyacı Bekir'e koşarak: "Aman, yetiş. Haymamızda yorganın altına bir canavar girmiş, acayip sesler çıkararak kımıldanıp duruyor!" diyecektim.

Hasan kardeşim dediğim gibi yaptı. Yorganın altına girip ara sıra kımıldayarak garip garip sesler çıkarmaya başladı. Kardeşim rolünü yi yapıyordu. Hemen bağ komşumuz Boyacı Bekir'e koştum. "Aman Bekir Ağa yetiş! Haymamızda bir canavar var!" dedim.

Adamcağız da hemen inandı. O önde ben arkada canavardan kurtulmaya gidiyorduk ve ben kıs kıs gülüyordum, çocuk akılı bu ya, iyi bir iş yaptığımı sanıyordum...

Haymaya varınca kardeşimin duyacağı bir sesle "İşte şu yorganın altında!" deyince Hasan kımıldayarak boğuk boğuk sesler çıkarmaya başladı. Boyacı Bekir, ne yapacağını şaşırdı. Biraz geriye doğru çekilir gibi yaptı. Ben de kendisinin korkusunu sinsi sinsi izliyordum. Benim kendisine "Korkak!" diyeceğimi sanarak biraz ötede bulunan uzun saplı küreği eline aldı. İki eliyle kavradığı kürekle yorganın altında bulunan kardeşime vurmak için yavaş yavaş, korka korka, Haymaya doğru ilerlemeye başladı.

Baktım iş kötü. Hemen yüksek sesle bağırmaya başladım. "Dur yapma, yorganın altında kardeşim var. Sana şaka yaptık!" dedim. "Dur yapma!" sözlerimi duyan kardeşim de yorganı üstünden atarak fırlayıp görünüre çıktı.

Boyacı Bekir bir bana bir de kardeşime bakarak: "Tuh Allah hayrınızı versin. Böyle şaka

yapılır mı? Ya tabancam belimde olsaydı da hemen çekip birkaç el ateş etseydim ne olacaktı?..”

İşte o zaman çok kötü bir şaka yaptığımı anlamıştım. Eğer Boyacı Bekir’in tabancası belinde olsaydı, belki de kardeşimin ölümüne neden olacaktım...

Benim kardeşim Hasan’la bağda bekçilik yaparken yaptığımız çok muziplik var. Bir keresinde de İbrahimli köyüne giden yolda çukur kazdık. Bu çukurun içine biraz su koyduk. Bu çukurun içine toprak atarak koyu bir çamur yaptık. Çamur dolu çukurun üzerine yeniden toprak katarak yolda bir çukur olduğunu gizledik. Öylesine yola benzetmiştik ki kimse orada bir çukur olduğunun ayırımına varamazdı.

Tuzak tamamdı. Artık biraz uzağa gidip, çalılıklar arasına gizlenip, yoldan gelip geçecek bir kişinin çukura düşmesini gözetlemekten başka yapacağımız bir iş yoktu. Bir de baktık atının üzerinde bir yolcu ıslık çalarak köye doğru gidiyor. Bu bizim aklımıza gelmemişti. Biz yaya olarak gelip giden köylülerin kazdığımız çukura düşeceğini sanıyorduk. “Olsun, dedik, köylünün attan düşmesini seyrederez...” diyerek beklemeye başladık. Ancak aklımıza gelmeyen bir durum vardı... Ya atın ayağı kırılırsa...

Atlı, köyüne doğru gidiyordu. Artık yolcumuz at üstünde köyüne giderken ne hayaller kuruyordu, kim bilir neler düşünüyordu. Birden bire at ön ayaklarından biri ile çukura basınca tökezledi. Üstünde yolcu düşecek gibi oldu, bereket düşmedi... At da tökezledikten sonra yürümesine

devam etti. Bereket atın ayağı kırılmamıştı...

Atın üstündeki yolcu sağa sola baktı. Ortalıkta kimse görünmüyordu. Öylesine sövüp sayıyordu ki bu çukuru kazanlara; bize ses çıkarmadan, saklanmaktan başka yapacak bir iş kalmamıştı. Eğer bizi görseydi, bizi yakalayıp bir güzel dayak atması işten bile değildi.

Ertesi gün başa gelerek babama, başına gelen kazayı anlattı. "Bunu yapsa yapsa senin çocuklar yapmıştır. Söyle bu çocuklarına bir daha böyle yapmasınlar. Ya atımın ayağı kırılıyorsa... Bereket atın ayağı kırılmadı. Ama yaptıkları iş kötü bir şaka!" derken yan gözle bize bakıyordu.

Biz de yemin billah ederek "Bu işi yapanın biz olmadığımızı!" anlatmaya çalışmıştık ama ne babam, ne de köylü inandı. Köylü bize almaz almaz bakarak uzaklaştı gitti. Babam da ikimizi birden bir güzel azarladı...

Bir de kardeşimle benim arılarla da amansız bir savaşa tutuşmamız var. O yörede akarsu olmadığı için arılar bizim Hayma'ya gelir su kaplarında bulunan sularımızdan akan su birikintilerinden su içerlerdi. Bu arılar, Birkaç kere kız kardeşlerimizi ve bizi sokarak yüzümüzü gözümüzü şişirmişlerdi. Bu yüzden arılardan öğ almaya karar vermiştik. Artık arılarla savaşa girerek onların kökünü kurutmaktan başka yapacak başka bir işimiz kalmamıştı.

Kardeşlerimle birlikte su içmeye gelen arıları beklemeye başladık. Bağımızın yöresinde üç türlü arı vardı. Bal arıları, sarı yeşil renkli arılar yanında Eşek arıları...

Eşek arıları daha iri olurdu. Sırtı parlak sarı ve iğnesinin bulunduğu arka tarafı ise kahverengi renkte idi. Bal arıları pek yoktu; ama, sarı yeşil arılarla Eşek arıları çoktu.

Sarı yeşil arılar peteklerini tiyeklere yapardı. Eşek arılarının yuvaları ise yeraltında olurdu...

Sarı yeşil arıların üzüm tiyeklerindeki peteklerini bulmak zor olmuyordu. Çünkü bağımızda gezerken üzüm tiyeklerinde bulunan petekleri gözümüze çarpıyordu. Lastik süngerle ya da uzaktan attığımız taşlarla arı peteklerini yere düşürürdük. Yere düşen peteklerinden umudu kesen arılar başka yerlerde yeni petekler yaparlardı. Ama Eşek arıları öyle değildi; onların petekleri, yerin altında idi. İş bunların peteklerinin nerede olduğunu öğrenmeye kalmıştı.

Eşek arıları tek tek su içmeye gelirlerdi. Biz de onların üzerine su içerken başörtüsü gibi hafif bez parçalarıyla vurarak sersemletirdik. Ondan sonra yakalar, kışındaki zehirli iğnesini çekip çıkarırdık. Bundan sonrası kolaydı. Artık sokamazdı. Elimize alarak ayaklarından birine çok ince uzunca beyaz veya siyah dikiş ipliğini bağlardık. İnce dikiş ipliğini ayaklarından birine bağladıktan sonra arıyı bırakırdık. Arı havalanarak yuvasına doğru uçardı.

Biz de, haydi babam, arının ardından koşardık. O gider, biz giderdik. Sonunda girdiği deliğini öğrenirdik. Çünkü ayaklarından birine taktığımız beyaz veya siyah iplik deliğin dışında yuvanın bulunduğu yeri gösterirdi.

Artık arı yuvasına bulmuştuk ya, bundan sonrası arılarla savaşıma kalmıştı. Elimizi

ayağımızı iyice sarıp sarmalardık. Yalnızca gözlerimiz açıkta kalırdı. Bağıımızda bulunan sivri uçlu çalı dikenlerini gözlerimiz hizasına kaldırarak siper yapardık. Böylece gözlerimizi arılardan korumuş olurduk.

Elimize uzunca bir değnek alarak Eşek arısının yuvasına yaklaşır delikten içeriye sokup çıkararak eşek arılarını kızdırırdık. Deliğe çöpü soktuktan sonra hızla geriye çekilirdik. Deliğe çöpü sokar sokmaz arılar saldırıya geçerdı. Toplu olarak saldırırlardı. Yüzümüz kendilerine dönük olduğu için sürü halinde geldiklerini görürdük.

Arılar büyük bir hızla ve öfke ile bize saldırırlardı. Tam başımıza yaklaştıkları sırada elimizdeki sivri uçlu tiken toparlarını yüzümüze siper ederdik. Büyük bir hızla gelen arıların gözü hiçbir şey görmezdi. Bütün hızları ile ellerimizde bulunan çalıların dikenlerine saplanarak şişe geçmiş kebab gibi olurlardı.

Ama hiç biri geri dönüp kaçmazdı. Hepsi de çılgınlar gibi saldırarak yüzümüze kalkan yaptığımız dikenli çalıları saplanırlardı. Tam bir Japon kamikazeleri gibi...

Böylece yöremizde bulunan bütün eşek arıları ile savaştan galip çıkmıştık. Artık bize saldıran arı kalmayınca elimizde içi su dolu ibrikle yuvalarının bulunduğu deliğe su dökerdik. İçerdeki larvalarını ve ebe arılarını ile korumalarını boğardık. Böylesine bir taktikle o yörede ne sarı yeşil arı, ne de Eşek arısı bırakmadık. Hepsinin soyunu tükettiğimizden korkusuzca suyumuzu içerdik.

39. GİZLİ GİZLİ ÜZÜM YEMEK

Ergenliğe gelinceye değin yaz günleri bağda yaşadık. Nenem, ilkbaharın o soğuk sıcak günlerinde bağda bulunan ayırık otlarını (biz geliç derdik...) elleri ile çekip yolardı.

Kimi zamanlar kız kardeşlerim Yüksel ve Aysel de nenemle birlikte giderek bu ayırık otlarını yolarlardı. Bağımızdan elde ettiğimiz gelir, çift sürme, bağ budama, bağ belleme için tuttuğumuz işçilere verdiğimiz ücretleri karşılamazdı.

Bu nedenle bağ budamaya, bağ bellemeye, çift sürmeye amcamla ben de katılırdım. Anadan doğma bir köylü gibi çift sürerdim. Bağ budardım, bağ bellerdim.

Kimi zaman bağımızı üzümder daha koruk halinde iken dolu vururdu. Kimi zaman kurutmak üzere serdiğimiz üzümder, sergide iken yağmur yerdı. Yağmur yiyen üzümderimiz tahe (üzümderin çürümesi) dönüşür ve elimize bir kuruş geçmezdi. Oysa amcam ve nenem bu bağın üzümderini gözleri gibi korurlardı. Öyle ki biz dört kardeşin on bin tiyeklik bağdan canımız istediğı zaman üzüm yememizi bile yasaklamışlardı..

Biz dört kardeş üzümderi gizli gizli yerdik. Ne var ki üzüm yedikten sonra bağda bir tiyek arkasına gizlenerek yaptığımız dışkılar bizlerin üzüm yediğini ele verirdi. Çünkü amcam ve nenem dışkılarımızda görünen üzüm çekirdeklerinden bizim gizlice üzüm yediğimi anlardı. Biz de bunu önlemek için bizim büyük abdestimizi baranların arasına yapar dışkılarımızın üzerini kapatırdık.

Böylesine esirgelediğimiz üzümler geçinmemizi sağlamadığı için nenem, köylülere vereceği ücret için Türktepe (Kürttepe de denir) altındaki topal bir tefeciden halıyı, kilimi ve ziynet eşyalarını rehin bırakarak faizle para alırdı. Sonra da bu aldığı paraları faizi ile birlikte ödemek için köylerdeki taşınmazlarından birini satarak borcunu öder, rehin olarak bıraktığı halıyı, kilimi, ziynet eşyalarını alır gelirdi. Giderek ne halı, ne kilim, ne de ziynet eşyaları kaldı... Öyle ki yiyecek bile bulamaz duruma geldik.

Ailecek bu duruma gelmemizin nedeni amcamın çalışmaması ve hep keseden yemesi; babamın ise çalıştığı halde debbağlıktan para kazanamaması idi. Bizlerde çocuk olduğumuz için aileye bir katkıda bulunamıyorduk. Bütün bunlar bir karabasan gibi hâlâ ve hâlâ hala düşlerime girer... Adımız zengine çıkmıştı. Herkes bizi zengin sanırdı. Ama biz yiyecek ekmek bulamaz duruma düşmüştük.

40. ÇIRAKLIK GÜNLERİ

Büyüyüp de çalışacak duruma geldiğimizde bağa gidemez olduk. Babam; Hasan kardeşimle beni bir meslek sahibi yapmak istiyordu. Bunun için babam beni Kunduracı Çarşısında kunduracılık yapan Sabri Mavi'nin yanına çiraklığa koydu.

Sabri Mavi çok güzel bir insandı. Her zaman kulağının arkasında bir kalem bulunurdu. Gerekli zaman kulağından üzerinden aldığı bu kalemle notlar alır, deri üzerinde çizgi çizerek ayakkabı

tabanının ve astarının resmini çizer; sonra da elindeki keskin kunduracı bıçağı ile keserdi. Sabri Mavi'nin en çok gözleri dikkatimi çekerdi. Bir gözü kör değildi, şaşu değildi; ama bir acayip bakardı.

Bir gün diğerk ıraklarla birlikte dükkânın çıkması olan katta çalışırken dükkânımızın önünden benim ebem olan Hayriye Hanım geçiyordu. Ben de yanımdaki ırak arkadaşlara onu göstererek "İşte beni doğumumu yapan Ebe!" demiştim. Sanki kötü bir iş şey söylemişim gibi ıraklar benimle alaya başladı. Ne zaman dükkânımızın önünden bir kadın geçse "Ebe geçiyor, ebe geçiyor!" diye bağırıyorlardı. Bu da benim çok ağırırma giderdi.

Ne yaptımsa ırak arkadaşların benimle alay etmelerini önleyemedim. Öyle ki bu yüzden biriyle kavgaya tutuştuk. Elimde bulunan kunduracı bizini benimle kavgaya tutuşanın sol omzuna sapladım. Biz'in onun omzuna saplanırken çıkardı "hırt!" sesi bu güne kadar aklımdan gitmez. Hemen bizi araladılar. Sabri Mavi de benim böyle bir iş yapmama şaştı kaldı. Ben de yaptığımdan utanmış olarak bir daha o dükkâna gitmedim. Bereket bizi şikayet etmediler de bu olay karakola intikal etmeden kapandı gitti.

Bundan sonra babam beni Adil dayımın kalfalık yaptığı Mobilyacı Hilmi Usta'nın yanında ıraklığa koydu. O zamanlar Gaziantep'te iki tane mobilyacı vardı. Biri Hilmi usta idi. Biri de merkez karakolunun üstünde bir atölyede mobilyacılık yapardı. Sonra bu mobilyacı Ömer Asım Aksoy caddesinde mobilya mağazası açtı. Adını şimdi

hatırlayamıyorum. Bu da sessiz, sakin bir insandı. Hilmi Usta'nın atölyesi Dayı Ahmet Ağa ilkokulunun hemen üstünde idi. Bu da sessiz sakin biraz topluca orta boylu bir insandı.

Öğle tatillerinde Hilmi Usta; eve yemeğe giderdi. Ben de Adil dayımla öğle nöbetine kalırdık. Hilmi Usta gidince benden üç-dört beş büyük olan Adil dayımla, filmlerde gördüğümüz bıçak atma talimi yapardık. Dükkânın bir köşesine işe yaramayan bir tahta korduk. Bu tahtanın üç dört metre karşısına geçer artistler gibi bıçak atarak saplamaya çalışırdık. Ne var ki ne yapsak artistler gibi bıçağı saplamayı beceremezdik. Kimi zaman bıçağın ucundan tutar atardık. Bazen de sapından tutar atardık. Bıçağı tahtaya saplamamız ise bizim için sürpriz olurdu. Bıçağı sapladığımız zaman ise birbirimize şişinirdik.

Kimi zaman da öğle yemeği saatinde nöbetçi olarak beni bırakıp giderlerdi. Ben de öğle yemeği için kız enstitüsü öğrencilerinin okuldan çıkıp dükkânımızın önünden geçmelerini dört gözle beklerdim. Bu kız öğrenciler içinde bir tanesi var ki benim ilgimi çekerdi. Benim yaşımda ve benden daha uzun ve iri olan bu kız sanki büyümüş de küçülmüş gibi bir hanım edası ile tek başına ve sessizce, yavaş yavaş yürürdü ki yürüyüşünde bile bir asalet vardı.

Uzun boylu, etine dolgun, esmer, iri güzel kara gözler olan bir kızdı. Her zaman gülümseyen alt dudağı kalındı. Ben bu kızın dükkânımızın önünden geçip gitmesini dört gözle beklerdim. Gelişinden gidişine kendisini zevkle izlerdim.

Oradan onlarca kız geçip giderdi; hiçbirinde, bu kızın edası yoktu. Bu kız sanat enstitüsünü bitirdikten sonra yüksek okula gitmedi. Kendisi varlıklı bir ailenin kızı idi. Büyüdükten sonra bile kendisini Suburcu caddesinden gelip giderken görür arkasından zevkle bakardım. Aramızda sınıf farkı vardı. Bir araya gelip de bir iki çift laf etmenin olanağı yoktu ki kendisine ilan-ı aşk edesin.

Gerçekten aşık olduğum bu kızın sonradan teyzem oğlu Cemil Akınal ile arkadaşlık ettiğini duydum. Öyle ki teyzem oğluna: “Sakin ha, gönül eyleme için ilgilenme. Kızı hayal kırıklığına uğratma. Muhakkak onunla evlen!” demiştim. Ama ne oldu bilemiyorum teyzem oğluyla evlenemeyen bu kız bir doktorla evlendi. Bazen doktorla kol kola gittiklerini görürdüm caddelerde. Sevinirdim kocası ile kol kola mutlu mutlu gitmelerine. Çok sevinmiştim kocasının senatör olarak seçilmesine. Ben de sevdiğim bu kızın hatırı için oy vermiştim eşine...

Bu kızla ilgili bir anım daha var. Benim Şefika teyzemin oğlu Necdet Sevinç, Emin Kılıç’a gittiğim için polis ajanı olarak peşime düşmüştü. O zaman teyzem oğlunun idolü Üç Hoparlörlü imam olarak tanınan Zekeriya Beyaz idi. Bu ikili hem şeriatçı hem de Türkçülük güderlerdi. Ben de bunların hem şeriatçı hem de Türkçü olmalarına bir anlam veremezdim. Çünkü bana göre Türkçülük güden insan; ümmetçi bir anlayış sahibi olamazdı. Türkçü olan, ümmetçiliğinden vazgeçmek zorundaydı. Neyse bu konuya ilerde döneceğim. Şimdi bu kızla ilgili anımı anlatmak istiyorum.

Bir gün teyzem oğlu Necdet Sevinç yine peşime düşmüştü. Kışkırtıcı ajanlık yaparak beni söyletmeye çalışıyordu. Ben de sözünü esirgemeyen bir insan olduğum için aklıma ne gelirse söylemekten çekinmiyordum.

Bir gün Suburcu caddesinde böyle tartışma tartışma gezinirken benim hayran olduğum kızın önümüzden geçtiğini gördüm. Bu kız Necdet Sevinç'e ve yanından diğer muhbir arkadaşlara göstererek "İyi bir nesil yetiştirmek için sağlıklı, yakışıklı gençleri bu tür sağlıklı, güzel kızlarla evlendirmelisin ki sağlıklı bir nesil yetiştiresin." demiştim.

Benim teyze oğlu bunu unutmamış. Bir de baktım ki Gaziantep Yeni Ülkü gazetesinde "Hayri Balta, hara sistemini savunuyor!" diye benim o kızını göstermemi anlatıyordu...

41. BABAANNEM

Benim düşüncelerimin oluşmasında Babaannemin rolü büyüktür. Babaannem, ehl-i sünnet vel cemaat olarak tam bir Sünni Müslüman idi. Her ramazan Kuran'ı Arapça'sından okuyarak hatmederdi. Ramazanın son günü "Çok şükür! Allah bu Ramazan da, Kuran-ı hatmetmeyi bana kısmet etti!" diyerek Kuran'ın arka kapağını kapatarak şükür namazına geçerdi.

Kendisine: "Nene her ramazan sen bu Kuran'ı okuyorsun; ama ne dediğini biliyor musun?" diye sorduğum da ise yanıtı yapıştırırdı. "Anlamak için okumuyorum, sevap kazanmak için okuyorum."

Nenemin her Ramazan ayında, sevap kazanmak amacı ile Kuran'ı okumasına karşın hiçbir şey anlamadığını, dine aykırı davranışlarda bulunmasından anlardım.

On bin tiyeklik bağımızda üzümüm her türlü vardı. Karalık, Dımışkı, Öküz gözü, Dökürgen, Kabarcık; Kabarcık karası... Aklınıza ne gelirse o üzümünden vardı...

Bir keresinde kendisi ile birlikte bağımıza gidiyorduk. Komşumuzun bağına girerek üzüm koparmasın mı? Bu olay beni çok etkilemişti. "Demek ki Kuran Neneme bir şey vermiyor. Kuran'ı Boşa okuyor..."

Bir keresinde de bağa giderken birdenbire bir başka komşumuzun bağına yaşıdan beklenmedik çeviklikle girerek yeni dikilmiş ceviz fidanını sökerek koltuğuna aldı ve getirip bağımıza dikti. Bu olay da beni çok etkilemişti. Anladım ki okuduğu Kuran Neneme bir şey vermiyor. Bu ceviz ağacı sonradan büyüdü, ürün vermeye başladı. Ama ben ne zaman bir ceviz ağacı görsem; nenemin elin bağına girerek kendisinden beklenmeyecek bir güçle fidanını söküp çıkararak getirip kendi bağına dikmesi hatırlarım...

Nenem sık sık Kelime-i şahadet getirirdi. Sık sık da "Bir insan ölene değin günah işlese; ama son nefesinde kelime-i şahadet getirirse bütün günahları bağışlanır ve doğru cennete!" gider derdi.

Son günlerinde felç geçirdi. Yatağa düştü. Dili tutuldu, konuşamadı... Bir iki yıl ölüm döşeginde yattı. Bizimle konuşmazdı; ama "le le, le le!" diye

kelime-i şahadet getirmeye çabalardı. Kimse ne dediğini anlayamazdı. Ama ben anlardım. Çünkü son nefesinde kelime-i şahadet getirerek doğru Cennet'e gitmek istiyordu. Gitti mi gitmedi mi orasını bilemem... Allah taksiratını affetsin!..

İnsanın nenesinin yaptığı yanlışlıkları anlatması doğru değil ama; burada gerçek saygım daha ağır basıyor. Amacım: Kendi ana dili ile halka mal edilmeye çalışılmayan dinin insanları eğitemediğini göstermektir...

Bütün bunlara karşın hâlâ halka din bilgisini Arapça olarak dayatanlar halka iyilik mi yapıyorlar, kötülük mü yapıyorlar bunun takdirini okuyucularıma bırakıyorum.

Halka anlayacağı dille seslenmeyen din adamları hem gerçeğe (Allah'a...) saygısızlık ediyorlar. Hem de insanlığa saygısızlık ediyorlar.

Bu yola gitmelerinin nedeni ise; halk, anadili ile din verilerini okursa insanların dinden kopacağına inanıyorlar. Çünkü halkımızın geldiği kültür seviyesi ile din kültürü çatışma içindedir. Bir de cehaletlerinin anlaşılacağını bildiklerinden dinimizi halka Şeyh Berettin'in, Şems-i Tebrizi'nin, Mevlana'nın, Yunus Emre'nin, Hacı Bektaş'ın halka anlattığı gibi anlatmıyorlar. Halkı din bilgisinden yoksun koymakta yarar umuyorlar.

Nenemle birlikte sık sık köylere giderdik. Kendisi önde ben arkada... Özellikle Dülük, İbrahimli, Kızılhisar (Şimdiki Oğuzeli ilçesi), Şiveydin (Şimdiki Gaziantep hava alanı)...

Bu köylere nenemle birlikte yaya olarak giderdik. Nenem çarşafı olarak önde, ben

de arkasında... Dülük köyünde Sefil Mамет (Mehmet) adında bir ortağımız vardı. Yarıcı idi. Dülük köyüne gittiğimizde bu ortağımızın evinde kalırdık. Bir karı bir koca idiler.

Ortağımızın bir evi, bir eşeği, birkaç da tavuğu, horozu vardı. Evine konuk gittiğimizde bize bulgur pilavı üstü omlet yumurta kordu... Bu ortağımız üzüm bağları ile tarlalarımızı sürerdi. Ürün zamanı ürünün yarısını bize verirdi. Bu paylaşımı ise bir türlü kabullenemezdim.

Neneme: “Bu adam bir yıl boyunca çalışıyor; üretiyor ve biz onun ürettiğinin yarısını alıp geliyoruz. Bu nasıl adalet?” dediğim de nenem bana buğday ve arpayı gösterirdi. “Bak bu buğday ile arpa, karnından ikiye ayrılmış. Bu yarıklığın anlamı; yarısı mal sahibine, yarısı da üreten köylüye... Allah’ın takdiri böyle!..” diyerek beni sustururdu.

Nenemin dinsel inancında; akıl, mantık yürütme diye bir muhakeme yoktu. Dülük köyüne her gidimizde Dülük köyünün yaslandığı tepenin üzerinde bana; kayada bulunan at nalına benzeyen bir şekil gösterirdi. “Bak bu Hz. Ali’nin atının ayak izidir.” derdi. Ben, her ne kadar bir atın ayak izine benzetemiyorsam da; “Peki, bu Hz. Ali’nin atı tek ayaklı mı imiş. At dediğin dört ayaklı olur. Nerede bu atın diğer üç ayağının izi?” Nenem alta kalmazdı. Yanıtı hemen yapıştırırdı. “Hz. Ali’nin atı şahlandığı zaman her ayağı ile bir dağa basardı. Allah bilir diğer ayaklarının izi nerededir!?” Nenemin bu savunması üzerine benim mantığım kısa devre yapardı.

Nenem doğma büyüme Sünni olmasına karşı Ali'yi Alevilerden daha çok severdi. Onun kan dökücülüğünü bir kahramanlık gibi gösterirdi. Kendisince haklı nedenleri vardı. Kafirleri, münkirleri, müşrikleri dine davet ediyor; kabul etmeyenleri öldürerek Allah'a hizmet ediyordu. Onun bu kıyıcılığını anlatmakla bitiremezdi. Kılıcının iki çatalı olduğunu, her çatalından kan damladığını ve kılıcı kırk arşın olduğu için her çalışında kırk kafirin kellesini uçurduğunu söylerdi. Bu söylemleri ise hiç mi hiç aklıma yatmazdı. "Olacak iş değil!" derdim kendi kendime. "Boyları aynı hizada olan kırk kafir nasıl bir araya gelmiş ki; Hz. Ali, kılıcını salladı mı kırk kafirin kellesi hep birden yere düşsün..." Sonra da derdim ki "Bir adam, kırk arşınlık kılıcı nasıl taşısın? " ama nenem, ne desem beni "Allah'ın hikmeti.. Allah'ın hikmetinden sual edilmez..." diyerek sustururdu.

İşte çocukluğum bu masallar içinde geçti. Söylenen masalların etkisinde kalmış olmalıyım ki bağımıza gidip gelirken; elime kılıç gibi kullandığım bir değnek alırdım. Yolun kenarında bulunan çitlerden sıyrılıp uzayan ince gövdeli uzun otların gövde ile başı arasına, Hz. Ali gibi şaha kalkarak ve de nâra atarak "İmana gel ya kafir!" diye kılıç sallardım.

Böylece kendimi İslam'a hizmet eden bir kahraman sanırdım. Ne büyük bir yanılgı... Ama görüyorum ki insanlarımızı savaşa, düşmana, kâfire, münkire düşmanlığa motive etmek için gereken anlayış insanlara küçük yaşta din aracılığı ile aşılanıyor...

Bilmiyoruz ki artık savaşlarda kılıç değil, teknik iş görüyor. İşte benim bu yaşta (Yaş:80), bu hasta halimle dini anlaşılır kılma çabamın kaynağında Nenemden aldığım bu düşünceler olsa gerek...

42. ERGENLİĞE GİRİŞ

Orta okul birinci sınıfta okulu bıraktığımda 12-13 yaşlarındaydım. Artık öğleye kadar babamın yanından debbağlık ediyordum; öğleden sonra ise mahallemizdeki yeni yetmelerle arkadaşlık ediyordum. Bir gün T. Ö.'in oğlu T. Ö.'le buluştuk. O da ortaokul birden ayrılmıştı benim gibi...

Onun babası varlıklı olduğu için çalışma ihtiyacı duymuyordu. Onunla birlikte Alleben deresinden aşağıya doğru su kenarında sulara baka baka gidiyorduk. Tahta köprü'nün aşağısında Gaziantep'in tek kesim yeri olan Mezbaha vardı. Bu Mezbaha'nın karşısında da bir fidanlık....

Şimdi bu Fidanlığın yerinde bir lise var. Fidanlık Müdürü de Kemal Göğüş. Kemal Göğüş göbekli, etine dolgun efendi bir adam. Yavaş yavaş yürüyüşü dikkatimi çekerdi. Her zaman gelir bu fidanlığı denetlerdi. Gaziantep'in ağaçlandırılmasında Kemal Göğüş'ün emeği çoktur...

T ile bu Fidanlığa girdik. Bir de baktık fidanlıkta, bizden iki-üç yaş büyük Karamaraş (Mezbaha'nın çevresindeki semte biz Tabakhaneliler Karamaraş derdik.) gençleri oturuyor. Merhabalaştık, bir araya geldik. İkimiz de bunlarla konuşmaya başladık.

Başlarında Reis diye seslendikleri biri var. Bu genç kabadayılığa özenen biri idi. Diğerlerini emir eri gibi görüyordu. Bu reis dedikleri bizim evin önünden uzun adımlarla, başı ve beli eğik yere bakarak yaylanı yaylanı gelip giderdi...

Reis bir ara bize erkekliğe adım atıp atmadığımızı sordu. Sorusuna ben yanıt verdim. “Çoktaan, beni yedi günlükken sünnet etmişler...”

Reis ve arkadaşları gülüşmeye başladılar.

“Onu demek istemiyoruz. Sizler tatlı çiş etmeye başladınız mı başlamadınız mı? Ara sıra rüyalarınızda şeytan azdırıyor mu?..”

İlk olarak böyle bir soru ile karşılaşılıyordum. “Tatlı çiş”, “şeytan azdırma nedir” bilmiyordum. T ile birbirimize bakıştık. O da omuzlarını kaldırarak bilmediğini söylemeye çalıştı.

Reis dedikleri çocuk “Bunu anlamak kolay... Şimdi ikiniz de şu fidanlığının içine girip bizim göremeyeceğimiz bir yere kadar gidin. Orada erkekliğinizi çıkarıp oynamaya başlayın. Tatlı çişinizin gelip gelmediği belli olur. Tatlı çişinizi elinize yapınız ve onu da getirip bize gösteriniz...”

O yaşta T ile ben erkekliğin ne olduğunu bilmemize karşın erkekliğimizle alay edilmesinden rahatsız olduk. Artık bize erkekliğimizi kanıtlamak düşüyordu. Fidanlığın içinde onların göremeyeceğim bir yere gittik. Başladık erkeklik organımızla oynamaya.

T ile ben birbirimize sırtımızı dönmüştük. Birer metre ara ile çabalayıp duruyorduk. Reis de iki de bir “Daha bitmedi mi?” diye bizi sıkıştırıyordu? Biz ise ha bire erkek olup olmadığımızı anlamaya

çalışıyorduk.

Biraz uğraştıktan sonra tatlı çişimiz geldi. Avucumda nohut büyüklüğünde sarımtırak bir şey vardı. T de bana avucundakini gösteriyordu. İkimiz birden reise koştuk. Avucumuzdakini gösterdik. “Hah, dedi, artık bunun ikisi de erkek sayılır ve isterlerse bizimle arkadaşlık edebilirler, isterlerse çetemize girebilirler.”

Oysa bizim çeteye girmek gibi bir amacımız yoktu. Amacımız erkek olup olmadığımızı kanıtlamaktı. Erkekliğimizi kanıtladıktan sonra, biraz da sevinçle, hızla yanlarından ayrıldık. Artık T’yi bilmem ama beni şeytan da azdırmaya başlamıştı...

Çete reisi bizim çetesine katılmamıza bozulmuştu. Bizim isteğine uymamamızı kendisine kafa tutma sanmıştı. Özellikle de bana muğber olmuştu. Evimizin altındaki iş yerimizin önünden gelip geçerken bana kötü kötü bakıyordu. Başlangıçta kendisine karşı herhangi bir kötü düşüncem olmadığı halde giderek bende de kendisine karşı bir tepki olmaya başlamıştı.

Gündüzleri kimi zaman kilimcilik, kimi zaman dericilik yapıyordum. Gerek dericilikte ve gerekse kilimcilikte en çok ikindiye değin çalışılırdı. İşten sonra kimimiz kahvelere koşardık, kimimiz futbol sahalarına...

Futbol bizim için öncelikli idi. Futbol gündüzleri oynanırdı. Hava kararınca evlerimize döner; akşam yemeklerimizi yedikten sonra kahvelere ya da sinemalara koşardık.

Artık akşamları şarap içmeye de başlamıştım.

Lokantalara, meyhanelere gitmektense; hem daha ucuz olduğu için, hem de daha yakın olduğu için Tabakhane çarşısında bulunan kebabçılarda ya da bakkal dükkanlarında şarap içerdim.

Eğer kebabçı dükkanında içmek istersem en ucuzundan bir şişe beyaz şarap alırdım. Kebabçıya gider, ısmarladığım Patlıcan kebabı, Tava, Altı Domatesli kebablardan biri pişinceye kadar ceketimin iç cebinde gizlediğim şarap şişesini gizli gizli kafaya dikerdim. Bardağa koyup içemezdim; çünkü kebabçı buna izin vermezdi. Kebabçı, kebabın parasını alırken içtiğimi bilirdi ama müşterisi kaçmasın diye ses çıkarmazdı.

Bir gün geç vakitlere kadar içmiştim. Körkütük sarhoş olduktan sonra sendeleye sendeleye eve giderken bu çete reisi, çete üyeleri ile birlikte yolumu kesti. Sarhoş olduğum için ne diye yolumu kestiklerimi hatırlayamıyorum. Ancak evimizin karşısında bulunan Söğütlü kahvenin önünde kavgaya tutuştuğumu hatırlıyorum.

Üçü dördü birden başıma çökmüştü. Cılız ve zayıf biri olmama karşın pes etmiyordum, bir ona dönüp yapıştırıyordum tokadı, bir buna dönüp tokadı yapıştırıyordum tokadı...

Attığım tokat onları etkilemiyordu ama tokat yemiş olmaları ağırlarına gidiyordu... Ana avrat söverek üzerime üzerime geliyorlardı. Onların da sarhoş olduğunu anlamıştım. Bu da benim işime yarıyordu benden daha sarhoş oldukları için ayakta duramıyorlardı, itsem bile devriliyorlardı. Ama onlar üç dört kişi ben tek başıma...

Buna karşın pes etmedim, bir ara reisin

elindeki bıçakla üzerime doğru geldiğini gördüm. Nasıl oldu bilmiyorum kendini yitirmiş şekilde koşarak üstüme doğru gelirken yere kapaklandı. Arkadaşları elinden bıçağı çekip aldılar. Bu arada başımıza birikenler de “Ayıp üç kişi bir adamın başına çöker mi!” diye kendilerini ayıplayarak bana sahip çıktılar.

Baktılar bana dış geçiremeyecekler benimle iyi geçinmeye; gelip giderken selam vermeye başladılar. Ben de kendilerine...

Bu çete reisi de benim gibi ortaokul birden terkti. Kaldı ki bizim Tabakhane’de yüzde doksanimiz ortaokul birinci sınıftan terkti. Bu yıllarda Demokrat Parti iktidara geldi. Reis bozuntusunun babası da Demokrat Partinin Tabakhane’deki ileri gelenlerindendi. Bir de baktım bizimki devlet kapısında memur olmuştu. Benim aile CHP’li olduğu için bizim böyle bir olanağımız yoktu. İster istemez dericilik ve kilimcilik içinde okuldan kopmanın bin pişmanlığı içinde kıvranıp duruyordum...

43. ÇETE REİSİ HALA PEŞİMDE

Bilindiği gibi Demokrat Parti 1950’de iktidar olmuştu. Demek ki ben o zamanlar 18 yaşlarındaydım. Aradan 30 yıl gibi uzun bir zaman geçmişti.

Ben Ankara’ya göçmüştüm. Akşam Ortaokulunu, Akşam Lisesini, Hukuk fakültesini bitirip avukat olmuştum. Yenimahalle’de iki katlı bir evin altındaki iki-üç metrekarelik bir dükkânda

ki benden önce burada biri arzuhalcilik yaparmış. Tam Adliye'nin karşısında olduğu için küçük de olsa bu işyerini kiralamak işime gelmişti. Bu iş yerini kiralamamda Yenimahalle 1. İcra Müdürü Nevzat beyin de rolü olmuştu. Stajı bitirip de avukatlığa başlamaya karar verince bir işyeri aramaya başlamıştım.

İcra Müdürü Nevzat bey de beni severdi. "Yahu, ne arayıp duruyorsun?" Eliyle göstererek "İşte sana işyeri, adliyeye girip çıkanın ilk göreceği avukat sen olursun. Bence bu fırsatı değerlendir." deyince burayı kiralayıp avukatlığa başladım

Bir gün baktım bu çete reisi içeri girdi. O da Ankara'da görevli memur oğlunun evinde oturuyormuş. Karısı ölmüş, oğlunun yanına sığınmış. Ne var ki asıl neden Demokrat Parti sayesinde girdiği memurluktan, rüşvet aldığı için atılmıştı. Bu rüşvet davasından nasıl sıyrırım diye bana akıl danışmaya gelmişti.

Koltuğunun altında bir dosya, dosyayı bana verdi "Hele bak şuna küçüklük arkadaşım..." dedi.

Dosyaya baktım, rüşveti sabit olmuş. Suçüstü yakalanmış, hakkında tutanak düzenlenmiş, kendisini de açığa almışlar maaşının da üçte ikisini veriyorlarmış...

Bizim ki daha önce de rüşvet aldığı için Gaziantep'ten bir başka ilçeye sürülmüş, oradan da başka bir ilçeye... Sicili bozuk bir memur, işi bitmiş...

Ankara'da oturduğu için sık sık işyerime gelip gidiyordu. Benim ise kendisi ile konuşacak zamanım yoktu. Dava dosyalarına dalmıştım. Her

gün bir gün sonraki davaların dosyasını gözden geçiriyordum. Ağa, benim kendisi ile ilgilenmeme bozuluyordu. Ben ise anlamazlıktan geliyordum. Ama içimde bir öfke birikiyordu. İçimdeki bu öfke ne zaman patlayacak diye kendimden korkuyordum.

Birgünyine geldi. Baktım apırsapır konuşuyor... Anladığım kadarıyla kafayı iyice bozmuştu. Zaten daha önceleri de biraz üşütüktü. Küçüklüğünden beri kendisini deli göstererek çevreye korku salar, dokunulmazlık sağlamaya çalışırdı. Şimdi iyiden iyiye saçma sapan konuşuyordu.

Bir gün bana şöyle dedi. Oğlunun görevi nedeniyle belinde tabancası varmış.

Şimdi anlatıyor, bakın dinleyin: “Oğlumun tabancasını görünce içimden birini öldürmek geliyor. Öldürmeye öldüreceğim ama kimi öldürsem acaba diye düşünüp duruyorum...”

Bu sözleri ile hâlâ bana muğber olduğunu ve bana posta koymaya çalıştığını anladım. Artık bunun işyerime gelmesini önlemeliydim. Çünkü beni korkutup sindirmeye çalışıyordu.

Öfke ile: “Bana baksana sen, dedim, elini tutan mı var. Alırsın eline oğlunun tabancasını, öldürürsün canının istediğini... Yanıma gelip de böyle saçma sapan konuşup gözdağı vereceksen hiç gelme!”

Bu sözlerim üzerine sapsarı kesildi. Dili damağı tutuldu. Ne diyeceğini şaşırırdı. Birdenbire kalkıp gitti. Bir daha da bana uğramadı. İşte böyle gençliğimde serserice yaşamış olmamın kalıntıları beni kovalayıp duruyordu...

Bütün Peygamberler insanlara ahlaklı

olmalarını öğütler.”Kötülük yapmayın, yalan söylemeyin, hırsızlık yapmayın, kavga etmeyin barış içinde geçinin gibi...” Bunların hepsi cehalettedir; insanın, içinde yaşadığı toplumun, ekonomik ve diğer koşullarının ürünü olduğu bilmemelerindedir.

İnsan, içinde yaşadığı toplumun ürünüdür. İnsanın davranışını içinde yaşadığı toplum, coğrafi, ekonomik, sosyal, parasal koşullar belirler. İyi bir insan yaratmak için toplumun düzeltilmesi gerekir. Toplum bozuk olduğu sürece insanlar da bozuk olur.

44. BABAMIN MUCİTLİĞİ

Ortaokuldan ayrıldıktan sonra ne büyük yanlış yaptığımı anlamıştım ama iş işten geçmişti. Hep okumak istediğim halde okuyamamıştım, anamın yokluğu, yoksulluk, bakımsızlık gibi nedenlerle ve bir de “Deden, dayın okudu da mı zengin oldu!” denilmesi üzerine alkoliklerin, esrarcıların, oğlancılardan arasına düşmüştüm.

Yeni yetişen genç ister istemez içinde bulunduğu toplumun koşullarına uymak ve bu topluma kendini kabul ettirmek ister. Boşuna delikanlı dememişler.

Dericiliği ve kilimciliği bir türlü benimseyemiyordum. Hangi ustanın yanında işe girsem bir hafta dayanamıyordum. Babamın yanında ise hiç rahat edemiyordum. Babamla birlikte çalışıp da para kazanamamak bana çok ağır geliyordu.

Hele babamın eline geçirdiği bir kitaptan öğrendikleri ile dericilik yapmaya kalkması, kitaptaki formüllere göre kimyasal ilaçlar yapması beni çileden çıkarıyordu. Yaptığı kimyasal içerikli maddeler derileri yakıp kavuruyordu. Yaptığı bu maddelerin işe yaramaması üzerine Alleben deresine aktarması beni çılgına çeviriyordu. Çünkü bu kimyasal maddeleri hazırlamak için çok para harcıyordu. Bu şekilde yaptığı dericilik yüzünden yüz milyonlarca lirasını batırmıştı

Babamı bu mucitlikten vazgeçiremiyordum. Ne söylesem bana “Senin aklın yetmez! İşime karışma!” diyordu. Böyle diyordu ama babasından kalan bağları, dükkanları, tarlaları satıp satıp dericiliğe yatırıyor. Kendi yaptığı ilaçlarla deriyi yakıp kavuruyordu. . Kavrulup, kıvrılan bu deriler ise geniş olduğunu söylediğim evimizin avlusunda üst üste atıldığı zaman bir harman yığını oluşturunuyordu.

Çoğu zaman babaannem bu milyonlara mal olan kavrulmuş, kıvrılmış derileri masere kazanlarının altına atıp yakmaya çalışıyordu. Ne var ki deriler çok zor yanıyordu, yanarken de pis pis kokuyordu, yanmaya bile yaramıyordu.

Bu arada ben de çoğu zaman işsiz güçsüz geziyor, meslekten mesleğe girip çıkıyordum. Babamla çalışmayı istemiyordum; çünkü babamın zararına ortak olmak istemiyordum.

Babaannembizlerin böyle parakazanamaması üzerine sık sık “Oğlum akıllı malı neylesin! Oğlum deli malı neylesin!” diye yakınıp dururdu.

45. SEMTİMİZİN KABADAYILARI

Anlattığım nedenlerle babamın yanında çalışmak istemiyordum. Bu yüzden de bizim Tabakhane çarşısında bulunan Ekmekçi Muhtar'ın yanında kasadarlık yapmaya başladım. Tabakhane çarşısında iki tane ekmekçi dükkânı vardı. Birisi Ekmekçi Muhtar, diğeri ise Ekmekçi Mustafa...

Biz alışverişimizi ekmekçi Muhtardan yapardık. Ekmekçi Muhtarın dükkânı Tabakhane Taş köprüsünden Kalealtı'na doğru giderken soldan birinci dükkândı.

Gerek Ekmekçi Muhtar ve gerekse Ekmekçi Mustafa ikisi de sessiz, sakın, dürüst birer esnaf örneği idi. Canla başla işlerine sarılmışlardı. Ekmekçilik sayesinde ailelerinin geçimini rahatça sağlıyorlardı. Parasal durumları da iyi idi...

Böyle olmasına karşın Ekmekçi Mustafa'nın üç oğlunun en küçüğü Gaziantep'i sarsacak bir olay yarattı. Daha on sekiz yaşında yeni yetme sessiz sedasız bir genç olmasına karşı duyduk ki bir zenginden tehdit yoluyla para istemiş. O zengin de durumu Savcılığa bildirmiş. Bunun üzerine polisler önlem almışlar. Zengin adam istenilen parayı getirip vereceği sırada kendisini suçüstü yakalamışlar ve yapılan yargılama sonunda da hapse atmışlar.

Bu olay üzerine bizim Ekmekçi Mustafa'nın küçük oğlundan bir kahraman gibi söz ediliyordu. Bu olay Ekmekçi Mustafa'ya zor gelmişti. Akıllı bir türlü almıyordu hali vakti yerinde olmalarına karşın

oğlunun böyle bir iş yapmasını... Oğlunun yarattığı bu olay; aptesli namazlı Ekmekçi Mustafa'yı kahretmişti ve adamcağız çok yaşamadan göçtü gitti.

Bu çocuk af yasası ile hapisten çıkıp semtimiz kahvelerine girdiğinde hapis yapmış bir adam olarak bir kahraman gibi karşılanır, kahvede oturanların çoğu ayağa kalkıp kendisini selamlar, kendisine yer gösterirdi.

Bir kahramanımız daha oldu bu sıralarda. Mahallemizdeki komşu çocuklarından küçük olanı kendisinden büyük birini kabinden bıçaklayarak öldürmüştü. Gerçi öldürdüğü genç de sağlam biri sayılmazdı. İşsiz güçsüz takımından şarapçı ve esrarcı biri idi...

Söylenildiğine göre bu serseri; kendisinden küçük komşu oğluna sultanmış. O da buna bir ders vermeye kalkmış. Bir gün Tabakhane çarşısında kendisini kıstırmış. Bıçağı çekmiş bir tane saplamış. Tam kalbine denk gelmiş, yığılıp kalmış, oracıkta da ölmüş.

Bu çocuğa da tasarlayarak adam öldürmekten hapis cezası verdiler. Bir süre yattıktan sonra bu da af yasasından çıkıp geldi. O da kahraman gibi karşılanıyordu. Kahveye girdiğinde çoğu masa ayağa kalkarak kendisine yer veriyordu, Her masa kendi masalarına buyur etmekte yarışlıyordu. O da bir kahraman gibi karşılanıyordu.

Ekmekçi Muhtar işi genişletmişti. Mesleğinde atılım yapmak istiyordu. Kendi evinin altına da bir fırın yaptırmıştı. Getirtirdiği makineler sayesinde Açık ekmek (Lavaş ekmek dedikleri...), Küppan

ekmek, Tırnaklı ekmek, Küncülü ekmek yanında Somun ekmek de yapmaya başlamıştı. Geceleri de Somun ekmek yapıyordu ve sabaha kadar da Somun ekmek satılıyordu. Gece yapılan bu ekmekler yeni yeni oluşan atölye büyüklüğündeki işyerlerine topluca veriliyordu. Yapılan Somun ekmeklerden bir bölümü de gece satılıyordu. Gece işinden dönenler, kahveden çıkanlar, bardan pavyondan gelenler de sıcak ekmek alarak evlerine götürüyordu.

Ben geceleri somun ekmek satıyordum. Bir gece saat iki sıralarında baktım semtimizin üç serserisi karşımda.

Bunlardan birisi çok silik bir adamdı. Sık sık ya oğlancılıktan, ya esrarcılıktan, ya adam yaralamaktan hapse girip çıkardı. Şirretlikte ün yapmıştı. Herkesi yıldırılmıştı. Herkes şerrine uğramaktan kaçardı. O ise zengin çocuklarından aldığı haraçla gününü gün ederdi. Tam bir ahlaksızlık örneği idi. Yanındakiler de yeni yetme gençlerdi ve bu terbiyesiz adamın yanında sanki staj görüyorlardı.

Bir çete oluşturmuşlardı. Çevreye gözdağı vermeye başlamışlardı. Şimdi bunların üçü de ölmüş durumda. Ama adlarını veremiyorum. Çünkü çoluk çocukları var. Oğulları var, kızları var. Torunları var. Toplumda zor duruma düşerler.

Biraz da kafayı çekmişler. Anlaşılan bardan ya da pavyondan geliyorlar. Bunlar hiçbir yerde çalışmadıkları halde bara pavyona verecek parayı ne yapar yapar bulurlar. Tam bir baş ağrısı...

Ben kasada oturuyorum. Çete reisi "Bana en

iyisinden bir tane somun ver.” dedi.

Ben de saf saf en kızarmış, en pişkel olanından bir tanesini seçip önüne uzattım. “En iyisi mi bu mu?” deyince niyetini anladım.

“Bana göre en iyisi bu. Beğenmiyorsan istediğini seçebilirsin Hangisini seçersen onu alabilirsin...”

Bu sözlerimi bitirmiştım ki bir de baktım elindeki tabanca göğsüme doğru çevrilmiş durumda. Yanındaki çömezleri de sinsi sinsi gülümseyerek bana bakıp duruyorlar ne yapacağım diye.

Elimde ekmek bıçağı vardı. Bu bıçakla yarım somun isteyenlere somunu ikiye bölerek kesip verirdim. Öyle ki çeyrek somu isteyenler de olurdu.

Hiç düşünmeden elimdeki ekmek bıçağını yatay olarak boynuna dayadım.

“Tabancayı çeken ateş etmeden beline koymaz. Tetiğe basacağını hissedersen ben de bunu boğazına çalarım.” dedim.

Benim böyle davranacağımı hiç beklemiyordu. “Sen de şakamızı ciddiye alıyorsun be! Ben seni deniyorum; bakalım nasıl davranacak diye...” demesin mi... Sonra da tabancasını indirdi ve beline soktu. Çömezleri de benim korkuya kapılmadan atik davranarak bıçağı boğazına dayamama hayret etmişlerdi. Üçü de sessiz sedasız ekmek de almadan çekip gittiler. Gittiler ama bu olay beni rahatsız etmişti. Bunun acısını çıkarmalıydım.

Bu olaydan kimseye söz etmedim. Ne Ekmekçi Muhtara ne de Attar Sakıp’a. Ama bana tabanca çekmesinin hesabını sormaya karar

vermiştim. Gittim bir ustura satın aldım. Çete reisinin yüzüne ustura çalacaktım. Aramaya başladım, Bir türlü bulamıyordum. Meğer daha önce işlediği bir suçtan üç ay hapis cezası almış. Bu nedenle kendisini yakalayıp hapse atmışlar. Üç ayı saymaya başladım. Hapisten çıkmasını dört gözle bekliyordum. Yaptığı davranış bana çok zor geliyordu. Bunun dersini vermeliydim.

Üç ay sonra hapisten çıktığını duydum. Yine kendisini aramaya başladım. Onun hatırına cebimde ustura ile gezip duruyordum. Ben yine işsiz güçsüzdüm.

Artık sigara yanında da zaman zaman içki içip sarhoş sarhoş gezinip duruyordum. Seviyesiz bir yaşam sürdürüyordum.

Böyle başıboş gezerken bir de baktım İkişerefeli Cami önünden Tabakhaneye doğru elinde bir şemsiye yavaş yavaş tek başına geliyor. Hava sisliydi. Pisem pisem yağmur yağıyordu. Niyetimi anlamış olmalı ki beni görünce yolunu değiştirdi. Kalenin dibinden Naip hamamına doğru yöneldi. Ben de hemen Dutlu kahvenin oradan kendisine görünmeden önünü çevirdim.

Şu tersliğe bakın ki cebimde usturam yoktu. Olsun, dedim. Sol elimi ceketimin sol cebine soktum. Sanki cebimde silah tutuyormuşum gibi. Şimdi karşı karşıyayız. Kendisinin elinde şemsiye, yarım metre önümde.

“Ulan Serseri! Sen kime tabanca çektiğini biliyor musun?” der demez sağ elimle buna bir Osmanlı tokadı yapıştırdım. Sendeledi, ama yıkılmadı. Hiç beklemiyordu. Ne uğradığını

şaşırdı. Baktım, ceketimin sol cebinde bulunan elime bakıyor. Bu sırada elindeki şemsiyeyi kaldırıp bana vurmak istedi. Bunu görür görmez yine sağ elimle şimşek hızı ile sağ ve sol yüzüne olmak üzere iki tokat daha attım. Baktı olmayacak yelkenleri indirdi. “Tamam, anladım, yeter yapacağını yaptın...” dedi. Sağa sola baktı kimse bizi görmemişti.

Şimdi birlikte yürüyorduk yan yana. “Gel sana söyleyeceklerim var!” dedi. Naip hamamının önünden geçtik. Mezbaha köprüsüne doğru yavaş yavaş gidiyorduk. Sol elim hala cebimde idi ve ben kendisinin solunda idim. “Benim cesaretime taa o tabanca çektiği günden beri hayran olduğumu, korkak biri olmadığımı o zaman anladığımı...” söyleyip yağ çekti.

Sonra da bana:

“Senden bir ricam olacak!..” dedi.

“Neymiş bakalım o rican!”

Bana aynen şöyle demesin mi:

“Benim bir adım, şanı, şöhretim var. Senden ricam, kimseye ben falan adamı tokatladım diye söz etme!..”

“Söz!” dedim.

Gerçekten de o günden bu güne ilk olarak bu anılarımda söz ediyorum bu olaydan.

Bu olay üzerine kendime güvenim iyiden iyiye artmıştı. Demek ki bu kabadayılar böyle idi. Karşısında yılgınlık göstermediğin takdirde sana bir şey yapamazlardı. Vay bu sokak kabadayılarının karşısında yılgınlık gösterenlere...

46. PİŞMANLIK

Nasıl düştüm ben bu ortama. Hep düşünüp dururum alarak başımı iki elimin arasına. Okuyamamış olmanın nedeni; benim kafamın çalışmaması mı; yoksa içinde bulunduğum ailevi ortam mı, yoksa çevresel koşullar mı?

Ne var ki 1940-1950 yıllarında yetişen gençlerin büyük çoğunluğu okuyamadı. Sadece çok varlıklı ailelerin çocukları okudu. Yalnız bizim semtte değil bütün Gaziantep'te bu böyle idi. Örneğin Gaziantep'in en büyük semtlerinden biri olan Tabakhane'de okuyup meslek sahibi olan binde birdir desem yeri var...

Bunun nedeni ise aldığımız öğretimin bize yabancı olması idi. Bir örnek vermek gerekirse biz Gaziantep'linin türküleri başka idi; okullarda öğretilen müzik başka idi. Okullarda öğretilen müzikte bizim türkülerimizin adı yoktu. Örneğin "Karakoyun etli olur/Kavurması tatlı olur" derdik türkülerimizde. Ama müzik öğretmenimiz Ferit Gıno! Bey başka şeyler öğretirdi bizlere. Bir de bizim doğallıkla konuşup anlaştığımızın Türkçenin kuralları çıktı karşımıza. Ne denli çalışsak bir türlü öğrenemedik. Çünkü öğretilenler küçükken hiç duymadığımız şeylerdi. Ne var ki iş işten geçmişti. İstemeyerek de olsa Tabakhanenin kötü koşullarında yaşamak gibi bir sorunla karşı karşıya kalmıştım.

İt boku ile keçi koyun derisini pişirmek için silelere, heydenlere girmek, kilim işlemek için tezgah çukuruna girip mekik atmak bana

çok ağır geliyordu. Bazı geceler sabah ezanı ile birlikte kalkıp Kilimcilikten usanıp dericiliğe başladığımızda da sabah ezanı işe kalkıyordum. Bunun nedeni de elime geçen paranın gereksinimlerini karşılayamamış olması idi.

Bizim ürettiklerimizi satan aracılar ise etli canlı idi. Hele Tam Gaziantep Hali'nin karşısında bulunan Bakırhan'ın girişinde, sağdaki ilk dükkânda, bizim pişirdiğimiz; at, inek, öküz, keçi koyun derilerini bizden alıp kunduracılara satan bir Fatlacı dükkânında baba ve iki oğlu vardı ki çok dikkatimi çekerdi. . Tam da benim yaşlardaydı. Yanakları al al yanardı... Sanki yanaklarından kan damlardı. Biz ürettiğimiz halde birer verem hastası gibi renklerimiz sarı, avurtlarımız çökmüş bir şekilde dolaşırken onlar aracılık yaptıkları halde neş'eli ve gürbüzlerdi ve benim bu çelişkiye bir türlü aklım ermezdi.

Bazen kilim dokumak için mekik atıp dururken dükkanımıza güneş ışınları sızardı. Bu ışınlara baktığım zaman işlediğimiz yün ipliklerden çıkan kireç tozlarının, küçük tüy parçalarının havada uçuştüğünü görünce "Ben bu kireç tozlarını, bu tüy parçacıklarını soluyarak ciğerlerime çekiyorum" diye düşünür, niçin böyle bir meslekte çalışmış olmama üzülür dururdum. Ben bu duruma düşecek adam mıydım...

Gerek deri pişirirken, gerek gön açarken, gerek kilim işlerken belki bin kere kendi kendime söz verirdim. "Ben bu çemberden çıkacağım, bir daha bu mesleği yapmayacağım!" derdim.

Ne var ki başka bir iş de yapamazdım. Baba

mesleğimiz dericilik ve kilimcilik idi. Gözümüzü açmış bu meslekleri görmüştük. Ama işsiz yaşayarak babamın ve benden küçük kardeşimin eline bakmak, onlardan para istemek bana ağır geldiği için istemeye istemeye yeniden dericiliğe, kilimciliğe başladım. Babaannemin bana “Niçin sen de başkaları gibi para kazanıp getirmiyorsun?” demesi beni çılgına çevirirdi. Bu yüzden istemediğim halde dericiliğe, kilimciliğe dönmek zorunda kalırdım.

Hani “Tilkinin dönüp dolaşacağı yer Kürkçü dükkânı...” derler ya... Aylarca işsiz gezdikten sonra yeniden dönerdim dericiliğe, kilimciliğe... Hiç unutmam çalıştığım süre boyunca ben bu çemberi kırmalıyım diye kendi kendime söz verdiğim halde bir türlü bu çemberi kırıp çıkamazdım...

Çalışmadığımız zamanlarda ya futbol sahalarına ya da kahvelere koşardık. Dama, kağıt, tavla, oyunlarının her türlüünü öğrenmiştik. Bir oyuna başladığımız zaman beş-altı saatin nasıl geçtiğini bilmezdik. Kasıklarımız patladığı halde kalkıp yüznumaraya gitmezdik. Bu da kendimizi kanıtlamanın çok yanlış bir yolu idi. Dama’da, tavlada, kâğıt oynamada namımız yürüsün diye o kahvedeki onu on beşi geçmeyen insan arasında kendimizi kanıtlamak için çabalar dururduk. Ne olacaktı bir kahvede, beş on kişi arasında, dama’da, kâğıtta, tavlada birinci olmakla... Gençlik yanılgısı işte...

Şimdi kahvelerde, oyun oynayanları görünce hemen hükmü veririm. “Kahvede, klüplerde, lokallerde bu oyunlara dalarak

kendini kanıtlamaya çalışmak boşa bir uğraşı. Bu konuda yarışacaklarına Kitap okuyarak, bir şeyler yazarak, müzikle uğraşarak, resim yaparak kendilerini kanıtlamaya çalışsalar daha yerinde bir iş yapmazlar mı?” derim. Bu nedenle, kahvede, klüplerde, lokallerde bu oyunlarla vakit öldürenlere acırım.

47. ŞAFIK GÜNEÇ

Bu konuda verebileceğim en iyi örnek bizim Şafık Güneç. Bir köy çocuğu olarak okul yüzü görmemiş, okumayı yazmayı bir eğitmenden beş günde öğrenmiş. Ama kahvede, klüplerde, lokallerde oyun oynayarak vakit öldüreceğine; dükkanında boş kalır kalmaz portakal sandığının üstünde o kırık dökük Türkçesiyle, anılarını, düşüncelerini, halkının yaşamını ve kendisinin içinde bulunduğu acı durumu dile getirmiş. Böylece kalıcı bir iş yapmış. Eğer Gaziantep’te gerçekten edebiyat sever, halktan yana bir medya olsa bu Şafık Güneç’in yazılarını günün olayı haline getirir.

Sen biçime (zarfa) takılıp kalacağına; öz’e, söylediklerine ve yazdıklarının içeriğine (mazrufa) bak. Gaziantep’e her gidip gelişimde, kaldığım sürece, her gün Gaziantep Barosu’na gider yerel basında yazılanlara bakarım. İçlerinde Şafık Güneç gibi esasa değinen bir yazar olsun göremem.

O sevgili Şafık Güneç’imiz, şimdi Atatürkçüsünün de, Ulusalçısının da, Ülkücüsünün

de ve okumuş meslek sahibi olmuş aydınlarımızın da göremediğini bundan kırk yıl önce görmüş, dile getirmiş. Ne var ki bütün ulusal medyamızda Şafık Günenç kadar bilinçlenmiş aydınlarımızın çok az oluşu kahrediyor beni...

Bizim semtte (Tabakhane) kendini kabul ettirmek için altta kalmamalınsın. Eğer senin hımbıl olduğunu görürlerse en hımbıl olan bile sana kanat sürtmeye kalkar. İnsan yaşadığı ortama dışardan bakamıyor. İçerden bakıyor. İçerden bakınca da kendini yaşadığı toplumun koşullarına uyduruyor. Bu nedenle de ister istemez toplumun yaşam yöntemine kendini kaptırıyor.

Bizim semtte, debbağlar, kilimciler, kuşakçılar çoğunlukta idi. Bu meslekten olanlar günlük kazançları ile günlük geçimlerini sağlardı. Sosyal bir güvenceleri yoktu. İşini bitiren semtimizdeki kahvelere koşardı. Bizim semtin kahveleri bir âlemdi. Esrcımız, içkicimiz hep bu kahvelere doluşurdu.

Bunlar kahvenin kuytu bir köşesine geçerek esrar, rakı ve şarap içerlerdi. Kimileri de meyhaneye, saza giderlerdi. Gece geç saatlerde nara atarak evlerine dönerlerdi.

48. DELİ HEYRİ VE ESRARCILAR

Semtimizde Bir de Heyri adında bir deli vardı. Herkes kendisine Deli Heyri derdi. Esrar içe içe delirdiğini söylenirdi. Bizim esrarcılar bu Deli'yi aralarına alarak esrar içirirlerdi. O da öyle bir esrar çekerdi ki içine "Üüüf!" diye görülmeye değerdi. O,

esrarı çekerken diğer esrarcılar kendisini “Çeek! Çeek!” diye kışkırtırlardı. O da gaza gelerek esrar sigarasını somururcasına çiğnerlerine “Üüf!” diyerek çekerdi.

Esrarcılar arkadaşları Deli Heyri'ye yeteri kadar esrar içirdikten sonra onunla dalga geçmeye başlardı. Adamcağızı çıldırtmak için ellerinden geleni yaparlardı. Ne var ki yapılan şakaların dozu kaçınca Deli Heyri, birkaç metre uzağa kaçarak geri döner: “Aman deym! Aman deym!” diye ağlayarak kendisini rahat bırakmaları için yalvarırdı.

Kendi halinde bir deli idi. Verirlerse yedi, vermezlerse bakar dururdu. Genellikle Gaziantep Kalesi'nde bulunan kovuklardan birinde yatıp kalkardı. Bazen kaybolurdu, bir de bakmışsın ki çıkıp gelirdi. Bu zararsız deliyi acıyarak izlerdim.

Bu esrarcılar benim yakın çevremi oluştururdu. Esrar içmediğim için beni aşığılardı. “Hele bir kere iç de bak ruh olursun, hayal âleminde yaşarsın, istediğin kızla yatar kalkarsın, kendini cennette huriler arasında sanırsın...” diyerek beni esrar içmeye teşvik ederlerdi.

Merak bu ya bir gün bu esrarın tadına bakmak istedim. Bana tadına bak diye biraz esrar verdiler. Esrarı yanlarında içmeye korktum. Çünkü kendimden geçerim de başıma bir iş getirirler diye. Çünkü bu şekilde kimi gençlerin başına bu tür kazalar geldiği çok söylenirdi. Bizim zamanımızda gençler İşte bu tür tehlikeler içinde yaşardı...

Esrarı sarıp içmeye korkuyordum. Cebimde esrar gezip duruyordum. Eğer cebimdeki esrarla

yakalanırsam bunun cezası vardı. Satıcılara daha çok ceza verirlerdi, iççiler ise daha az bir ceza alırdı. Esrar sigaramı sardıktan sonra içecek yer aradım. Çünkü esrar içerken görünmek istemiyordum. Adımı esrarcıya çıkarırlardı.

Bizim Tabakhanedeki Alinacar camisinin tuvaletine gittim. Merak ediyordum, nasıl âlemler yaşayacaktım, ne gibi hayaller görecektim. Yüznumaraya girdim. Sigarayı yaktım, ağzıma aldım. Tam içecekken içimden gelen bir ses beni uyardı. “Ya bu sende alışkanlık yaparsa?...”

Bu olasılığı düşünür düşünmez sigaraya deliğe atarak yüznumaradan çıktım. İçime doğan duygu beni kötü yoldan kurtarmıştı...

49. DELİ HEYRİ İÇİN KAVGA

Neyse biz gelelim Deli Heyri yüzünden yaptığımız büyük kavgaya. Semtimizde kabadayılığa özenen kendini bilmez bir genç vardı. Bu genç sağa sola posta koyuyordu. Herkesi sindirmek istiyordu. Herkes şerrine lanet ederek kendisinden kaçıyordu. Kendisinden korkanlar arttıkça o da sataşmasını artırıyordu.

İşte bu genç Tabakhane çarşısındaki yakaladığı Deli Heyri'ye takılmış. Onunla alay edip duruyormuş. Deli Heyri ise kendisine “Yeter yapma, aman deym!” diye iki eline dizine vurarak yalvarıp duruyormuş. Bu sırada kardeşim Hasan da oradan geçiyormuş. Deli Heyri ile alay edilmesine dayanamamış; kabadayılığa özenen gence: “Bu zavallı adama niçin eziyet ediyorsun!”

demiş. Demiş ama, kabadayılığa özenen genç kardeşime aniden bir tokat atmış. Bunlar çarşının ortasında kapışmışlar. Tekme tokat birbirine girmişler. Çarşıda bulunanlar araya girerek kendilerini ayırmışlar.

Olay arkadaşlar tarafından bana aktarıldı. Kardeşimden işin aslını öğrendim. “Demek öyle ha, bu yeni yetme genç bize de kanat sürtüyor.” Yeni yetme dediğim genç de bizden iki üç yaş küçük. “Alacağı olsun!” dedim kendi kendime...

Kardeşime, “Buna bir ders vermek gerek. Bu genç bizim tepkimizi ölçmek için yarın dükkânımızın önünden geçer. Ben de kendisine, ‘Hele gel, kardeşimle aranızdaki dava ne?’ diye çağırırım. O bize yaklaşır yaklaşmaz kendisini dükkanın içine çeker, gön değnekleri ile döve döve haşatını çıkarırız... Bizi mahkemeye verse bile dükkanımıza saldırdı biz de kendisini dövdük deriz!” dedim.

Tahmin ettiğim gibi ertesi gün bir de baktım; bizim dükkanın önünden geçmek üzere geliyor. Kardeşime “Hazır ol!” dedim.

Hasmımız tam bizim dükkânın önünden geçerken, “Hele gel nedir bu kardeşimle aranızda geçen?” dedim. Bir iki adım atarak bize doğru geldi. Ama kapıya yaklaşmıyordu. Baktım daha fazla yaklaşmıyor, hemen gömleğinin yakısından tutup içeri çekmeye başladım.

Meğer tahmin etmiş bizim intikam alacağımızı. Arkasında kendisini kurtaracak kendi yaşta akrabalarından birini getirmiş. O da yetişti kendisini sırtındaki ceketinden yakaladı. O çekiyor

dükkâna girmesini önlemek için, biz çekiyoruz içeri sokmak için... İçeriye çekebilseydik dükkanın kapısını kapatıp arkadan sürgüleyecektik. O zaman kendisini elimizden kimse alamazdı.

Ama olmadı, bir türlü içeri çekemedik, elimizden kurtuldu. Ama yine de sokağın ortasında sille tokat birbirimize girdik. Bu arada küfürleşmeler, bağrışmalar ayyuka çıkmış durumda. Bizden çok başımıza toplanmış olan seyirciler bağırıyor. "Amanın yetişin birbirlerini öldürecekler!" diye bağırıp duruyorlar.

Dükkânımızın üstü de bizim oturduğumuz ev. Amcam duymuş bu gürültüleri. Pencereden bakmış ki biz kavgaya tutuşmuşuz. Hemen depoya gidiyor baltayı kapıp sokağa çıkıyor ve bizim safımızda kavgaya katılıyor. Amcam öyle bir balta savuruyor ki kafalarına doğru; eğer bir isabet etse parça parça eder bedenlerini. Ben korkmaya başladım; çünkü amacım onları öldürmek değildi. Ama amcam baltayı öldüresiye savuruyordu. Kendimizden geçmişçesine kavga ediyorduk. Neyse yaralama bile olmadan bizi aralamayı başardılar.

Mahallemizin büyükleri araya girerek Dutlu kahvede bizi barıştırdılar. Bize kanat sürten delikanlının sonradan bir adam öldürdüğünü ancak kanıt yetersizliğinden yakayı sıyırdığını söylediler. Bir başka sefer de tabanca ile bir adam yaraladı. Daha sonra da ustura ile bir genci yüzünden yaraladı. Bu nedenle yıllarca hapis yaptı. 20 yaşında girdiği cezaevinde de olay çıkarıp ceza alınca 35 yaşlarında dışarı çıktı. Fakat bir daha

bize karışmadı. Elbette bize karışmadığı sürece biz de kendisine...

Ben avukat olduktan sonra akraba olduk, akraba olduktan sonra da yakın bir arkadaşlık kurduk. Bir keresinde bir arkadaşı ile bana uğramıştı. Söz arasında, arkadaşına beni göstererek aynen şöyle dedi. "Sen bakma bunun sakın görünüşüne. Canavar gibi bir adam bu!" deyince şaşırılmıştım.

Demek ki gözüne öyle görünüyordum. Sonra bir akrabama da amcam, kardeşim ve benim için "Az daha bizi öldüreceklerdi balta ile Baltalar!" demiş.

Dedim ya akraba da olduk. Kızı bizim akrabalarından birdelikanlı ile evlendi. Evlenmelerine de ben aracı olmuşum.

Damadı anlatıyor: "Benim bu adama aklım ermiyor. Adam öldürmüş, adam yaralamış, yıllarca hapse girmiş kurban bayramında kurban kesilmesi sırasında içeri kaçıyor. Ben diyormuş, "Kan görmeye dayanmam!" Oysa biz onu katil olarak bilirdik. Demek ki katil de olsa insanlık duygusu kaybolmamış...

50. KAYBOLAN YILLAR

Benim gençlik yıllarındaki başıbozukluğum, sorumsuzluğum, gereksiz işlerle kendimi kanıtlamaya çalışmış olmam 1950 -1957 yılları arasına rastlar. Demek ki yedi yıllık kaybolmuş bir zamanım var. Bu da 18-25 yaş arasına rastlar ki evleninceye kadar sürmüştür. Bu yaşama

din ilminde “ölüm vadisindeki yaşam” denir. Tam bir “**ÖLÜ**” yaşamı... Belki bu olumsuzluğu yaşamasaydım kendimi bulma ve gerçeği arama aşamasına gelemezdim. İçimdeki rahmani duygunun varlığını hissedemezdim. Bu rahmani duygu varlığını ilk olarak esrar içme giriminde bulunduğum zaman duyurmuştu beni uyararak... Bu rahmani duygunun varlığına ne denli sevinsem azdı...

Kaybolmuş bu yedi yıllık yaşamım ve olumsuz davranışlarım futbolculuk günlerime rastlar. Atatürk'ün “Ben sporcunun ahlaklısını, çevikliğini, zekisini, severim!” sözleri vardı ya; ben bunları ne bizde ne de diğer sporcularda gördüm. Çıkarımız sarsıldı mı, damarımıza basıldı mı ne akıl kalırdı, ne de ahlak, ne de mantık...

Bizim semtte (Gaziantep Tabakhane) 1948 yılında Kale kulübü adı altında bir futbol kulübü kuruldu. Ben o zaman 16 yaşındayım. Aslında bu kulüp 1940 yıllarında da varmış. Ancak kimi atılgan kişiler atılıma geçmişler. “Değil mi ki burada hazır bir klüp var, bunu canlandıralım!” demişler. Bunların arasında Ahmet Eğin adında anasının adı ile söylenen esmer bir çocuk vardı. İki tane de yabancı... Birinin adı Sıtkı idi...

Sıtkı yaşı geçmiş olmasına karşın kulübün kurulan takımın ilk kalecisi oldu. Yaşı ilerlemiş olduğu halde salt takımı canlandırmak için kendini feda ediyordu. Kaleye çekilen şutları tutamıyordu. Ne var ki başka da kaleci yoktu. Bir de yaşı çok ilerlemiş olan fötr şapkallı zayıf, uzun boylu bir beyefendi vardı. Bunun da yaşı çok geçmiş

olduğundan çaynak çaynak koşardı. Biz gençler onun koşmasına bakar gülerdik. Kimi zaman da “ha düştü ha düşecek!” derdik. Genellikle duran topa bile vuramazdı, ıska geçerdi. Topa diye savurduğu ayak boşluğa kayınca kendisi de düşecek gibi olurdu. Ama yine de yılmazdı bize futbolun nasıl oynanacağını göstermeye çalışırdı.

Bu adam bir antrenmanda kornerin nasıl atılacağını göstermek istedi. Topu köşeye dikti. Olacak bu ya vurunca ayağı topa isabet etti; top da havalanarak gitti gitti, kaleciyi aşarak, tam doksandan kaleye girdi. Buna bizler de şaşıktık, kendisi de şaştı. Öyle bir şışiniyordu ki görülmeye değerdi. En sonunda eski bir futbolcu olduğunu kanıtlamıştı... Onun yarattığı bu olay bizim takım oyuncuları arasında hiç unutulmadı. Sık sık onu köşe vuruşunu taklit ederek gülüşüp dururduk...

51. KOMÜNİSTLİK DEDİKODUSU

Ne var ki Ahmet Eğin ve arkadaşları hakkında dedikodu yapılmaya başlandı. “Ahmet Eğin ve arkadaşlarının komünist oldukları, Türkiye’yi komünist yapacakları, zenginlerin mallarını yağmalayacaklarını, din ve namusu ortadan kaldıracaklarını, istedikleri evE kapısına şapkayı asıp girecekleri...” söyleniyordu.

Bu söylentiler ise benim o 16 yaşındaki kafama bir türlü yatmazdı. Benim dikkatimi onların klübü canlandırmak için yaptığı fedakârlıklar çekiyordu.

Ne kendi aralarında ne de bizlerden birine herhangi bir şekilde komünistlik hakkında bir

tek kelime söylediklerini duymadım. Yapılan bu dedikodular etkisini gösterdi ve kulüp yöneticileri onları kulüpten uzaklaştırdı.

Ahmet Eğin Gaziantep'te kaldı; diğer ikisinin de memleketlerine gittikleri söylendi. Ne var ki Ahmet Eğin'e emniyet rahat vermedi. Sık sık derdest edilerek gözaltına alındığını duyardım. Kendisi ile yüz yüze konuşmuşluğum olmadı. Ama birkaç kere Güner Samlı ile konuştuklarını görmüştüm. Fakat ona yapılan haksızlıklar ve yapılan söylentiler benim ona olan hayranlığımı artırırdı. Çünkü kendisine haksızlık yapıldığına inanırdım.

52. KALE KLUBÜ

Kale kulübü 1948 yılında yeniden açılır açılmaz askerden dönmüş bulunan eski ve bizden yaşlı oyuncular takımın as oyuncuları oldu. Oldu ama Şehreküstü ve Çınarlı futbol takımlarına yenilip duruyordu. Yenilmemizin asıl nedeni oyuncularımızın yaşlanmış olmaları ve de işçi olmaları idi. Bizim takım oyuncularının hepsi ya kilimci ya da kuşakçı tezgâhının başından kalkıp gelen yoksul işçi çocuklarıydı. Çınarlı ve Şehreküstü takımının oyuncuları ise bizim oyunculara göre, genellikle, daha varlıklı kesimden, öğretmenlerden ve öğrencilerden oluşurdu.

Bizim A takımın oyuncularından aklımda kalanlar... Hop Sait dediğimiz bir kalecimiz vardı. Kalecide aranan niteliklerin hiçbiri yoktu. Güleç

yüzlü, az konuşan sevecen bir insandı. Kaleye atılan şutları yakalamak için kendini zorlamazdı. Yakınına ve kucağına gelen topları güzel yakalardı.

A takımın sağ açığında da Hop Sait'in amcası oğlu Tefik Kale vardı. Top ayağına geldi mi çizgiye paralel olarak rakip kaleye inerek güzel orta yapardı. Şehreküstü bunu transfer etti. Zannedersem biraz da para almış. Ancak bir maçta düştü ve sağ elinin başparmağı kırıldı. Nasıl yaptılar bilmiyorum parmak eski durumuna gelmedi. Parmak boynuz gibi dik dururdu. Bundan sonra oynadığı oyunlarda da bu parmağını, bir yere takılıp da kırılmasın diye korurdu.

A takımımız da bir kaç tane de zayıf karakterli oyuncu vardı. Bu oyuncuların adları da şöyle idi. Enik Mameş, Piyer Ökkeş... Bu ikisi takımda ya iki kere ya üç kere oynayabildiler. Çünkü doğru dürüst insanlar değildi. Bunlar gerek karşı takımın ve gerekse kendi takım oyuncularının bacalarına bakarlardı.. Bir gün bunlar stadyumun atış poligonun bulunduğu duvara sırtlarını dayamış oturuyorlardı. Aralarında sağaçık Tefik de vardı. Bana yılışık yılışık baktılar. Söz attılar, açıkça söylemek gerekirse sulandılar. Tefik'ten ve Piyer Ökkeş'ten yaptıkları terbiyesizliğini hesabını sordum, ikisi de benden özür diledi. Zaten sağaçık Tefik'in oğlancılıkla ilgisi yoktu, onlara uydu. Enik Mameş'i ise aradım bulamadım. Meğer verem olmuş yatağa düşmüş, kısa bir süre sonra da ölmüş.

Piyer Ökkeş ise çoluk çocuk sahibi olduktan sonra işlettiği kahvede öldürüldü. Öldürenleri de

bulunmadı. Zaten sabıkası da çoktu. Emniyet de üstünde durmadı, faili veya failleri bulamayınca dosyayı kapattı.

A takımının ilginç oyuncularından biri de Topuz Ökkeş'ti. Sağ bek oynardı. Oyun dışında koska değildi ama oyuna başladığı zaman koskalığı tutardı. Topa koşarken belini hafif eğer, ellerini formasının içine çeker, kollarını efeler gibi bükerti. Karşı oyuncunun ayağından topu alıp kendi oyuncularından birine pas vereceğine gelişi güzel vururdu. Vurduktan sonra da yine koska koska yerine dönerdi.

Bu hali de gerek kendi takımının ve gerekse karşı takımın seyircileri tarafından ilgi ile ve de gülererek izlenirdi. Sol açığta ise Hoca Kazım (Kazım Okuducu) oynardı. Sol ayağı ile güzel ortalar yapardı. Takımın yaşlılarından olduğu için çok oynamadı yerini sol açık Memik'e bıraktı.

Bir de Bahri adında uzun boylu orta haf oynayan bir oyuncumuz daha vardı. Takımın en uzun boylularındandı. Bunlar Kale kulübünün A takımı idi. Biz B takımı oyuncularından 6 yaş kadar büyüklerdi. Onlara 42'li bizlere ise 48'liler denirdi.

Demokrat Parti, 1950 de, iktidar olur olmaz memleketimize yabancı sermaye girmeye başladı. Memlekete yabancı sermaye girince bizim baba meslekleri de ortadan kalkmaya başladı. Toplumdaki ekonomik çözülme hızla yayıldı. Kale klübü oyuncularının işleri bozuldu. Dericilik, kilimcilik, kuşakçılık artık çalışanları doyurmuyordu. Tezgâhlar ve işyerleri arka arkaya

kapandı gitti. Bizim Kale kulübü oyuncuları da başka işlere koyuldu. Kimileri devlet kapısında odacı, hademe, şoför olarak görev aldı. Kimileri de bar, pavyonda garsonluk yaparak ekmeklerini çıkarmaya başladı.

Örneğin orta haf oynayan Ökkeş Bahri belediye zabıta memuru oldu. 1950'den sonra belediye otobüsleri çalışmaya başlayınca kendisi de belediye zabıta memuru olduğu halde trafik memurluğu da yapmaya başladı. Hatırladığıma göre kendisinden sonra ikinci trafik memurumuz Abdullah Özer'di. Bütün Gaziantep kendisine Seyrüsefer Abdullah derdi...

Seyrüsefer Abdullah, kentimizin ileri gelenleri ile memurları ile polisleri ile öğretmenleri ile içli dışlı idi. Ara sıra yerel gazetelere yazı da verirdi. Öyle sanıyorum ki halen yaşıyor ve yine yerel gazetelere yazı veriyordur. Her yere girip çıktığı için kendisinin polislerle işbirliği içinde olduğu söylenirdi. Sonradan yakın tanışmışlığımız ve konuşmuşluğum oldu; böyle bir davranışını görmedim.

Biz 48'liler Kale kulübünün 42'lerden sonraki oyuncularıyız. Kulübümüz Ali Nacar Cami'nin içinde imamlara-müezzinlere tahsis edilen iki katlı binanın ikinci katında idi. Artık takımın as oyuncuları bizler olmuştuk. İşten çıkar çıkmaz futbol sahasına koşardık. 4-5 kişi bir araya gelince tek kale oynamaya başladık. Çoğu zaman oynayacak bir topumuz bile olmazdı. Çaputları ipe bağlayıp top yapardık. Çaput topu sürükler dururduk. Bazen aramızda para toplar

lastik top alırdık; bu da bir iki vuruşta patlardı. Bu mahrumiyete dayanamadım. Bir gün evimizdeki kilere gizilice girdim. Ambarda bulunan buğday ve mısır darısından götürebileceğim kadarını bir çuvala doldurdum. Gidip Kalealtındaki zahirecilere sattım. Parası ile de meşin bir top aldım. Artık bir topumuz vardı, bu top epey dayandı.

Bizler de işçi idik. Futbol arkadaşlarımızın hepsi debbağ, kilimci, kuşakçı, kalfaları idi. Dediğim gibi ikindiye kadar çalışır ikindiden sonra ya kahvelere gider kağıt, tavla, dama ya da futbol sahasına koşarak futbol oynardık.

İçimizde en iyi oynayan Api idi. Santrfor oynardı. Güzel çalım atardı. Kısa boylu olması, kendisi için bir avantajdı. Santradan topu yakalar yakalamaz kişisel becerisiyle taa rakip kaleye kadar inerdi. Sol açıktaki Talat Özmen oynardı. Bizlere göre daha varlıklı bir ailenin çocuğu idi. O da benim gibi orta birden terkti.

Hepimiz tarafından sevildiği için kendisi ile sık sık şaka yapardık. O ise bu şakalarımıza katlanırdı. Bu arkadaşımızı futbolu bıraktıktan sonra bir trafik kazasında yitirdik. Takımımızın sağ açığında da Mehdi oynardı. Derviş Memet'in oğlu idi. Babası yasaklamasına karşın top oynamaktan vazgeçmezdi.

Babası ayakkabısını çabuk eskitiyor diye kendisine darıldığı için o da antrenmanlarda yalın ayak oynardı. Bu yüzden de adı Yalınayak Mehdi olmuştu. Antrenmanlarda yalın ayak oynayan bir kişi daha vardı. Bu da Çınarlı takımının oyuncusu idi. Onun adı da Yalınayaktı. Adını

şimdi hatırlayamıyorum. Zannedersem Yalınayak Hilmi derdik.. Bu arkadaş dışarıdan liseyi bitirdi. Hakemlik kursuna giderek Karamaça ve Kenan beyden sonra üçüncü hakemimiz oldu. Onun dışardan liseyi bitirmiş olmasını gıpta ederdim. O zaman kim derdi ki ben de 49 yaşında avukat olacaktım.....

53. FUTBOL GÜNLERİ

Bizim takımın iyi oyuncularından biri de Killi Ökkeş'ti. Babası ile birlikte mutaflık yapardı. Babası yorulup işi bırakınca mutaf tezgâhının başına o geçirdi.

Killi Ökkeş ince uzun boylu, çok hızlı koşan, uzun atlamada, üç adımda derece alan bir arkadaşımızdı. Atletik bir yapısı vardı. Gaziantep stadyumunun kimse girmesin diye yüksek yapılan duvarlarını bir sıçramada atlar kendini yukarı atarak çit duvarını aşardı. Ben, ne denli çabalarsam çabalayayım onun gibi yapamazdım. Sonraları Kahraman Maraş takımlarından birine transfer oldu. Sonra o kulübün lokalinde çaycılık yaparak geçinmeye çalıştı. Yaşlanınca Gaziantep'e döndü. Bir keresinde Gaziantep'e gittiğimde kendisini Kalealtındaki bir kahveyi işletirken buldum. Sonradan öğrendim ki yoksulluk içinde bir yaşam sürmüş ve ölmüş... Çok üzüldüm. Zaten arkadaşlarımın öldüğünü duydukça üzülür dururum. Yapacak başka bir şey yok ki ölüm karşısında...

Bir de Çarpınlı Mамет dediğimiz bir arkadaş

vardı. Takım arkadaşımız Mecit Boynukısa'nın refiği idi. Birlikte gezerlerdi sık sık da birbirleri ile küsüşürlerdi. Çarpınlı Mamet yaz aylarında kaybolurdu. Sorup soruşturunca Adana ovasına pamuk toplamaya gittiğini öğrenirdik. Bunun pamuk toplamak için her yaz Adana'ya gitmesi beni çok etkilerdi, üzüldüm...

Çarpınlı Mamet takımının sağağında oynardı. Futbolu bıraktıktan sonra İstanbul'a göçtü. Ora da da rahat edememiş olacak ki sonra Gaziantep'e döndü. Ve Celal Doğan zamanında Belediyeye işçi olarak girmiş ve çöpçü başılık yapmış. Şimdi emekli imiş...

Gerek Çarpınlı Mamet, gerekse Mecit Boynukısa kuşakçılık yapardı. Ama yabancı sermayenin baba mesleklerimizi öldürmesi üzerine Mecit pavyonlarda garsonluk yaptı. Pavyonda kazandığı parayı biriktirerek Ankara geldi ve Rüzgârlı sokakta bir lokanta açtı. Gaziantep'ten gelenler muhakkak oraya uğradı. Bu arkadaş da kalp krizi geçirerek öldü.

Bir de Hörbili Mıstık dediğimiz bir arkadaş vardı. Niçin Hörbili Mıstık dendiğini bu güne değin anlayabilmiş değilim. Sağ bek oynardı. Sessiz sakın bir çocuktuk. Kimsenin etlisine sütlüsüne karışmazdı. Bu durumunu yetim olmasına bağlarlardı. Bu da kuşakçı kalfası idi. Sonra Almanya'ya gitti. Yıllarca çalıştıktan sonra dönmüş bir işyeri açmış ve şimdi hali vakti yerinde imiş.

Bu arkadaşla ilgili ilgin bir anım var. Bir gün penaltı atışına çalışıyorduk. Herkes sıra ile topu penaltı noktasına koyup kaleye atıyordu. Sıra

Hörbili Mıstık'a gelmişti. Ben de arkasında sıramı bekliyordum. Fakat neden yaptım bilmiyorum. Onun önüne geçerek topa ben vurdum. Bu arkadaş da topa vurup döndüğümde bana öfkeyle öyle bir yumruk vurmuş ki gözümü açtığımda bir seksen yerdeyim. Arkadaşlar başıma toplanmış beni aydırmaya çalışıyorlar.

Meğer yumruğu yer yemez kütük gibi yere düşmüşüm. Hörbili Mıstık da şaşkın şaşkın bana bakıyor. Hörbili Mıstık'tan öc olma yoluna gitmedim. Çünkü haksız olan bendim.

Yıllar sonra bir gün Gaziantep'e gitmiştim. Balıklı'daki otobüs durağında otobüs bekliyordum. Bir de baktım biri "Sen Hayri Balta değil misin?" diyerek bana sesleniyor. Baktım, tanıyamadım. Meğer bizim Hörbili Mıstık'mış. Onun bana sahip çıkması beni öylesine mutlu etmişti ki duygulandım. Çünkü çoğu tanıdıklarım bana da komünist derler diye bana sahip çıkmaya korkuyordu.

Futbol maçlarımız genellikle Pazar günü olurdu. Pazar günleri dört takım oynardı. Saat 13'te birinci maç; 15'te ise ikinci maç başlardı. Biz maçlarımızın olacağı gece uyuyamazdık. Kimimiz kahvelerde kâğıt oynar, kimimiz kahvenin bir köşesine çekilerek içki içerdik. Yarına maç var ya, heyecandan, sabırsızlıktan bir türlü uyuyamazdık. Kahve kapanıncaya kadar kahvede gecelerdik. Saat 12'de kahve kapanınca hep birlikte semtimizdeki Naip hamamına koşardık. Kimi zamanlar hamamda yağlı köfte yapardık. Hamamda şarkılar, türküler, şakalar, karpışmalar gırla giderdi. Hamamdaki işimiz bitince çıkar; bu

kez de, sabahçı kahvelerinde sabahlardık.

Sabah olduğunda heyecandan, sevinçten, şakalaşmaktan, içkiden bitmiş duruma gelirdik. Güneş doğarken evlere koşardık. Artık ne kadar yatıp dinlenebilirsek o kadar dinlenmiş olurduk. Elbette çıktığımız maçlarda da dökülürdük. Bir antrenörümüz, bir hocamız olsaydı bizleri böylesine başıboş bırakmazdı. Disipline ederdi...

54. ANTRENÖRLE, FUTBOLCULARLA KAPIŞMA

Biz antrenör yüzü de görmedik. Yalnız bir kere Beden Terbiyesi Müdürlüğü bize bir hoca gönderirdi. Bu hoca Gaziantep'te bulunan Kale, Çınarlı ve Şehreküstü kulüplerinin üçünü birlikte çalıştırırdı. Kendisi futbolcu değildi. Beden Eğitimi Öğretmeni idi. Bu nedenle de üç takım oyuncularını bir araya getirir koşturur; jimnastik hareketleri yaptırırdı. Hemen hemen her gün bizlerden önce futbol sahasına gelir, yalnız başına koşar, kültüfzik hareketleri yapardı.

Çok temiz sevecen bir adamdı. Ancak bizim takım oyuncuları bu hocanın iltimas yaptığını ileri sürüyordu.. Çınarlı ve Şehreküstü takımlarını bizlerden daha iyi çalıştırdığını, onları kayırdığını, bizimle ilgilenmediği dedikodusunu yapıyorlardı. Bu dedikodular bizi dolduruşa getirdi. Bu hocaya bir ders vermek gerekti. Bu dersi vermek de kardeşimle bana düştü. Oysa bize kimse "Gidin bu hocayı dövün!.." dememişti.

Hocayı dövmek için bir plan kurmuştum.

Kardeşim Hasan'a ne yapacağını anlattım. Ben hocaya önden saldıracaktım. Hoca bana vuracak gibi olunca kardeşim de arkadan saldırarak dikkatini dağıtacaktı. Bir gün çalışmalara başladığımız sırada hocanın karşısına geçtim. Bir diz mesafesi kadar yaklaştım. "Niçin diğer takımları bizim takımdan çok çalıştırıyorsun!" diyerek karnına bir diz attım.

Hiç beklemiyordu. Dizimi karnından vurunca iki büklüm oldu. Bir de adamcağızın yüzüne vurdum. Tam bana vuracaktı ki kardeşim de arkadan saldırdı. Elbette biz birer kere vurur vurmaz oradan kaçtık. Doğru İbrahimli de bulunan bağımıza gittik. Tam bir hafta kente inmedik. Bereket o temiz adam karakola gidip şikâyetçi olmamış. Şikâyetçi olsaydı, devletin görevli memurunu dövmekten ceza alırdık.

Kardeşimle beni Beden Terbiyesi Müdürlüğünden çağırdılar. Çınarla kulübünde bir kurul önünde ifade verdik. İfademizde bunun bizim takımla ilgilenmediğini ileri sürdük. Biz iki kardeşe disiplin cezası vererek olayı kapattılar ve bizim gençliğimize saydılar. İşte ben gençliğimde böyle gereksiz bir adamdım.

Bizim bir de yeni kurulan Gençlik Spor kulübü oyuncularını ile takım halinde kavgamız var. Gençlik sporun oyuncularının çoğunluğunu Gaziantep Lisesi oyuncuları oluştururdu. Bunlardan ilk aklıma gelenleri Kara Bomba dediğimiz Hanifi adında biri idi. Bir de kardeşi vardı Şeref adında. Sonra Baba Fevzi dediğimiz bizim semtten biri. Bunlar bizden büyüklendi. Hem de iri yarı oyuncular idi.

Beslenmeleri de bize göre çok iyiydi. Bir maçta Baba Fevzi ile karşılaştım. Topu bana vermemek için markaj yapmıştı. Ben de hızla geldiğim için kendisine çarpmıştım. Sanki bir kayaya çarpmıştım. Böylesine güçlü kuvvetlilerdi hemen hemen her maçta da bizi yenerlerdi.

Bir keresinde antrenman yapıyorduk. Bunlar toplu halde sahaya geldiler. “Yeter çalıştığınız biraz da biz çalışalım!” diyerek bizi sahanın dışındaki bir alana sürdüler. Bu da bizim takımın zoruna gitti. Bunlara bir ders vermeli idik. Ancak bunlar bizden iri yarı ve de güçlü kuvvetlilerdi. Birebir kapışsak muhakkak bizi döverlerdi. Benim aklıma bir fikir geldi. Stadın batı yönü bostanlar vardı. Bu bostanların arasından bir yol İbrahimli köyüne doğru giderdi.

Bu yolun iki yanında iğde ağaçları vardı. Dalları ince ince ve dikenli dikenli idi. Arkadaşlara, “Biz bunlarla yüz yüze kavga edersek bize dayak atarlar. İyisi mi şu iğde ağaçlarının dikenli dallarından keselim. Birer tanesini seçelim. Hepimiz birden bunlara saldıralım. Yapılacak iş; hep birden hızla yaklaşip birer tane yapıştırıp kaçmak.” Önerim kabul edildi. Artık her birimizin elinde çivi gibi dikenli birer değnek vardı.

Gençlik spor oyuncularını bizden habersiz antrenman yapıyorlardı. Sanki onlar kâfir bizler de birer mümin askeri gibi hep birden “Allah Allah!” diyerek taarruza geçtik. “Allah Allah!” diyerek taarruza geçmek gücümüze güç katıyordu. Neye uğradıklarını şaşırıyorlardı. Bu şaşkınlıklarından yararlanarak rast geldiğimize birer tane yapıştırdık.

Yapıştırır yapıştırmaz da geri dönerek hızla kaçıp kurtulmaya çalıştık. Kaçanlarımız kaçtı, kaçamayanlarımız ele geçirilerek bir güzel dayak yedi.

Bu olayda en üzüldüğüm nokta, aramızda Semiz Burhan dediğimiz bir arkadaş vardı. Semiz olduğu için kaçamamıştı. En arkada kalmıştı ve çabucak yakalanmıştı. Hepsi birden başına çökmüştü. Bunun üzerine biz kaçabilenler yeniden dönerek onu kurtarmak için yeniden kapıştık, onu kurtardık ama bu kez de birkaç arkadaş daha yakalandı. Bu kez de onları kurtarmak için hep birden geri dönüp arkadaşımızı dövenlere dikenli çubukları yapıştırıp kaçmaya başladık.

Elbette bu arada biz de payımıza düşeni aldık. Gençlik Sporla bu kapışmamızı zaman zaman hatırlar ne çılgınca bir iş yaptığımızın ayırımına varırım. Gençlik işte, insan yaptığı sonunu düşünemiyor. Olayların içine dalıp gidiyor. Sonra da kara kara düşünüp duruyor.

Gençlik Spor oyuncularından çoğu okudu kariyersahibi oldu. Kara Bomba'nın kardeşi Şeref'in savcı olduğunu duydum. Kara Bomba Hanifi liseyi bitiremedi. İstanbul Beyoğlu'nda kabadayılığa özendi. Beyoğlu bitirimleri kapışmaya girdi. Duyduk ki kendisini kurşunlayarak öldürmüşler.

Baba Fevzi'yi gelince o okudu. Liseden sonra Askerî okullara gitmiş olacak ki ordudan albay rütbesiyle emekli oldu. Duyduğuma göre şimdi İstanbul Şişli tarafında kuru yemişçi dükkânı çalıştırıyormuş.

55. BİR MİRASYEDI

Gençlik Spor oyuncularını ile ilgili ilginç bir olay daha var anılarımda. Bizim semtte Omar İbrahim diye bizden büyük bir arkadaşımız vardı. Sayacılık yapardı, iyi de para kazanırdı. Ne var ki yakışıklı ve güzel olan Gençlik spor oyuncularını ile arkadaşlık kurmaya başladı. Onlar da kendisini pohpohlamaya başlayınca, bütün masraflar kendisinden olmak üzere, yiyip içip eğlenmeye başladılar. Gençlik Sporun şehir dışında maçları olunca bu arkadaşımızı da birlikte götürmeye başladılar. Bu da bütün varını yoğunu onlara harcardı. Onların memnuniyetleri ise kendisini büyük bir haz verirdi. Hani ne demişler? “Eşeğe rakı içirmişler; çulunu bahşiş bırakmış!” Tam bu Antep deyimi gereğince bu arkadaşını pohpohlayarak, “Ağamsın, paşamsın!” diyerek bütün paralarını harcattılar.

Omar arkadaşını kendi birikimini bitirince bunu dışladılar. Derken bu sırada Omar İbrahim’in anası öldü. Anasından kalan evi satarak yeniden onlarla arkadaşlık kurdu. Gençlik Sporun şoşkacıları (Eğlence düşkünleri...) baktılar ki Omar İbrahim mirasa konmuş. Onu yeniden aralarına aldılar. Taa ki parasını yiyip bitirinceye kadar... Parasını bitince Omar İbrahim’i yeniden dışladılar. Omar İbrahim işinden de oldu, evinden de, dükkânından da parasından da oldu. Kendini alkole verdi, alkolik oldu ve sefalet içinde genç yaşta öldü gitti...

Bu sıralarda bizler Kale kulübü A takımında oynuyorduk. Aklım fikrim futbolda idi. Gözüm,

futboldan başka bir şey görmüyordu. İyi oynamış olmalıyım ki Gaziantep karmasında bile alındım. Gaziantep karması ile bir keresinde Kilis'e, bir keresinde Elazığ'a bir keresinde de Malatya'ya gittik. Öyle ki kulübümüz fahri başkanı Gaziantep vali yardımcısı beni işe almaya bile söz vermişti. Birkaç kere makamında gidip kendisini gördüm. Öyle sanıyorum ki beni işe almaya gücü yetmedi.

Takımın en iyi oyuncusu Rahmi Türkben adında eski bir Beşiktaşlı idi. Gerçekten de iyi oynardı. Sol açıktaki topu yakaladı mı sol çizgi üzerinde kaleye doğru iner hiçbir savunma oyuncusu arkasından yetişemezdi. Benim gibi zayıfça ve biraz da uzunca idi. Benim adıma da koşarken onun gibi öne eğik koşmamdan, onun gibi yatarak topa vurmamdan olsa gerek, Rahmi Heyri koymuşlardı. Elbette onun kadar iyi bir oyuncu değildim. Futbol yaşamım boyunca rakip kaleye bir gol atmış değilim.

56. TAKIM ARKADAŞIM RAHMI TÜRK BEN

Rahmi Beyle ilgili bir anıma geçmek istiyorum.1959 yılında Gaziantep milli Eğitim Müdürlüğüne yazman olarak alınmıştım. Buraya yazman olarak alınmama Gezici Başöğretmen Ömer Özbaş neden oldu.

Bir gün Hocam Dr. Emin Kılıç'ın evinde bir yazı üzerinde çalışıyorduk. Hocam söylüyordu ben de yazı makinesinde yazıyordum. Ömer Özbaş, benim on parmakla çok hızlı yazdığımı görünce beni beğendi. Gerçekten de çok hızlı

yazardım yazı makinesi ile. Çünkü Gaziantep Ticaret lisesinde daktilo kursuna gitmiştim. Öğretmenimiz Oya Bayar adında esmer güzeli bir bayandı. O zaman Gaziantep Ticaret Lisesi Kırkayak bahçesinin karşısında idi.

Dericilik, kilimcilik yapamadığım için yazı makinesi ile yazmaya çok önem vermiştim. Hocamız Dr Emin Kılıç Kale'nin önerisi ve kefaleti ile Nejat Yetkin'den Olivetti marka bir daktilo almıştım. Biliyordum, on parmakla, hızlı ve yanlışsız bir yazı yazarsam bu işten ekmek yiyeceğimi. Nitekim de öyle oldu. Yanlışsız ve hızlı yazmayı başarabilirsem Tabakhanedeki utanç verici yaşamımdan kurtulacaktım. Gerçekten de öyle hızlı ve yanlışsız yazmam nedeniyle dinsizliğim ve komünistliğim çoğu yerde göz ardı edildi ama siyasî polisin baskısı nedeniyle kimi yerde yine de işten atıldım.

Daktilo kursuna devam ettiğim sırada Güney Anadolu bölgesinde bir daktilo yarışması düzenlendi. Bu yarışmada birinci oldum. Bana, başarı ödülü olarak, üç ciltlik Atatürk'ün Nutkunu verdiler. Bir de Hocamızın her gün yazılarını yazmam nedeniyle bizim yazı makinesi ile yazma yeteneğimiz gelişti.

İşte Hocamla bir yazı üzerinde çalışırken Ömer Özbaş beni görüp beğenmiş. Hemen o zaman ki Gaziantep Milli Eğitim Müdürü Aziz Gözaçan'a benden söz etmiş. Böylece Millî Eğitim Müdürlüğünde herhangi bir sınava tabi tutulmadan Ömer Özbaş'ın çabası ile hademe kadrosunda işe alındım.

Artık, Milli Eğitim Sicil Bürosu'nda daktilo olarak çalışıyordum. Burada asıl anlatmak istediğim Rahmi beyle ilgili olanı. Takım arkadaşım Rahmi Bey, bir de baktım orada Milli Eğitim Müdür yardımcısı olarak çalışıyor. Sandım ki bana yakınlık gösterir, beni korur gözetir... Öyle olmadı.

Beni tanıdığı halde, yüzüme bakıp durduğu halde, bir gün olsun "Hoş geldin, nasılsın? Bir sıkıntın olursa bana gel!" bile demedi. Olurmuydu bu... Birlikte aynı takımda oyun oynayasın, pas alıp veresin de adam dönüp yüzüne bakmaya. O günden bu yana okumuş, fakülte bitirmişlerin yakınlığına pek güvenmem. Bir yıl kadar birlikte çalışmamıza karşın bir kere olsun yüzüme gülümsemedi.bile.. Bir insan bu kadar duyarsız olur mu imiş?..

Daha o zaman ne dinsiz, ne de komünist olarak bilinirdim. Gerçi ben dinsiz de komünist de değilim; ne var ki dinsizliğin de, komünistliğin de korkulacak bir şey olmadığını, bunun insanın kendisini ilgilendirdiğini anlatmak için her ikisini de üstlendim. Unutamadığım bir olay olduğu için Rahmi bey olayını futbol yaşamımı anlatırken araya sokuşturmuş bulundum.

57. OK SPOR OLAYI

Kale klubunde Antep karmasına seçilecek kadar iyi oynadığım halde takım kaptanlığını bana vermediler. Abdülkadir Özgül diye benden küçük ve de takıma yeni katılmış bir arkadaşına verdiler. Cahilliğim, bencilliğim diz boyu ya... Bu olay gitti

benim zoruma.

Genel Kaptanımızı çok eskiden tanırdım; çünkü aynı sokakta otururduk, komşumuzdu. Bir ara sakal bırakarak bir tarikata mürit olmuştu. Sonra baktım sakalı kestirmiş futbola heves etmiş. Efendi ve iyi bir adamdı. Yaşı da geçkin olduğu için kulübe yönetici olmuş.

Bu arkadaşın adını vermiyorum. Adını vermiyorum çoluğu çocuğu ona tarikatçı dememden gocunabilir. Onunla takım kaptanlığı konusunda tartıştık. Bu tartışmamızda takım kaptanımız da “Kaptanlığın kendi hakkı olduğunu ileri sürerek beni kavgaya davet etti!” Gece vakti Kalealtı pazarında bir kavga başladı ki kimin kime vurduğu belli değil... Bu kavgada bizi güçlkle ayırdılar.

Bu olaydan sonra Kale kulübünden istifa ederek mahallenin yeni yetme gençlerini başıma topladım. Kalenin karşısındaki İki Şerefeli cami karşısında bulunan bir iş hanının altındaki kahvecinin depo olarak kullandığı küçük bir odayı kiraladık.

Takımın adını da Ok Spor koyduk. Ayrıldığıım Kale kulübünün haşarı oyuncularını bize takılmak için Ok Sporlu değil de Bok Sporlu diye takılırlardı. Takımda iyi bir disiplin kurmuştum. Kulübün muhasebecisi Ali Nakkaş, aylıkları makbuz karşılığında toplardı. Toplanan aidatlar kulübün giderlerini karşılamaya yetmezdi. Bu durumda ben de evimizdeki ambara girerek; buğdayı, mısır darısını çuvala doldurup doldurup Kalealtı'ndaki zahirecilere satarak klubümüzün giderini

karşılardım.

Kısa zamanda adımız Gaziantep'te duyulmaya başladı. Artık kendimize çok güveniyorduk. O zamanlar mahalle takımı olarak bir de Şehreküstü mahalle takımı vardı.. Onlar bizden eski ve daha büyük oyuncuların kurulu idi ve bizden iyi bir takımdı. Ama bizim küçük oyuncuların takım halinde oynamaları dikkat çekiyordu. Bizim takımda çalım atmak yoktu. Alır almaz bir arkadaşına pas vermek ve böylece rakip kaleye hızla akmak vardı. Kaleye yaklaşan oyuncu fırsatını bulur bulmaz şutu atmalı idi.

Şehreküstü mahalle takımı bize meydan okudu. "Sen yenersin, ben yenerim!" derken bir maçta ortaya bir kupa koyduk. Kim kazanırsa kupayı o alacaktı. Kendi aramızda bir futbol yarışması düzenledik. Çok çekişmeli geçen bu karşılaşmayı biz kazanmayalım mı? Nasıl kazandığımıza şaştım kaldım. Kupayı alıp kulübümüze götürdüğümüz gün bizim için en mutlu gündü.

Bu yenilgi Şehreküstü mahalle takımının zoruna gitti. Çünkü onlar bizimle oynayınca kadar karşılarına çıkan takımları yenmişlerdi. Dedim ya bizden büyük ve bizim çocuklardan boylu boslu ve iyi oyuncuları vardı. Bize yeniden meydan okudular. "Bizi tesadüfen yendiniz!" dediler. Bu da bizim zorumuza gitti.

Haydi yeni bir maç. Bu kez arada kupa yok. Rövanş maçı dedik. Maçın, bizim semtte tren istasyonunun şimdi miting meydanı olarak kullanılan sahada yapmaya başladık. Burayı

da kazmamızla, küreğimizle biz düzenleyip saha yapmıştık ve çalışmalarımızı bu sahada yapıyorduk. Maç gününü kararlaştırdık. Her iki takımda çalışmalarımızı büyük bir hırsla yapıyorduk. Çünkü aramızda; bizden onlara, onlardan da bize haber götürüp getiren vardı.

Maç günü geldi çattı. Bir de baktık Şehreküstü mahalle takımında Talat Karslı da var. Talat Karslı ki o zamanlar yeni yeni tanınıyor, göz dolduruyor, dikkat çekiyordu. Küçük olmasına karşın Şehreküstü A takımında oynuyordu.

Talat'a itiraz ettik. Benim takımın kaptanı kısa boylu kütüz ve takımın en yaşlılarından Topal Hasan'ın oğlu Durdu: "Korkma abi sen, ben Talat'ın icabına bakar, onu saf dışı bırakırım!" dedi. Baktım benim kaptanın niyeti kötü. Kaldı ki daha önce de adam yaralamaktan içeri girip çıkmıştı. İki de bir de adam yaralama olayını haber yapan gazeteyi cebinden çıkararak çevresindekilere gösterirdi. "Nasıl bakacaksın icabına?" diye sordum. "Bir aşıklık yaptım mı o, bir daha sahaya çıkamaz!. Biz de maçı alırız!" deyince. "Sakin öyle bir şey yapma. Eğer böyle bir şey yaparsan seni bir daha bu takıma almam ve seninle de bir daha konuşmam!"

Demek ki bende o kadar serseri, sorumsuz, duyarsız yaşamama karşın yine bir parça insanlıktan eser kalmış...

Maç başladı. Talat hem savunmada oynuyor hem hücumda. Her zaman topla kendisi buluşuyor. Topu yakalar yakalamaz tek başına bizim kaleye kadar gidip gölü atıp dönüyor. Bizim oyuncular da

arkasından yetişemedikleri için bakıp duruyor.

Bizim takım kaptanı ikide bir bana dönüp “Aşıklık yapayım mı!” diye bakıyor. Eğer benden izin alsa Talat’ın aşıklık kemiğine güçlü bir tekme atıp sakat bırakacak... Her seferinde başımı kaldırarak olmaz şeklinde işaret verdim. O maçta biz beş gol yedik, bir tane de atamadık. Gollerin üçünü Talat attı, ikisini de attırmıştı.

Bu yenilgi bizim beklemediğimiz bir yenilgi oldu. Gerek onların seyircileri ve gerekse bizim seyircilerimiz “Eğer Talat oynamasaydı bizi yenerdiniz!” diyerek bizim üzüntümüzü gidermeye çalıştılar... Ama boşuna.

Takım kaptanımız Durdu ise: “Beni dinleseydin böyle yenilgi almazdık. Maç başlar başlamaz Talat’ı saf dışı bırakır elinden kurtulurduk!” diye bana çıkışmaya başlamıştı.

58. KAVGA UTANCIM

Çınarlı kulübü biz Oksporluları hep birden kulüplerine çağırır. Böylece hepimiz birden onurlandırılmış olduk.

Ben artık Çınarlı kulübünde oynuyordum. Okspordan yetişen gençlere de takımında yer veriyorlardı. Kendi öğrencilerimden bir kaçı ile Çınarlı gibi köklü bir kulüpte olmaktan ve maçlara çıkmaktan zevk duyuyordum.

Ancak bizim kulüp değiştirmemiz eski kulübümüzün oyuncularını ve taraftarlarını öfkeliyordu.

Bir keresinde Çınarlı kulübü ile Kale kulübü

özel bir maç yapmaya karar verdi. İlk olarak Çınarlı kulübü oyuncusu olarak eski takımına karşı maça çıkmıştım.

Kale kulübü seyircileri beni takımla birlikte sahaya çıktığımı görünce bir uğultu koptu. Hepsi bana “Yuh!” çekiyordu. Amigoları da bana küfretmek için görevlendirilmişti sanki. O bana tribünden ana avrat sövdükçe, Kale kulübü taraftarları koro halinde kahkahayı basıyor, tezahürat yapıyordu. Alkışlar, alkışlar!.. Bu alkışlar tribünde bana söven arkadaşına idi... Bu arkadaş da bir başkasına bulaşmaktan zevk alan biriydi.

Maç bitti. Her iki takımda aynı kapıdan tribün altındaki soyunma odasına gidiyorduk. Tam içeri girerken bir de baktım tribünde bana söven arkadaş tam karşımda. Bana bakarak alaycı gülüşle “İşte biz adama böyle yaparız!” diyordu...

Nasıl oldu bilmiyorum; kendimden geçmiş olmalıyım ki, bu arkadaşına “Ayıp değil mi bu yaptığın? Bana niçin sövüp durdun!” diyerek bir tokat attım.

Bir kavgaya başladı ikimiz arasında. Bizi araladılar. O arkadaş: “Alacağın olsun, bunun hesabını senden soracağım!” diyordu. Bunun bana bu kadar muğber olmasının nedenini düşününce bulmuştum. Benden küçük olan bu arkadaş kavgacı ve küfürbaz niteliği yüzünden Okspora almamıştım.

Akşam yemeğini yedikten sonra kulübe gitmek üzere evden çıktım. Çünkü her maçtan sonra biz oyuncular klüpte toplanır o günün değerlendirmesini yapardık. Tabakhane Taş

Köprüsüne doğru giderken baktım bu arkadaş ne kadar akrabası varsa başına toplamış, bana güzel dayak atmak için bekliyor. Hemen geri döndüm. Eve girip çıkmamayı düşündüm. Ama böyle yaparsam adım korkağa çıkardı ve bir daha bana yaşama hakkı tanımazlardı.

Gençlik bu ya, “Ben korkacak adam mıyım?” diyordum kendi kendime. Cahillik, toplumsal koşullar işte...

Her olasılığa karşı dolaba sakladığım usturayı aldım, ikiye katladığım gazetenin arasına yerleştirdim. Evden çıktım. Baktım hâlâ köprü başında beni bekliyorlar....

“Şunlarla kapışmayayım!” dedim, ters yüzü geri döndüm. Amacım Tahta Köprüden geçerek klube gitmekti. Tam köprüye adımımı atmıştım ki bana söven arkadaş tabak dükkanlarının bulunduğu karşıdan koşarak gelip önümü kesti. Elinde kalın bir sopa... “Kaçma korkak, şimdi senden bu yaptıklarının acısını çıkaracağım!” diye hızla üstüme geldi. Tam başıma vurmak üzere sopayı salladı. Hemen başımı eğdim. Sopa saçlarımı sıyrarak geçmişti. Saçlarıma değerek geçerken “Far!” diye çıkardığı ses hala kulaklarımda...

Sopa değmiş olsa idi. Muhakkak bayılırdım, belki de ölürdüm. Ne varki sopadan kurtulmak üzere eğdiğim başımı sol kolu ile yakaladı. Olanca gücü ile kıvırmaya çalışarak beni çökertmek istiyordu. Ne kadar “Dur yapma, boynumu kıracaksın!” desem de kafamı kıvırdıkça kıvırıyordu.

Boynum kırılmak üzere idi. Baktım çare yok.

Usturayı sol elimdeki iki kat sarılı gazeteden sıyrarak sağ elime aldım. Boynum ha kırıldı ha kırılacak. Sağ elimdeki ustura ile sırtını yukardan aşağıya doğru çizdim. Bir karpuz kırıldığında nasıl “çatır, çatır!..” ses çıkar, öyle bir ses duydum.

Usturayı yiyince boynumu bırakıp geldiği yoldan kaçmaya başladı. Ben de, elimde ustura arkasından... İyi ki yakalayamadım. Muhakkak katil olurum. Son anda içimden bir ses beni uyardı. “Yapma, sen adam vuracak bir insan değilsin!” diye. Demek ki bendeki rahmani duygu halâ ölmemiş...

Bu kez ben dönüp gerisin geriye kaçmaya başladım. Benim dönüp kaçtığımı görünce kendisi de dönüp beni kovalamaya başladı. Bu kez arkasında akrabaları ve arkadaşları vardı. Yakalasalar beni linç edeceklerdi.

Kaçarken bana yaklaştıklarını hissedince dönüp usturayı göstererek üzerlerine doğru gidiyordum. Ustura sokak lambasının ışığı altında parıl parıl parlayıp yalp yalp ediyordu. Elimde usturayı görünce bu kez onlar kaçıyorlardı. İki üç kere böyle oldu. Bir ben, bir onlar...

Tam Sinler’e (Mezarlık. Şimdiki Münifpaşa İlkokulunun bulunduğu yer...) varmıştım ki bu kez de karşıma Sinler’de oturan akrabalarından birkaç tanesi çıkarak önümü kesti. Artık bana kaçak yer kalmamıştı. Diğerleri de geldi. Hep birden başıma çöktüler.

Önümü kesenler elimdeki usturayı görmemişti. Görseydi öyle sanıyordum ki bana yaklaşmazdı. Onun da bana kini olmuş olmalı ki girtlağıma

yapıştı. Sıktıkça sıkıyordu. Bu arkadaş daha önce bir adam öldürmüştü; ancak kanıt yetersizliğinden paçayı sıyırmıştı. Tabanca ile de birkaç kişiyi yaralamış olan biri idi. Bununla daha önce bir kavgamız da olmuştu. Az yukarda bu kavgayı anlatmıştım zaten.

Eski hasmım, gece karanlığından elimdeki usturayı görmüyordu. Tam kıvamına gelmişti. Elverişli durumda bulunan boğazına bir ustura çalmak gelip geçti aklımdan. Bereket içimdeki ses beni yine uyardı. “Yapma, adam vuracak biri değilsin!” diye.

Bu uyarı üzerine elimdeki usturayı ses çıkarmasın diye pantolonuma dayayarak yavaşça yere bıraktım. Bu sırada benim Oksporlu gençler yetişti. Nereden çıktılar, nereden duydular hala anlamış değilim. Bizimkiler ve mahalle halkı araya girerek bizi araladı.

59. DAMDAN DAMA KAÇIŞ

Bu aralamayı fırsat bilerek aradan sıyrılıp koşarak bir sokağa girdim. Girdiğim sokak da çıkmaz sokak olmasın mı? Ne yapacağımı şaşırılmış durumda iken bir açık kapı gördüm. Hiç düşünmeden açık kapıdan içeri girdim. Ama yine de beni kovalıyorlardı. Bu arada da “Şu sokağa girdi, yok şu çıkmaza girdi...” diye kendi aralarında konuşup duruyorlardı.

Girdiğim evde bir köpek. Benim içeri girdiğimi görünce havlamaya başlamıştı. Bereket bağlamışlar da üzerime atlama olanağı yok.

Bağlı olduğu zincirden yekiniyip yekiniyip iki ayakları üzerine kalkarak havlayıp duruyordu.

Evin sahibi kadın ikinci kattan “Ne var, yine kudurdun mu?” diye bağıyordu. Görünmemek için hemen evin tuvaletine girdim. Bizim Gaziantep’in eski evlerinde tuvalet; ya giriş kapısının yanında ya da karşısında bulunur genellikle...

Helâya girip biraz saklandım. Köpeğin havlaması bitmiyordu. Burada daha çok kalırsam beni hela’da yakalayacaklar. Helâdan hemen çıktım. Evin ikinci kata çıkan merdivenlerinden çıkarak süyüğe atladım. Baktım süyüğün altında başka bir sokak. Serde futbolculuk var ya düşünmeden aşağıya atladım. Beni yakalamak isteyenler girdiğim çıkmazı önünde toplanmışlar; “Şu eve girdi, yok şu eve girdi!” diye beni araştırıyorlar.

Duvara sinerek sokaktan çıktım. Ellerinden kurtuldum ama ne kurtuluş... Böylece öğrendiğim gençlik yaşamımda bir olay daha yaşamıştım.

Eğer yakalasalardı muhakkak linç ederlerdi beni. Büyük bir rastlandı olarak kurtulduğuma inanıyorum. Doğruca Şehreeküstü’de oturan asker arkadaşım Mehmet Ağa’ya gittim. Kabadayılığa özenen bir arkadaştı. Herhangi bir eylemi olmadığı halde ağzına bakan yokluk görmezdi. Sanki küçük dağları kendisi yaratmıştı. Sanki Şehreküstü semti kendisinden sorulurdu. Beni görünce bir olaya karıştığımı hemen anladı. “Gel, sıkma tatlı canını olur böyle şeyler gençlikte!” diyerek beni göre kapı aldı. “Korkma, ortalık yatışana kadar benim evimde evin gibi oturabilirsin!” dedi.

Saklanacak yeri bulmuştum, güven içinde sayılırdım. Bir yıl saklansam kimse izimi bulamazdı. Ama benim aklım fikrim babamda idi. O sırada kardeşim Hasan askerde olduğu için onun acısından bir kaygım yoktu. Bereket babama karışmamışlar; sonradan öğrendiğime göre, ertesi gün bizim oturduğumuz sokağa gelmişler. Kız kardeşlerim Yüksel ve Aysel'e olmaz hakareti etmişler. Bu bana çok ağır geldi. Bu gerçeği de kız kardeşlerim bana yıllarca sonra söylemişlerdi.

Gizlendiğim yerden Ok Sporlu arkadaşlara haber gönderdim. Gelişmeler hakkında bilgi aldım. Benim arkadaşlar araya girmişler. Bana yapılan hakaretleri ve yolumun kesilmesini karşı tarafın ailesine anlatmışlar. Onlar da kendi çocuklarının haksız olduğu kanısına vardıkları için işi büyütüp kan davası şekline dönüştürmediler. Yoksa bunun hesabını benden sorarlardı. Öyle kavgadan, kandan korkulacak bir aile değildi...

60. TUTUKLANIYORUM

Bizim Ok Sporlu arkadaşların girişimi üzere kavga ettiğim arkadaş da yumuşamış. "Haksız benim!" barışabiliriz demiş. Bu arada polislerin de yana yakıla beni aradıklarını duyuyordum.

Komiser Naim adında Merkez Karakolunda görevli bir komiser vardı. Babacan bir adamdı. Kimseyi dövdüğünü de duymamıştım. Herkes tarafından sevilirdi. Komiser Naim'in tuhaf bir yürüyüşü vardı. Kafası yerde beli biraz eğip hep seke seke, bacakları ayırık ayırık yürürdü. Kendisini

caddelerde böyle yürürken görürdüm hep.

Bir de baktım Komiser Naim'den bir haber. "Gelsin, teslim olsun. Kendini polislere dövdürmem. Karakolda ikisini de barıştıracam."

Benim Komiser Naim'e güvenim vardı. Sözündü duracağını sandım. Bizi barıştırdı evimize göndereceğini umuyordum. Aklıma hiç de kötü bir sonuç gelmiyordu.

Barışıp eve gideceğim umuduyla Karakol'a gittim. Baktım kavgalı olduğum arkadaşı da oradaydı. Komiser Naim gerçekten beni iyi karşıladı. Diğer polisler de kötü bir söz söylemedi. Hasmım olan arkadaşla da kucaklaşıp barıştık. Ancak karşı tarafa gidebilirsiniz dediği halde bana "Sen biraz bekleyeceksin!" denince başıma geleceği anladım. "Eyvah oyuna geldim!" diyerek tepeden tırnağa bir titreme geçirdim ama iş işten geçmişti. Artık kurtuluş yoktu. Hemen ellerime kelepçe vuruldu. Komiser Naim hiç yüzüme bakmıyordu. Bana tam bir suçlu muamelesi yapıyordu. Ben ise ellerimdeki kelepçeye bakarak, kendi kendime: "Aradığını buldun! Umarım artık aklın başına gelir!" diyordum.

İki polis beni arasına almış bir kütük gibi Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesine götürüyordu. Ben ise cansız bir varlık gibi iki polis arasında sürükleniyordum. Sıram gelince yargıç beni huzura aldı. "Anlat bakalım, nasıl oldu bu kavga?"

Bizim halk arasında sıkça bir söz söylenirdi. "İnkâr mahkemenin kilidi!" denirdi. Yani bize mahkemede suçumuzu inkâr etmemiz öğretilirdi. Ben de cahilce bu yola gittim. "Kavgamız oldu

ama ben yapmadım!” dedim. Elbette yargıç inanmadı, çünkü söylediğim yalanı ben de çok saçma bulmuştum.

“Peki, bu mağdur nasıl olmuş da yaralanmış?” diye sorunca; cahillik değil mi, aptal aptal, sırtı köprüdeki teneke saçlara değmiş olabilir!” deyince yargıç kararı yapıştırdı. “Toplanan kanıtlara göre ve sanığın eylemine göre tutuklanmasına...”

Polisler beni orada bulunan cezaevi görevlisi jandarma takımına teslim etti. Teslim edildiğime ilişkin tutanak düzenlendi. Polisler gitti ve jandarmalar beni Adliyede bulunun geçici bekleme odasına itti. Artık tutuklu idim. Kendi kendime “Nasıl oldu da bu oyuna geldim, nasıl oldu da komser Naime güvendim!” diye söylenip duruyordum.

Diğer sanıkların da duruşmaları bitti. Kimisi tutuklandı, kimisi salıverildi. Şimdi ben tanımadığım bir tutuklu ile sağ bileğimden onun sol bileğine kelepçelenmiş olarak Kuzanlı’da bulunan Cezaevine doğru vali konağının bulunduğu sokaktan yol alıyordum. Bir tanıdıkla yüz yüze gelmemek için başımı kaldırıp da sağa sola bakmaya utanıyordum. Demek ki az da olsa utanma duygum varmış...

61. CEZAEVİ GÜNLERİ

Tutuklama tarihi 4.7.1955. Artık Gaziantep cezaevinde tutuklu idim. Cezaevi görevlileri “İçerde tanıdığım bir tutuklu veya hükümlü olup olmadığını” sordu. “Var, dedim Hacı Kale...”

Hacı Kale, cezaevinden çıktıktan sonra Av. Hulusi Yetkin'in yanında kâtiplik etmeye başlamıştı. Kale kulübünde birlikte oynamıştı. Aynı semtte oturuyorduk, yakın bir arkadaşlığımız vardı. O da adam yaralamaktan üç yıl kadar bir ceza almıştı. Kendisinden harç isteyen yeni yetme bir genci bıçaklamıştı.

Hacı Kale'nin adını verince cezaevi girişindeki soldan birinci odaya beni götürdüler. Hacı Kale beni karşısında görüne sevindi. "Gel arkadaşım, Allah kurtarsın!" diye beni gülererek karşıladı. "Korkma çabuk alışırsın!" diyerek oturduğu ranzayı gösterdi. "Benim yatak üste ki, sen de altta yatarsın!" diyerek yatacağım yeri gösterdi.

Başladı cezaevinin kendine özgü kurallarını öğretmeye: "Çok konuşmamalıymışım. Büyükler konuşurken söze karışmamalıymış. Gülmemeye dikkat etmeliymişim. Ağır başlı olmalıymışım. Hafif meşrep olursam, her söze karışırsam bana ceza verirlermiş. Daha kötü işler de olurmuş... Tuvalete sık sık gitmemeliymişim. Koğuş hizmetçisi yüznumaraya giderken ibriğimi götürürmüş. Benim elimde ibrik yüznumaraya gitmem iyi karşılanmazmış..."

Daha ne kadar cezaevi kuralı varsa bana öğretti. En sonunda. "Senin bu kıyafetin cenno (kısa pantolonlu şımarık zengin çocuklarına Cenno derdik...) kıyafeti. Hemen sana cezaevi giysilerinden edinmelisin.." diyerek bana şalvar, yelek, kemer kuşak, kasket şapka giymemi öğütledi.. Oysa ben şalvara karşı idim. Kabadayılar gibi giyinmekten nefret ederdim. Artık beni ilk

görenler “Allah kurtarsın!” sözü ile hoş geldin diyorlardı.

Oksporlu arkadaşlar yatağımı yorganımı getirmişlerdi. Onlara bir de tam Hacı Kale'nin önerdiği giysi bulup hemen getirmelerini söyledim... Hemen aynı gün bir arkadaştan eğreti olarak tam takım bir kabadayı giysisi geldi. Çünkü bizim semtteki arkadaşların büyük çoğunluğu şalvar, kuşak, kasket giyerlerdi. Bu nedenle bulup getirmeleri zaman almadı. Hemen içerde giysilerimi çıkardım. Çıkardığım giysileri kapıda bekleyen Oksporlu arkadaşlara verdim. Artık şalvarlı, beli kuşaklı, uzun ceketli, şapkalı ve bir elinde de kehribar tespih bulunan bir tutuklu idim.

Günde bir kere elinde bir ibrik bulunan koğuş hizmetlisinin önünde yüznumaraya gidip geliyordum. Gidip gelirken verilen talimat üzere başımı kaldırıp da sağa sola bakmıyordum. Kaşarlanmış bir kabadayı gibi gidip geliyordum yüz numaraya...

Kısa zamanda koğuştta sevildim ve saygı görmeye başladım. Hacı Kale bana bakarak: “Tamam, tamam!” diyordu. Kendine pay çıkarıyordu. Zaten cezaevinde topu topu 12 gün kaldım. Bu süre inde tuvalet dışında bir kere olsun dışarı çıkıp bakmadım ve olta bile atmadım. Çünkü müebbetler, ağır hapis cezası almışlar dururken bizim volta atmamız iyi karşılanmazmış

Koğuştta kaçakçılıktan hükümlü bulunan Şehreküstü'lü benden 10 yaş büyük bir arkadaş vardı. Hapse girmeden önce bu ve bir arkadaşı ile arkadaşlığımız vardı. Benden büyük olmalarına

karşı karşılaştığımızda bana yakınlık gösterirlerdi. Böylece koğuşta beni yakından tanıyan iki arkadaşım daha oldu...

Koğuş ağamız da Şehreküstü'lü Kamalı adında anılan bir kabadayı idi. Koğuşumuzda pek bulunmazdı. Gündüzleri hep başka koğuşlara davetli olarak giderdi. Cezaevi koğuşlarında elektrik sabaha kadar yanardı. Kamalı ise gece yarısına kadar sessiz sedasız otururdu. Gece yarısı birden bire ranzasından atlar başka bir koğuşa giderdi.

Hacı Kale'ye koğuş ağasının nereye gittiğini sordum. "Bunlar her gece bir koğuşta kumar oynarlar. Yönetim de bu koğuş ağalarına karışmaz!" demişti.

62. BİR İDAMLIK ve CEZAEVİ YAŞAMI...

Bir gün koğuşumuza 60 yaşlarında bir memur giyimli bir adam geldi. Koğuşa girer girmez herkes ayağa kalkıp yer gösterdi. Elbette ben de ayağa kalktım, herkes kalkarken ben oturamazdım...

Ben de ayağa kalkarak saygı duruşuna geçtim. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Gözleri ile karşılaşıncaya ürkmüştüm. Hacı Kale'ye sordum kim bu diye: "İdamlık dedi. Gününü bekliyor." Adını sordum, söyledi. Yalnız soyadı aklımda kalmış. " Göğüş! Yakınlarını öldürmüş!" Hepimiz başına toplanmış anlattıklarını dinliyorduk. O anlattıkça anlatıyordu. Bizler ise yakında ipe çekilecek bir adamı izlemenin şaşkınlığıyla bakıp duruyorduk...

Tuvalet gereksinimi dışında koğuştan hiç

çıkamazdım. Çünkü Hacı Kale beni tembihlemişti. Öyle ceza bile almadan sık sık volta atanlara, sık sık ortalıkta gezenlere Cenno (Gaziantep'te berduşlar arasında genellikle zengin çocuklarına argo dili olarak cenno denirdi. Centilmenin kısaltılmışı olsa gerek...) denerek sulanmaya kalkarlarmış.

Cenno sayılmamak için iç çamaşırlarımızı bile oturduğumuz ranzada kimseye görünmeden değiştirdik. İç çamaşırlarımızı değiştirirken yorganın altında kirli donumuzu bir ayağımızdan çıkarırken diğerini diğer ayağımızdan giyerdik. Gömleğimizi bile değiştirirken; kirlisini, bir kolumuzdan çıkarırken, yenisini diğer kolumuzdan giymiş olurduk. Genç bir kız gibi erkekler arasında soyunup giyinmekten bile çekinirdik. Bunu da bana ben yaşta olan Hacı Kale öğretmişti.

Hapis yaşamında en hoşuma giden sabah kahvaltıları olmuştu. Çünkü her sabah çay yanında; ekmek, peynir, zeytinle kahvaltı yapılırdı. Ben hapse girdiğimde 23 yaşında idim. Yaşamımda ilk defa çayla, ekmekle, peynirle, zeytinle kahvaltı yapıyordum. Bu kahvaltı yöntemi bana çok hoş gelmişti. Çünkü anamız biz çocukken öldüğü için kahvaltımızı hazırlayıp önümüze koyan bir büyüğümüz yoktu.

Genellikle babaannem her sabah köydeki tarlalarımızdan gelen mısır darısının unu ile darı ekmeği yapardı. Biz de Nenem, saç üstünde darı ekmeği pişirirken her sabah başına toplanır, ilk pişen darı ekmeklerini katıksız yerdik. Çünkü darı ekmeğe taze iken yenirdi. Bir gün sonraya kalınca

kururdu ve tadı tuzu kalmazdı.

Nenemin ekmek yapmadığı zaman da babamızın verdiği parayla Tabakhane'deki ekmekçiden tırnaklı ekmek alarak yalnızca ekmek yedik. Babaannem, eşref saatinde, bizlere peynir verdiği zaman ekmeği peynirle yedik ama çay nedir bilmezdik.

Bir ziyaret günü beni ziyarete gelen Oksporlu arkadaşlar bana "Tutuklamaya itiraz dilekçesi vermeliymişsin!" dediler. Zaten girdiğim andan itibaren de koğuştaki kıdemliler bana tutuklamaya itiraz dilekçesi vermem gerektiğini söyleyip duruyorlardı. "Suçum basit bir kavga imiş. Olay nefs-i müdafaaya girermiş."

Tuttular bana bir dilekçe yazdırdılar. Kendileri söyledi ben yazdım. El yazımla yazdığım bu dilekçeyi İdareye verdim. Artık bütün koğuştaki dilekçem üzerine ne yapılacağını, sonucun ne olacağını merak edip duruyordu.

63. HASMIMLA AYNI KOĞUŞTA ...

Bu arada ilginç bir olay oldu. Bir de baktım kavga ettiğim arkadaş bizim koğuştaki. Kendi kendime "Acaba başka bir olay yüzünden mi tutup içeri attılar?" diyordum. Hayır, başka bir olay yaratmamış. Savcılık ifadesini almak üzere kendisini çağırılmış. "Söyle bakalım olay nasıl oldu?" demiş. "Seni kim yaraladı?" Arkadaş da "Olay sırasında sarhoştum. Bu nedenle olayın nasıl olduğumu hatırlamıyorum. Beni yaralayanı da bilmiyorum..."

Elbette savcı bunanınmamış; “resmî mercilere yalan beyanda bulunmak suçundan” tutuklanması istemiyle Nöbetçi Mahkemeye çıkarmış... Kavgalı olduğumuz arkadaş mahkemede de aynı ifadeyi verince bizimkini resmi mercilere yalan beyanda bulunmaktan tutuklanmışlar...

Hapishane idaresi her yeni gelene sorduğu gibi “Kimin yanında kalmak istersin?” deyince o da benim de o koşušta kaldığımı bile bile “Hacı Kale’nin bulunduğu koşušta kalmak isterim.” demiş...

Şimdi beni bir korku aldı... Kuşkulandıma başlamıştım. Acaba diyordum kendi kendime “Benden intikam almak için mi bu yolu seçti. Ne yapıp yapıp içeri girerek şu Hayri Balta’dan öcümü alayım mı dedi?” diyordum.

Şimdi biz iki hasım aynı koşušta yan yana yatıyoruz... Korkmaya başlamıştım. Sorgulayan bakışlarla gözlerinin içine bakıyordum. Gözlerinde hiç de öyle düşmanlık belirtisi göremiyordum. Sanki olay kendisini hiç etkilememişti. Öylesine saf saf bakıp duruyordu. Onun o saflığı bana güven veriyordu.

Hepimizle hiç bir şey olmamış gibi şakalaşıp duruyordu. Ama ben o içerde kaldığı sürece hep korku içinde yaşadım. “Ya, diyordum, sırtım dönükken ya da uyurken boğazıma bir ustura çalarsa ya da bir bıçak sapsa...”

O içerde kaldığı sürece tetikte bulundum. Onun beni bağışlamayacağını, muhakkak öç alacağını sanıyordum. “İnsan yaptığından korkar!” derler ya ben de yaptığımdan korkuyordum.

Öyle sanıyorum ki üç gün kaldı aramızda. Bir de baktım “Mahkemeye!..” diye kendisini alıp götürdüler. Dönüşünü merakla bekliyordum. Nasıl olsa dönüp gelecekti. Bıraksalar bile yatağını yorganını almak için gelecekti.

Geldi, “Ben çıkıyorum, Allah sizi de kurtarsın!” diyerek hepimizle vedalaştı. Yatağını yorganını sırtlayıp çıktı. Çıkarken kendisine biraz para verdiğimi hatırlıyorum. Çünkü kendimi affettirmek istiyordum. Koğuşa ilk girdiğimde de kendisine biraz para vermiştim. Amacım barışmaktı, gönlünü almaktı.

Ertesi gün de idareden beni çağırdılar. “Hadi bakalım, mahkemen var.” diyerek ellerime kelepçe taktılar. Başımda kasket, ayaklarımda şalvar, belimde Halep kemeri, sırtımda nerdeyse yerlere degecek kadar uzun ceket... Bu kez iki jandarma arasında ellerim kelepçeli olarak tek başıma bir kopuk gibi gidiyordum.

Gidiyordum ama utancımından da eriyordum. Kendi kendime “Sen böyle olacak adam mıydın? Sınıf arkadaşlarının hepsi üniversitelerde okuyor, sen de böyle ellerin kelepçeli olarak sokaklarda bir mal gibi götürülüp getiriliyorsun...”

Tutuklamaya itiraz dilekçem üzerine yargıç benim ifademe başvurmak gereğini duymuş. Beni yargıcın huzuruna çıkardılar. Ben de olayını bütün ayrıntıları ile anlattım. Yalnız yaralama olayına gelince canımı kurtarmak için hasmımı ittiğimi söyledim. Şimdiki aklım olsaydı, “Şu nedenle yaralamak zorunda kaldım!” derdim. Ama bize öğretmişlerdi. “İnkâr mahkemenin kilidi...”

İnsan gençliğinde, cehalet döneminde, söylenenlere muhakeme yapmadan hemen inanıyor... Ben de söylenenlere uydum, bir kere daha cehaletimin kurbanını oldum. Cehalet çok kötü bir şey... Cehaletini yaşamayan ne olduğunu, dahası cahil olduğunu bile bilmez...

Yargıç kürsünün önündeki yazmana: “Yaz bakalım. Sanığın belirli bir ikameti bulunduğundan, kaçacak kişilerden olmadığından, kanıtların da toplanmış bulunması nedeniyle yargılamanın tutuksuz olarak yapılmasına ve sanığın serbest bırakılmasına karar verilmiştir...”

64. TUTUKLUĞUM KALDIRILİYOR

Nasıl oldu da serbest bırakıldım bir türlü inanamıyordum. Aynı şekilde cezaevine götürüldüm. İdare hemen işlemlere başladı. Arkadaşlarla tek tek helalleştim. Yatağımı yorganımı alarak dışarı çıktım. Bir de baktım Oksporlu öğrencilerimle birlikte genel kaptanımız Ali Nakkaş ile takım kaptanı Durdu karşımda.

Zaten cezaevinde topu topu 12 gün kalmıştım. Dışarıdakiler, çıkışıma şaşırmişti. “Bu nasıl oldu da böyle çabucak çıktı!” diye. Varlıklı bir aile olduğumuz için muhakkak yargıca, savcıya para yedirdiğimizi sanıyorlardı. Oysa bizim o dönemde malımız mülkümüz vardı ama bir kuruş gelirimiz ve elimizde de birikmiş paramız yoktu. Dericilik yaparak günlük gelirimizle günlük yaşamımızı sürdürüyorduk.

Meğer işin içinde iş varmış. Yargıç görülmüş.

Ama para falan verilmemiş. Bu iş de, yani cezaevinden salıverilmem de hatır için olmuş. Sonradan öğrendiğime göre benim hapse düştüğüm anneanneme anlatılmış. O da hemen yeğenin kocası olan yargıca koşmuş. “Aman eline ayağına düştük. Ölen kızım Heyriye’nin oğlu hapse düşmüş. Basit bir kavga, altı üstü yok. Gençler arasında bu tür kavgalar çok olur. Aman içerde başına kötü bir iş gelmeden ne yap yap Hayri’yi kurtar...”

Uzaktan akraba, anamın dayısının kızının kocası, yargıç dosyayı getirtirmiş, bakmış basit bir kavga ve hafif bir yaralama... Hemen davaya bakan yargıcın yanına gitmiş. Davama bakan yargıca da ricada ulunmuş. Aralarında bir anlaşma olacak ki bana da haber salmış: “Hemen tutuklamaya itiraz dilekçesi yazsın!...”

65. KORKU İÇİNDE BİR YAŞAM

Cezaevi’nden çıktım; Oksporlular beni göre kapı aldılar. Kavgalı olduğum arkadaş da aralarında idi.

Benim huzurum kaçmıştı. Bu olayı kendime yakıştıramıyordum. Hele kavgalı olduğum arkadaşın kardeşi ve babası ile karşılaştığım zaman utancımın yerin dibine giriyordum. Kaçacak delik arıyordum. Onların bakışları beni bitiriyordu. Ne de olsa çocuklarını yaralamıştım. O olaydan sonra elime para geçerse bana kötü kötü bakanların düşmanlığını sona erdirmek için onlara biraz para vereyim dedim. Ne yazık ki 65 yaşına

kadar onlara verecek kadar paraya kavuşamadım.

Paraya kavuştuğum sıralarda da kavgalı olduğum arkadaş da, kardeşi de babası da çoktan ölmüştü...

Akla gelebilir. Seni cezaevinden saldılar ama dava devam ediyor... Evet, dava devam ediyor ama ben utancımдан duruşmalara gidemedim. Nasıl olsa ifademi vermiştim. Kavgalı olduğum arkadaş da davasından vazgeçmişti. Ancak savcı kamu adına davayı sürdürüyordu. Uzatmayalım bana üç ay ceza verdiler. Ne var ki amcam, **“Hayır, sana verilen bu ceza çok! Çünkü olayda nefs-i müdafaa var. Hemen temyiz etmeliyiz!”** demişti...

Amcam mahkeme işleri ile içli dışlı idi. Önceki bölümlerde anlatmıştım; işi gücü, sağı solu mahkemeye vermektir. Türkçesi, bir mahkeme hastası idi. Oturdu bana bir temyiz dilekçesi yazdı. Dilekçeyi mahkemeye verdik. Dosyamız temyize gitti. Çok geçmedi birkaç ay sonra dosya döndü. Amcam haklı çıkmıştı, Temyiz kararı bozmuştu...

Evimize gelen temyiz kararında “27 günden çok ceza verilmemesi gerekir” diyordu. Daha önce, olay sırasında, 12 gün hapis yatmıştım. Eğer mahkeme temyiz kararına uyarsa ben 15 gün daha içeri girecektim. Bu ise beni tedirgin ediyordu. Bir gün de olsa içeri girmek istemiyordum.

“Dava nasıl sonuçlandı? Diye merak edenler olabilir. Onların merakını gidermek için anlatmak zorundayım.

O zaman bir genel seçim yapılmıştı. Yıl 1957. CHP'liler seçim sonuçlarına itiraz etmişlerdi.

Torbalarda bulunan oyların yeniden sayılmasını istiyorlardı. . Bu nedenle Demokrat partililer ile CHP'liler arasında bir tartışma sürüp gidiyordu. CHP'liler istiyorlar ki seçim sonuçları bir daha incelensin.

İl Seçim Kurulu da adliyede... Bir gün duyduk ki Eski Hal'in üzerinde bulunan adliye binası yanmış... Elbette bu yangında sandık sonuçlarını içeren torbalar yanında dava dosyaları da yanmış kül olmuş. Tam bir halk söylencesi... Dosya nerde yandı kül oldu... Kül nerede suya düştü, su nerede inek içti. İnek nerede dağa kaçtı...

Bu işten karlı çıkan da oldu zararlı çıkan da. Ama ben karlı çıkanlardandım. Çünkü geriye kalan 15 günlük hapis cezamı çekmekten, bu yangın sonucu kurtulmuştum. Bunun gibi sorumsuz, sefil döneminde tesadüf sonucu birçok olayda da yakalanmadan kurtulmuştum. O gençlik güdüsüyle yaptığım yasaya aykırı eylemlerimden yakalanmış olsaydım itten rezil olurdu. Kendime yakıştıramadığım bu olaylar anlatmaya bile utanıyorum...

20-25 yaş arasında yaşadığım en bunalımlı günlerde yarattığım yakışıksız olayları anlatmamın ve kendimi rezil rüsva etmenin bir anlamı yok. İnsanın başkasının rezil rüsva yaşamını anlatmaya hakkı olmadığı gibi kendisi ile ilgili rezilliği anlatmaya da hakkı yok sanıyorum...

Bir de şu var ki; benden çok daha rezilce bir yaşam sürdürenler kendi rezilliklerine bakmadan benim cahillik sonucu yaptığım eylemleri gerekçe göstererek kendi pis işlerini meşru göstermeye

çalışabilirler. En akıllı davranış, böylesine fırsatçı sefillerin eline koz vermemek... Ama övünerek söyleyebilirim ki “yeniden doğduktan sonra” utanacağım hiçbir olay yoktur. Yarattığım bütün olaylara sahip çıkmaya hazırım. Ama o “ölü” dönemimde yaptıklarım kendimi topluma kabul ettirmek için olmuştur...

66. ASKERLİK ŞUBESİNDE

Benim askerliğim başlı başına bir olay... Hem de ibretlik olaylar... 1953 yılında askere gitmeden önce Kale Askerlik Şubesinde önce ön yoklama, sonra da sağlık muayenesi yaptılar. Yapılan muayene de tam Aziz Nesin’lik...

Hepimizi Yılmaz hastanesinin eski yerinde bulunan askerlik şubesinin avlusuna dizdiler. “Soyunun bakalım!” dediler. Asker adayları birbirimizin yüzüne bakmaya başladık. Böyle bir emir beklemiyorduk. Bizim kararsızlığımız üzerine ilk emri aldık. “Artık asker sayılırsınız, emirlere körü körüne uymalısınız! Hem de donlarınızı bile indireceksiniz...” Elbette istemeyerek de olsa donlar fora... Cascavlak kaldık avluda. Karşımızdaki masada bir subay oturur iki doktor arasında...

Diğerlerinin eteğine bakmadım ama bereket ben etek tıraşını yapmayı akıl etmiştim. İyi ki etmişim, yoksa çok utanç verici olurdu benim için... Ne kalbimize baktılar, ne ciğerlerimize. Şöyle tepeden tırnağa bir süzdüler. Hepimiz de 20–21 yaşlarında tığ gibi delikanlı... Meğer donlarımızı

indirtmelerinin nedeni sünnetli olup olmadığımızı öğrenmekmiş...

Ya gayri Müslim olsaydım, ya da Müslüman olduğum halde sünnet olmasaymışım. “Müslüman’san hemen sünnet olmalısın!” diyerek beni muhakkak sünnetçinin önüne yatırırlardı...

67. ASKERLİK BAŞLIYOR

Yıl 1953, Mayıs. Biz 1932 doğumlular (48’liler) askere çağrıldık. Otobüslere bindirildik. Doğru Narlı’ya. O zamanlar Gaziantep’e tren gelmemişti. Demiryolu ile ulaşım Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ilçesinin Narlı beldesinden geçerdii. Doğu Ekspresi bizleri alıp sevk edildiğimiz kıtaların bulunduğu illere götürecekti. Hepimizde bir sevinç vardı. Cebimizde ailelerimizin ceplerimize koyduğu asker harçlıkları... Gençliğin verdiği coşku ile sevinip duruyorduk. “Vatani görevimizi yapmak için Askere gidiyoruz!” diye.

Narlı’da trenlerin üçüncü mevkilerine doldurulduk. Çoğumuz ayakta yer bulabilmişti. Tren öylesine yavaş gidiyordu ve her istasyonda yük alıp yük indiriyordu ki Ankara’ya iki günde vardık. Benim birlim Ankara Mamak Muhabere okulu idi. Aynı semtten Hüsük Alinin oğlu İhsan ile onun amcası oğlu Hüseyin de benimle aynı birlikte idi... Bu iki arkadaş da benim gibi ortaokul birden terk.

Mamak Muhabere okulunda bizleri barakalara doldurdular. O zamanlar askerler için ranza gibi yataklar da yoktu. Hepimiz yer yataklarında kaşık

sapı koyun koyuna yatıp kalkmaya başladık. Bu acemi eğitimimiz bitinceye değin böyle sürdü.

İlk gün bizlere, karavana olarak, çekirdek fasulye ile bulgur pilavı vermişlerdi. Ancak çekirdek fasulye yemeğinin içinde beyaz beyaz köpükler çoğunlukta idi ve tadı da değişikti. Ne var ki bizler günlerdir sıcak bir yemek yemediğimiz için tatsız tuzsuz olmasına karşın başka çaremiz olmadığından yemeklere gömüldük. Aradan bir saat kadar bir zaman geçti geçmedi hepimizin karnı ağrımaya başladı ve de hepimiz ishal olduk...

Okulda subaylar için tuvalet vardı ama bizler için yoktu. Bizler Keçikıran tepelerine doğru hücumla kalkmış ordu gibi koşuyorduk. Birer metre ara ile çömelip çömelip karın ağrısından kurtulmaya çalışıyorduk. Bir tek acemi er olmasın ki karnı gitmeye...

İşimizi bitirdikten sonra Keçikıran aşağıya doğru inerken, hiç unutamıyorum, insan pisliğinden adım atacak yer kalmamıştı. Her erin pisliği tava gibi sarı sarı yere yayılmıştı. Hepimiz ishal olmuştuk, ikide bir Keçikıran tepesine doğru gidip gidip geliyorduk. Meğer uygulama böyle imiş. Asker ocağına ilk katılan acemi erlere müşhil ilaçlı yemek verirmiş ki karnındaki trişinler, kurtlar, solucanlar ne varsa çıkıp gitsin...

Unutamadığım bir olay daha oldu Mamak Muharebe Okulunda. Ortaokulda birlikte okuduğumuz Fotoğrafçı Abdullah'ın oğlu ile ortaokulda birlikte idik. Bizler okulu bırakmış o devam etmişti. Ancak o da ancak liseyi bitirebilmişti. Yüksek okula gidememişti. Bir de baktım o da

askerliğini yapıyor. Ama o liseyi bitirdiği için bizim başımızda takım komutanı ve de yedek subay asteğmen olarak...

Kendisi ile aynı sınıfta okuyan beni, Hüsük İhsan'ı ve amcası oğlu Hüseyin'i tanımazdan geldi. "Merhaba, bir ihtiyacınız olursa bana gelin!" bile demedi. Onun bu davranışına bir anlam veremedim. Acaba emir mi verilmişti kendilerine. "Acemi erlerle senli benli olmayın!" diye. İnsan böyle mi olurmuş bir mevkie gelince....

Öğleden önceleri yat, kalk, marş marş eğitimi alıyorduk. Sıraya geel... Sağa dön, sola dön. Tek sıra ol. Bölük yat!... Bölük kalk!.. Yataydık, kıcı yukarıda olanların kıcına astsubay gelerek ayağı ile basıp düzeltirdi. Tüfek tutması kurala uygun değilse düzeltilirdi. Biraz da sürünme öğretirlerdi...

Öğleden sonraları ise yine barakalarda muhabere eğitimi görüyorduk. Beni Mamak Muhabere Okulu Er Eğitim Taburunun Haber Merkezi Eğitim Bölüğüne vermişlerdi.

Derslerde Mors alfabesi öğretiyorlardı. Şifrelemeyi ve şifre çözmeyi de öğretiyorlardı. Mors alfabesi dediğimiz hani şu filmlerde gemicilerin telsiz başı haberleşmeleri var ya... Bir nokta bir çizgi gibi dıt dıt dıt... Dıt: nokta, dıt çizgi demektir. Diyelim iki nokta bir çizgi A. Bir nokta iki çizgi B. Harfler bu şekilde kodlanmıştı. Bundan başka öğretilen bir ders yok. Ne telsizle konuşma, ne yer kabloları sererek telefon bağlayıp çözme... Bir tek mermi bile atırmadılar bize.

68. TIMARDA KAVGA

Üç ay kadar acemi eğitimi gördükten sonra bizleri asıl askerliğimizi yapacağımızın kıtalarımıza gönderdiler. Elimizde Eğitim Belgesi.. “Yukarıda açık künyesi yazılı er Okulumuzda açılan ve 22.6.953 tarihinden 20.9.953 tarihine kadar devam eden Haber Merkezi kursunu takip etmiştir. 20.9.1953. Altında komutanlarımızın rütbeleri ve imzaları ve de Okul Komutanının mührü. Derecem ise: Pek iyi. 156 kişi içinde 4 ncü. Hal ve hareketi: İyi. Cezası yok. “

Tren bizi gece yarısı Haydarpaşa'ya indirdi. Haydarpaşa'dan vapur ile Karaköy limanına. Orada cemse bekliyormuş. Bizleri cemselere bindirdiler. Ver elini Ayaz Ağa Süvari Okulu Muhabere Takımı.

Ayazağa Süvari Okulu Muhabere takımı ise okulun girişinden sonraki derin bir vadide. Tepeden aşağıya doru indik ki bizim gönderildiğimiz Muhabere Takımı sabah sabah atları tımar ediyordu.

Tımarın başında bulunan Erzurumlu Ahmet Çavuş, daha “Hoş geldiniz! Adınız soy adınız ne?” demeden biz dört eri atların arasına sürdü.

Ben “Çok yorgunuz, gece yolcuğu yaptık. Kaldı ki bizler muhabereciyiz. At tımar etmesini bilmeyiz. Bırakın biraz dinlenelim!” dememe karşın Ahmet Çavuş, yakamdan tutup “Uzatma!” diyerek bizi atların arasına itti.

Yaşamımda beygirden başka bir şey görmediğim gibi ata binmeyi de, tımar etmeyi de

bilmezdim. Benimle gelen diğer erler de böyle. Dördümüz de şehir çocuğuyuz.

Atlar sıra sıra... Her ata bir er. Benim önümdeki atı tımar eden er. Benim atlardan korktuğumu görünce bir muziplik yaptı. Arkasını dönerek benim atın karnına elindeki kaşağıyı sapladı. At kaşağıyı yeyince ürkerek bana doğru kaçtı. At bu kaçıışı ile beni arkamdaki ata yapıştırdı. Bu da beni korkuttuğu gibi zoruma gitti. Muziplik yapan ere: "Atımı niçin ürkütüyorsun!" deyince Ahmet Çavuş başıma dikildi. "Ne oluyor, ne var?" demeden "Tımar da konuşulmaz!" diyerek bana öyle bir tokat attı ki gözlerimde şimşek çaktı.

Hayatımda ilk olarak böyle tokat yiyordum. Kendimi yitirmişim. Bir tokat da ben Ahmet çavuşa atmayayım mı?... Bir de baktım Ahmet çavuş başta olmak üzere bütün onbaşılar, usta erler başıma çöküştü. Altı üstlü bir kavga ki sormayın gitsin...

Dayak yememe dayanamayan hemşerilerimden Hilmi adındaki bir er bana sahip çıkarak kavgaya katıldı. İkimiz de bir güzel dayak yedikten sonra yeniden atların arasına tımar yapmak için itildik.

69. BİR GÜN KATIKSIZ HAPİS

Sabahına Ahmet çavuş takım komutanımıza tekmil verirken bizleri gösterdi. Yeni geldiğimizi ama beni göstererek kendisine karşı geldiğimi anlattı. Hilmi adlı arkadaşı nedense şikayet etmedi. "Elebaşı bu!" dedi.

Takım komutanımızın rütbesi üsteğmendi. Beni çağırdı. “Ahmet çavuşa karşı mı geldin ulan!” dedi. Yanıt vermeme meydan vermeden tokadı yapıştırdı. Tabi ben tokadın şiddetinden bir seksen yere uzandım; ama düşer düşmez kalkıp hazır ola geçtim. Ayağa kalkar kalkmaz takım komutanım bir tokatla beni yeniden yere serdi. Ben ise düşer düşmez hacıyatmaz gibi ayağa kalkıp hazır ol vaziyetinde karşısına dikiliyordum. Öylesine dayak yiyordum ki artık ağızımdan kan geliyordu. Çünkü tokadın şiddetinden dudaklarım patlamıştı. Ama ben yine ayağa kalkıp komutanın karşısına dikiliyordum ağızımdan gelen kanları silerek. Baktı ki bu işin olacağı yok. “Alın bunu götürün, koğuşun yüznumarasına hapsedin. Bir gün katıksız hapis!”

Meğer komutanın bir huyu varmış. Tokat attığı her er bir seksen yere serildiğinde bir daha kalkmamalı imiş... O zaman dayak atmaktan vazgeçermiş. Ben ise bunu bilmediğimden boşuna dayak yedim durdum...

Takım koğuşunun arkasındaki tuvalette gün boyu ayakta dikildim kaldım. Geceyi de göze almıştım. Çünkü komutan, 24 saat hapsime karar vermişti. Nasıl oldu bilmiyorum çalışma saati bitiminde cezama son verildi. Bu durum ise benim çok zoruma gitmişti.

Ayazağa Süvari Okulunun Muhabere Takımında er olarak askerlik yapıyordum. Akranım arkadaşlar ise yedek subay olarak görev yapıyordu. Bu ise bana çok zor geliyordu. Ama kurtuluş yoktu olan olmuştu. İçinde bulunduğum koşullar okumama elvermemişti.

70. İŞİMİZ GÜCÜMÜZ ATLARA BAKMAK

Takımımızın mevcudu 24 erdi. Başımızda da bir çavuş iki onbaşı vardı. Çoğunluğu aygır olan 49 ata bakıyorduk.. Gün boyu atlara bakmakla görevli idik... Geceleri nöbetçi erler tavlada atların başında nöbet tutarlardı.

Kendi kendime “Askerlik bu mu, at bakıcılığı mı, seyislik mi?” diyordum. Ne var ki bu idi. Gündüzlerimiz tavlada, geceleri koğuştaki geçiyordu. Süvari olmayan erler sabah altıda içtima yaptıkları halde; biz onlardan bir iki saat önce kalkar; nöbetçi olarak ayrılanlar dışında sabah sabah tavlaya koşardık.

Ömrümde at tımar etmemiştim. Şehir çocuğu idim. Bağımızda Hal'e üzüm taşıyan beygirden başka at tanımamıştım. Ama askerlik değil mi, insan umduğunu değil bulduğunu yer. Her gün Ahmet çavuş başımızda olmak üzere tavlaya koşar atlarımızı tımar ederdik. Her birimize üç at düşerdi. Elimizde kaşağı atlarımızı tımar eder dururduk...

Sabah tımarı biter bitmez yine takım halinde takımımızın bulunduğu koğuşa döner sabah kahvaltımızı yapar yapmaz yeniden tavlaya koşardık. Görevimiz atlarımızı koruyup, gözetlemektir. Tavla nöbetlerimizde bir elimizde süpürge, bir elimizde yarısı kesilerek kalınca bir sopaya çakılmış gaz tenekesinden yapılmış faraşlarla atların arkasında kışkırlarını gözetleyerek gider gelirdik.

Atlar bacıklarını germeye başlayınca anlardık

ki işeyecek. Elimizdeki faraş ve sopaya bağlanmış süpürgelerle koşarak hayvanın altına tutardık ki çişinin damlası yere düşmesin...

Kimi zaman faraşlarımızı altlarına tutmaya yetişemezdik. Toprak zemin olduğundan yere düşen sidikler atın üzerinde bulunduğu toprağa çamur yığını haline getirirdi.

Bu takdirde tavla dışındaki topraklardan kazıp getirdiğimiz toprakları sidikli ıslak yere atar; sonra da elimizde kütükten yapılmış topaçlarla atların işeyerek çamur yaptığı yerleri kurularдық. Bu iş çok önemli idi. Çünkü atlar demirbaştan sayılırdı, bizlerden çok daha değerli idi. Takım Komutanımız gelip de atların altını ıslak görünce dayak yemekten kurtulamazdık.

Atlarsankifaraşlarımızı altlarına uzatacağımızı biliyorlarmış gibi bacaklarını ayırırdı... Atlar sıçarken yetişemediğimiz zaman yere düşen bokları elimizdeki süpürge ile faraşa çeker sonra götürüp tavlanın köşesinde biriktirirdik. Sonra da bu birikintileri el arabasına atar götürüp arazideki bir boşluğa dökerdik.

Atlar sıçtığın da değil de işediğinde altlarını çamur yaparlardı. Öylesine de çok işerlerdi ki yarım tenekelik faraşımız dolup taşardı. Atların altındaki çamuru hemen kurutup toprak haline getirmemiz de öncelikli görevimizdi.

71. TAKIMDA OLMAYANI VAR GÖSTERMEK

Sabahları yaşlı bir gazeteci boynunda gazete

torbası ile takımımızın önündeki yoldan Ayazağa köyüne giderdi. Ben de ne yapar yapar onun köy yolundan geçeceği saatte yolda hazır bekler; o geçerken muhakkak gazetemi alır, ikiye katlayarak asker ceketimin altına saklardım. Ahmet çavuş benim gazete okumamı kıskanırdı; bereket engellemedi. Zaten Ahmet çavuşla takımda çok kalmadık. Bir de baktım Ahmet çavuş yok. Duyduk ki izine ayrılmış. O izne ayrılınca da hepimiz rahat bir nefes almıştık.

Takımımızın er mevcudu her sabah takım komutanına 24 olarak bildirilirdi; ama ben takım mevcudunu sayardım, hiçbir zaman 24 çıkmazdı. Bu benim ilgimi çekti. Nedenini sorup soruşturmaya başladım. Meğer İstanbul Kadıköy'de oturan bir er, takım komutanına armağanlar getirirmiş; takım komutanı da kendisini kimi zaman izinli, kimi zaman da olmadığı halde var gösterirmiş.

Ben bunu öğrendim ya, bu haksızlığa dayanamıyordum. Nasıl olurdu da biz askerlik yapardık da İstanbul Kadıköy'lü zengin çocuğu kışlaya gelmediği halde askerlik yapıyormuş gibi görünürdü. Takım komutanının açığını yakalamıştım.

Geldiğimiz günden beri takım komutanımız bana kafayı takmıştı. Olur olmaz nedenlerle bana dayak atıyordu. Ben de inadına devrilip devrilip karşısına dikiliyordum. Bu durumdan bıkmıştım. Kaldı ki dayak atacak bir davranışta da bulunmuyordum.

Bir gün yine nedensiz olarak beni dövmeye başladı. Elinden kurtuldum. "Dur ben sana şimdi

gösteririm!” diyerek okul komutanlığı binasına doğru ormanın içinden yokuş yukarı koşmaya başladım.

Takım Komutanımız içtima halindeki erlere emir/verdi: “Yakalayın şunu!”

Erlere arkamdan koşuşturmaya başladı. Okul komutanlığına ulaşmadan beni yakalayıp Takım Komutanımızın önüne getirdiler. Ben dayağa hazırlanıyordum. Ama öyle olmadı. Takım komutanı hiç ummadığım şekilde yumuşamıştı. “Asker dediğin komutanını şikâyet eder mi?” diyordu. Ama alacağın olsun, der gibi bir hali vardı.

Ayazağa Süvari Okulunda Kurmay Albay Dünder Taşar’ın bulunduğunu duymuştum. Bu Dünder Taşar, anamın dayısının kızının gelin gittiği ailedendi. Akrabalık sayılmasa bile ortada bir hemşerilik vardı. “Nasıl olsa ilgilenir, derdimi dinler.” diyordum. Ama olmadı; yoksa ona gidip takım komutanımızın yaptıklarını bir bir anlatacaktım.

Sonradan öğrendim ki benim için takım komutanına: “Gaziantep’in zengin ailelerinden birinin çocuğu!” demişler. Meğer o da bana dayak atarmış ki “dayağından kurtulmak için kendisine armağan getireyim!..”

Bir gün sabah içtimasında hepimiz sıraya dizilmiş tekmil veriyorduk. Takım Komutanımızın elinde bir kumaş topu vardı. Hepimize birden seslendi: “İçinizden bir gönüllü istiyorum. Bu kumaş topunu götürüp Bursa’daki anama kim verecek?...”

Baktım, takımdan gönüllü çıkan yok; ileri

çıkarak “Ben gönüllüyüm!..” dedim.

Birlikte odasına gittik. Bana, “Bak sana izin kâğıdı vermeyeceğim. Yakalanırsan, kumaş topundan haberim yok, diyeceğim, firar etmiş diyeceğim. Yani sen bu işi asker kaçağı olarak yapacaksın. Eğer yakalanmadan Bursa’ya giderek bu kumaş topunu aileme verirsen; takıma uğramana gerek yok, istediğin kadar izin yapabilirsin.”

Serde kabadayılık var ya, “Peki, kabul!” dedim. Sonradan anladım ki bu kumaş topunu takım komutanımıza İstanbul Kadıköy’lü zengin çocuğu armağan olarak getirmiş...

72. KAÇAK BURSA YOLCULUĞU

Yaptığım iş çılgınlıktı. Eğer inzibatlara yakalanırsam işim bitikti. Kimse bana inanmazdı. Kumaş topunu nerden aldığımı ya da çaldığımı söyletmek için bana işkence bile yapabilirlerdi. Gerçekleri olduğu gibi söylesem, kimse inanmazdı. Kendimi kurtarmak için komutanıma iftira attığımı sanırlardı. Ama bu işi başarırsam komutanımın gözüne girerek dayak yemekten kurtulmuş olacaktım.

Ben de küçüklüğümden beri “Aferin!” kazanma hastalığı var ya, kendimi kanıtlamak için akla hayale gelmedik atılganlıklar yaparım YA.... Başıma ne geldi ise bu “aferin!” kazanma hastalığından geldi. Bilmiyorum her insanda var mı bu “Aferin kazanma!” hastalığı...

Büyük bir kâğıda sarılı paket halindeki

kumaşı alarak hemen yola çıktım. Ayazağa Süvari Okulundan Mecidiyeköy'e değin yaya olarak gittim. Orada Beyazıt'a giden tramvay'a bindim. Beyazıt meydanının da tramvaydan iner inmez Sırmakeş hanında kuşakçılık yapan Oğlancıl Kazım'ın işyerine girdim. Kazım'ın oğlancılıkla moğlancılıkla bir ilgisi yoktu. Kendisine bu ad, sessiz sedasız kendi halinde bir çocuk olduğu için; arkadaşlarca konmuştu kendisini kızdırmak amacı ile.

İnzibatlara yakalanmadan birinci hedefime ulaşmıştım. Şimdi ikinci hedef yakalanmadan Karaköy limanına ulaşmaktı. Ne var ki Karaköy'e üzerimdeki asker elbisesiyle gidersem muhakkak inzibatlara yakalanırdım. Çünkü Karaköy'de her iki adımda bir inzibat görevlileri ikişer ikişer devriye gezerdi. Ortalık iyiden iyi kararmıştı. Hemen yola çıkmalıydım. Ama dediğim gibi sivil bir giysim yoktu.

Ben uzun boylu idim; Kazım ise kısa boylu... Buna karşın Kazım'ın giysilerini giymekten başka yol yoktu. Kazım'dan bir geceliğine giysilerini istedim. Ancak pantolon ayaklarımı diz kapağımın dört parmak aşağısında kaldı. Gömleğini istedim, verdi, giydim, bana olmadı. Gömleğinin yakası boynuma kavuşmadı. Ne yapacağımı aşırıştım.

Sağa sola bakınıp dururken köşede beyaz bir bez parçası gördüm. Kazım'a: "Bu bez ne işe yarar" dedim. "Hiçbir işe yaramaz. Memleketten bulgur simit gönderdiler bu torba ile..." dedi...

Hemen bez torbasını aldım. İç gömleğimin üzerine boyun atkısı gibi geçirdim. Kazım'ın

ceketini de üstünden giydim. Ne var ki Kazım'ın ceketini de bana çok dar geldi. Ceketin kolları dirseklerimde kalmıştı. Bereket önü kavuşmuştu. Ceketin düğmelerini ilikledim. "Hadi bana eyvallah!, Güneş doğmadan dönerim!" diyerek Sırmakeş hanından çıktım.

Tramvay durağı hanın kapısı önünde idi. Çıkar çıkmaz Karaköy'den geçecek olan tramvay'a atladım. Yaptığım iş gerçekten çılgınlıktı. Hedefe ulaşmak olanağım yüzde ondu. Ne var ki komutana söz vermiştim. Kumaşını yerine ulaştırırsam komutanın gözüne girecek, dayak yemekten kurtulacaktım...

Tramvaydan iner inmez limanda beklemekte olan Mudanya vapuruna bindim. Sağa sola bakmadan doğru vapurun en alt kamarasına indim. Kamara'nın pencerelerinden deniz sularından başka bir şey görünmüyordu. Hemen dipteki kanepelerden birine yüzüm duvara dönük şekilde yattım. Alkolik bir berduş, bi'mekan biri gibi...

Kimse de gelip bana "necisin" demedi. Gözümü Mudanya'da açmıştım. Hızla vapurdan indim. Baktım limanın iskelesinin hemen yanında çığırkanlar "Bursa'ya, Bursa'ya..." diye müşteri çağırıyor. Bir çığırkana; "Kalkış ne zaman?" diye sordum. "Hemen kalkıyoruz hemşerim!" dedi. Çığırkan benim asker olduğumu bilmişti. Bereket sağda solda inzibat yoktu. Hemen eliyle işaret ettiği otobüse atladım. Otobüs vapurdan inen yolcularını alır almaz Bursa'ya doğru hareket etti. Öyle sanıyorum ki bir saat sürmedi. Bursa'ya varmıştık. Buraya kadar iyi gitmişti. Bakalım

bundan sonrası nasıl gidecekti?

Otobüsten iner inmez garajda bulunan birine komutanın elime tutuşturduğu kağıt parçasındaki adresi göstererek “Bu adrese nasıl gidebilirim?” diye sordum. O da bana nasıl gideceğimi tarif etti. Yaya olarak tarif ettiği adrese doğru gitmek üzere iken baktım iki inzibat garaja giriyor. Hemen beklemekte olan bir otobüsün arkasına geçtim. İnzibatlar saklandığım otobüsün önünden geçer geçmez, ben otobüsün arkasından sıvıştım. Doğru komutanın verdiği adrese...

Verdiği adreste evi buldum. Saat 23 sıralarıydı. Zili çaldım, bereket yatmamışlardı. Hemen kapıyı açtılar. Komutanın anasının yanında bir de yeşil gözlü çok güzel bir kız vardı. Bakar bakmaz boyuna, pozuna, güzel yüzüne, yeşil gözlerine hayran oldum..

Tam da ben yaşta, ben boyda güzel bir kız. Ama o koskoca komutanın kız kardeşi idi. Benim gibi hiçbir özelliği olmayan sıradan biriyle evlenir miydi? Onlar kendileri gibi subaylarla evlenirdi. Benim gibi derici ya da dokumacı kalfasını neylesindi... Bir top kumaşı “Komutanımın gönderdiğini...” söyleyerek verip hemen dönmeliydim. Bu işten kazasız belasız kurtulursam artık dayak yoktu bana...

Komutanın annesi bana yemek yiyip yemediğimi sordu.

“Hayır ama, karnım tok.”

“Hayır! Bir kahve içirmeden göndermem!”

Kızı bana güzel bir kahve getirdi. Kahveyi içtim. Amacım Mudanya’dan hareket edecek olan

son vapura yetişmekti. Çünkü Mudanya limanında son vapurun İstanbul'a hangi saatte gideceğini sormuştum.

Kahve içer içmez "Hadi bana eyvallah!" diyerek yola çıktım. Komutanın kız kardeşi de benimle ilgilenmişti. O yeşil renkli güzel gözlerinin izi gönlümde yer etmişti. Yol boyunca o güzel gözler beni oyaladı.

73. KITAYA DÖNÜŞ

Bursa garajına iner inmez Mudanya'ya hareket etmek üzere olan otobüse bindim. Çok beklemeden hareket etti otobüsümüz. Mudanya'da otobüsten iner inmez doğru bilet gişesine. Bileti alır almaz doğru İstanbul'a hareket etmek üzere olan son İstanbul vapuruna. Uzatmayalım Karaköy'de vapurdan iner inmez iner inmez beklemekte olan tramvay'a atladım. Tramvay beni Beyazıt Meydanında bulunan Sırmakeş hanında indirdi. O zaman ki adı Sırmakeş hanıydı; öyle sanıyorum ki, şimdi Beyaz Saray adında daha çok kitapçıların bulunduğu bir iş hanı olmuştu...

Sırmakeş hanına girdim. Kazım daha çalışıyordu, kuşak işliyordu. Komutanım bana "Bu kumaşı yerine teslim ettiğin takdirde istediğin kadar izinlisin." demişti.

Doğrusu benim de bir izne ihtiyacım vardı. Çünkü cebimdeki son meteliği de Tramvay'a, vapura ve otobüse vermiştim. Birkaç hafta çalışarak asker harçlığı biriktirmeliydim haftalık Pazar izinlerinde yaptığım gibi. Çünkü

memleketten bana, istediğim halde, para gönderen olmamıştı. Öyle ki bir keresinde bir Pazar günü tramvay param olmadığı için boyacılık yapan bir arkadaştan ödünç aldığım boyacı sandığı ile izne çıkan üç-dört askerin ayakkabısını boyamak zorunda kalmıştım.

Ama içimde bir sıkıntı vardı. Belki sıkıntı değildi de başarıyı komutana bir an önce ulaştırma isteği idi bu. Yoksa komutan bana "Memleketine bile gitsen firarını vermem!" demişti. Burada, Kazım'ın yanında, nöbetleşe, bir ay kadar kuşak işlesem asker harçlığımı çıkarırdım. Ama dediğim gibi yerimde duramıyordum. Bir an önce birliğime kavuşmak istiyordum. Amacım, inzibatlara yakalanmadan birliğime ulaşmaktı.

Şafak sökerken ilk tramvayla doğru son durak olan Mecidiyeköy'e... Oradan da yine yaya olarak Ayazağa'ya gittim. Nizamiye kapısında da bir engelle karşılaşmadan birliğim olan Ayazağa Okulu'na girdim.

Sabahleyin askerler sıra sıra dizilmişler tekmil veriyorlardı. Yokuştan aşağıya takımımızın bulunduğu vadiye indiğimde baktım ki bizim takım komutana tekmil veriyordu. Yokuş aşağı inerken bendeki sevinçli hali görür görmez., "Hah, istediğim adam geldi..." dedi ama ben ne demek istediğini anlayamamıştım.

Meğer o gün acil olarak Yıldız Tank Taburu'ndan Telsiz Bakım, Yağlama ve Onarım Kursu için bir onbaşı istemişler. Oysa ben onbaşı değildim. Komutanın yanına varınca komutan sol koluma tek yıldızlı bir onbaşı rütbesi taktı.

“Hemen, hiç beklemeden Yıldız Tank Taburun’daki Telsiz Bakım ve Onarım Kursuna gideceksin. Orada üç ay kurs göreceksiniz. Kurs sonunda başarılı olursan çavuş olacaksın!” dedi. Dünyalar benim olmuştu.

Artık komutana daha yakın olarak Ahmet Çavuş’un aşağılamasından kurtulacaktım. Ben de onun gibi çavuş olacaktım.

74. ÇAVUŞ KURSU

Yıldız Tank Taburu İstanbul Beşiktaş’ta, Sultan Hamit’in köşkünün üstündeki tepede idi. İstanbul Boğazı, bu tepeden elinin altında imiş gibi, bütün boyutlarıyla, bütün maviliğiyle, yeşilliğiyle görünürdü. Boğazdan geçen gemiler, vapurlar, motorlar, sandallar sanki resmigeçit yapıyorlarmış gibi önümüzden geçip gidiyordu....

Bu kursta orduda kullanılan büyük ve küçük telsizlerin bakımını, onarımını, yağlamasını öğreniyorduk. Öğretmenimiz yaşlı bir yüzbaşı idi. Sakin, sessiz, güler yüzlü babacan bir adamdı. Bir kere olsun birimize dayak atmak şöyle dursun darıldığını görmemiştim.

Telsiz Bakım Onarım ve Yağlama kursunda 30 kadar asker öğrenci vardık. Her birimiz bölgenin değişik tugay ve tümenlerinden gelmişti. Bunlar içinde bir de Gaziantep’li hemşerim vardı. Adı Bahattin idi. Bu da benim gibi Ankara Mamak Muhabere Okulunda acemi eğitiminden geçmiş... Ama bu arkadaşı orada görmemiştim. Zayıf, orta boylu, gözlüklü biri idi. O da benim gibi sigara

içerdi. Sık sık birbirimizden sigara alıp verdiğimiz olurdu.

Bu hemşerimin bir tiki vardı. Karşı karşıya durduğumuz ya da yan yana yürüğümüz anda birdenbire yüzünü sağa çevirerek ağzının sağ tarafından ve dişlerinin arasından “Şit” diye tükürük parçası fırlatırdı.

Bundan gıcık kapardım. Ne kadar “Yapma, ayıp oluyor...” desem de, yapmamaya çalıştığı halde, bir türlü “tikini” önleyemezdi. Bir de bakmışsın ki yine “Şit” diyerek tükürmüş. Sonradan, bu Bahattin arkadaşın Adana’da kuyumculuk yaptığını duydum. Acaba kuyumcu dükkanında nereye tükürüyor acaba diye düşünür dururum...

Kursta çok rahat askerlik dönemi geçirdim. Ders saatleri dışında bize görev vermezlerdi. Ben de boş zamanlarında Yıldız tepesindeki birliğimizdeki boş bir yere oturarak boğazi seyredirdim. İstanbul Boğazını öylesine severdim ki kollarımı uzatıp kucaklamak isterdim. Üç ay olan bu kurs süresi bir gün gibi geldi geçti. Kurs sonunda sınava girdik.

Bu kursta ilginç bir olay oldu. Kurs sonunda yapılan sınav sonucu öğretmenimiz Yüzbaşı, Bahattin ile beni çağırdı. Hiç böyle bir huyu yoktu. “Niçin bizi çağırmıştı...” Meğer sınav kâğıtlarında biz ikimiz doğru soruların hepsine yanlış imi koymuşuz; yanlış soruların da hepsine doğru imi koymuşuz.

Yüzbaşımız bakmış ki yanlış işareti koyduğumuz soruların hepsi doğru. Yani biz

doğruların üzerine yanlış, yanlışların üzerine doğru imi koymuşuz. Bu doğruları yanlış mimleme yalnız benimle Bahattin'in kâğıtlarında var. Yüzbaşı buna şaşırılmış. "Hele bir sorayım bakalım!" demiş.

Yüzbaşı yazılı kâğıtta yanlış olarak işaretlediklerimizi sözlü olarak sormaya başladı. Biz de sözlüde yanlış işareti koyduğumuz sorulara doğru olarak yanıt verince Yüzbaşı'mızın merakı büsbütün artmıştı.

Bize acemi eğitimimizi nerede gördüğümüzü sordu. Biz de Ankara Mamak Muhabere okulunda bize bu şekilde öğretildiğini söyledik... İkimiz de "Ankara Mamak Muhabere Okulu" deyince yanlış işaretlememizin kaynağının Mamak Muhabere okulu olduğunu anlamıştı.

Gerçekten de Mamak Muhabere Okulunda yapılan sınavlarda biz test sorularında doğru bulduklarımızı o işaretle yanıtladık. O uygulamayı burada da yapınca yüzbaşı şaşırılmış kalmış. Bütün doğrular diğer öğrencilerin sorularında başka işaretle, biz iki arkadaşın yanıtlarında başka işaretiyle belirtilmiş. Yüzbaşı gördü ki biz sınavı başarmışız. Yalnız bize öğretildiği şekilde doğru olanlara yanlış işareti koymuşuz.

75. YILLIK İZİNİME ÇIKIYORUM

Kursbitmişti. Kursu başarı ile bitirdiğimiz elimize verdikleri belgede yazılı idi. Elimizde kurs başarı belgesi olduğu halde birliğimize döndük. Daha birliğime ilk adımımı atar atmaz dayakçı komutan bizim takımı topladı. Takımın önünde sol kolumdaki

onbaşı rütbesini çıkardı yerine çavuş rütbesini taktı.

Ne varki Ahmet Çavuş ortalıkta görünmüyordu. Meğer daha izinden dönmemiş. Komutan bana: “O gelince seni izne göndereceğim. Ancak senden bir isteğim olacak. Oradan bana bir oda takımı gönderirsen istediğin kadar memleketinde kalabilirsin. Fırarını vermem!” dedi.

Dayım mobilyacı idi. Ben de: “Dayım, benden bir mobilya takımını esirgemez, mobilya takımını komutanın evine gönderdikten sonra gel keyfim gel!... Memleketimde istediğim kadar kalabilirim...” diye düşünmüştüm.

Derken Ahmet Çavuş izinden döndü. Bir iki hafta nöbetleşe takımın çavuşu olarak görev yaptık. Ancak birbirimizle konuşmuyorduk... Aramızdaki geçen kavga olayı birbirimize yakınlaşmamızı önlüyordu. Bereket kavgaya tutuşmadık. Küs küs takımını nöbetleşe idare ettik. Komutan da bizim anlaşılmadığımızı anlamış olmalı ki “Tamam, senin izin vaktin geldi. Hazırlan, izinli olarak seni memleketine göndereceğim. Ancak unutma, oda takımını gönderirsen istediğin kadar memleketinde kalabilirsin.”

Memlekete döndüm. Bir süre asker elbisesi ile ve kolumdaki çavuş rütbesi gezip durdum. İstedim ki herkes çavuş olduğumu görsün ve bana “Heyri Çavuş” desin... (Bizim Gaziantep’te Hayri’ye Heyri derler...). Ama bana “çavuş” diye seslenenlerin sayısı ikiye üçü geçmedi. Hep “Palta Heyri geldi, Palta Heyri gitti!” dendi. (Bizim Gaziantep’te Balta yerine Palta derler...)

Memlekete gelir gelmez dayıma duruma anlattım. Dayım bana “Oğlum, oda takımı dediğin az buz bir şey değil. Benim bunu yapmaya gücüm yetmez. Bunun karyolası var, masası var, sandalyesi var... Gardırobu var, sehpası var. Üstüne üstlük bu oda takımının nakliye ücreti de çok para tutar. Senin komutanın bu isteğinin yerine getirilmesi olanaksız...” dedi.

Bu kez durumu babama anlattım. İstedim ki babam parayla bu oda takımı yaptırıp göndersin. Çünkü biliyorum ki ben bu istenilen oda takımını göndermezsem komutan bana rahat vermez. Babam bana: “Oğlum, sen askerde iken büyük bir sel geldi. Ne kadar ham ve işlenmiş derim varsa aldı götürdü. Elimde ayağımda bir şey kalmadı. Komutanının isteğini yerine getirmek bizim için olanaksız...”

Oda takımını göndermezsem, iznim bitip birliğime döndüğümde komutanın yüzüne nasıl bakacaktım. Ya yine bana muğber olursa, ya yine anamdan emdiğim sütü burnumdan getirmeye kalkarsa...

Babama dedim: “Baba, bu oda takımı gitmezse benim askerliği rahat yapmama olanak yok! Buna bir çare bulmalıyız.”

Babam bana müjdeyi verdi. “Arkadaşlarım bana çıkıştırdı. Niçin iki oğlunu birden askere gönderdin. İstedığın takdirde biri gelmeden diğerini almazlar. Kardeşin Hasan askerde olduğuna göre; o gelinceye kadar, sen bekleyebilirsin...”

Babam Gaziantep Askerlik Şubesine bir dilekçe verdi. “Küçük oğlum askerden dönünceye

kadar büyük oğlumun bana yardımcı olması için izinli sayılması...”

İzinli sayılacağıma seviniyordum. Kardeşimin askerliği bitirmesine daha bir buçuk yıl vardı. Bir buçuk yıl sonra da kim öle kim kala...

Babamın verdiği dilekçe kabul edildi ve ben rahatladım. Rahatladım ama nasıl olsa 1,5 yıl sonra yeniden askere gideceğim diye kendimi bir işe bağlayamadım. Zaten ne yapabiliyordum; dericilikten, kilimcilikten başka...

Böyle de oldu. Kimi zaman kilimcilik, kimi zaman dericilik yapıyordum. Elime geçen para ile içki içip futbol oynuyordum. İşte Okspor adlı mahalle takımı kurmam, sefil, serseri, seviyesiz yaşamamım da bu ara dönemde oldu. Yukarıda anlattığım kavga nedeniyle de cezaevine girmem de...

76. YENİDEN BİRLİĞE DÖNÜŞ

Derken kardeşim askerden döndü. Bana da yol göründü.

Ben sanıyordum ki beni başka birliğe verirler de bu komutanla yüz yüze gelmekten kurtulurum. Ne var ki sülüsüm aynı birliğe çıkmasın mı?

Ben korka korka yola düştüm. Doğru İstanbul Ayazağa Süvari Okulu'ndaki Muhabere takımı. Tesadüfe bakın ki, nizamiye kapısından girişte komutanla göz göze geldik.

Beni görünce “Geldin mi?” dedi. Korka korka, utana utana “Geldim!” deyince

“Takıma git de seninle orada hesaplaşırız!”

dedi. Komutanın bu sözlerini duyur duymaz benim de tohumum döküldü. Artık bunun elinden çekeceğim vardı...

Bir vadi içinde bulunan takımımıza indim. Başta Ahmet Çavuş olmak üzere takımın tamamı terhis olup gitmişti. Komutanı beklemeye başladım. Gelince dayak değilse bile epey papara yiyeceğimden emindim. Ama bekledim, bekledim gelmedi. O gece uyuyamadım. “Bakalım komutan yarın bana ne yapacak, ne diyecek...” diye yatağında dönüp durdum.

Hayret! Komutan ertesi gün de gelmedi. Meğer benimle karşılaştığında Okul Komutanlığına gidiyormuş. Daha önceleri Kurmay okulunda okumak için istekte bulunmuş. Bu isteği de kabul edilerek acele okula gelmesi istenmiş. “Emir emir!..” Böylece devir teslim yapmadan, takıma veda bile etmeden doğru Kurmay okuluna gitmiş.

Gidiş o gidiş... Bir daha yüzünü görmedim. Üsteğmen olarak bıraktığım takım komutanımın adına 20 yıl sonra emekli general olarak gazetelerde rastladım. Öyle ki beşinci sınıf bir partinin genel başkanlığına bile geçmişti ve yalnız bir kere demeci çıkmıştı. 20 yıldan beri de adını duymuyorum, öldü mü kaldı mı bilmiyorum...

En sonunda iki taksitte askerliğimi bitirmiş oldum ve memlekete döndüm. Yine Tabakhane'deki ortamına gömüldüm. Bazen dericilik, bazen kilimcilik, bazen da işsizlik içinde günler gelip geçiyordu. “Benim durumum ne olacak kaygısı” ruhumu kemiriyordu. Ne var ki içinde bulunduğum çemberi bir türlü kıramıyordum. Yine

eski arkadaşların arasına düşmüştüm. Onlarla birlikte sorumsuz bir yaşam sürdürüyordum.

77. YİNE TABAKHANE...

Sevmediğim bir meslekte çalışmak bana çok ağır geliyordu. Sık sık **“Bir daha dericilik yapmayacağım, bir daha kilimcilik yapmayacağım!”** diye kendi kendime söz veriyordum. Ama ne yapacağımı bilmiyordum. Para yoktu, tahsil yoktu, para getirecek bir mesleğim yoktu. Tabakhane’ye mahkûm olmuşum sanki...

Arkadaşlarla her gece içki içmeye başlamıştım yine... Zaten sigara tiryakiliği beni iyiden iyiye tutsak almıştı. Öylesine tutsak olmuşum ki gece yarısı kalkar sigara içip yatardım. Sabahleyin kalkar kalkmaz da ilk işim sigara içmek olurdu; aksi takdirde kafam çalışmazdı.

İçki içip kavgaya karıştığımın ertesi sabah uykudan uyandığımda güneş ışıklarına bakmaya utanır olmuşum. Uyandığımda yorganın altından başımı çıkarıp gün ışığına bakamazdım. Öylesine bunalıp içindeydim ki evde yalnız kaldığım zaman Allah’a yalvarırdım. **“Tanrım beni bu durumdan kurtar!”** diye.

Sonra kendi kendime takılırdım: Allah: “Ben sana akıl verdim; aklını kullan!” derse ben ne diyeceğim...

Askerliği bitireli iki yıl olmuştu ve ben iki yıl içinde kendime bir yön çizememiştim. Günlerim, aylarım bunalım içinde geçip gidiyordu. Gelecek kaygısı beni ruhen yıpratıyordu.

Bu bunalım içinde okumayı ihmal etmiyordum. Gazeteleri günü gününe izliyordum. Ömer Hayyam'ın, Neyzen Tevfik'in ve Mevlana'nın kitaplarını okudukça din dışı söylemlerim de çevremdekilerin dikkatini çekiyordu.

Tabakhane de bu kitapları okuduğum birkaç arkadaşı daha vardı. Bunlarla birlikte Ömer Hayyam'a ve Neyzen Tevfik'e özenerek içki içerdik. Kafayı bulunca Ömer Hayyam'ın, Neyzen Tevfik'in dizelerini dile getirirdik.

Hele Ramazan ayları gelince sabahlara kadar sarhoş sarhoş dolaşmak en zevk aldığımız işlerdendi. Böylece toplumdan ayrıldığımızı ilan ediyorduk. Sabahçı kahveleri meyhanemiz olmuştu. İşki şişelerimiz koyun cebimizde saklar, kahveciden istediğimiz su bardağını, masa altında gizli gizli doldurarak içkimizi içerdik. Genellikle de şarap içerdik. Kahvede içki içmek yasak olduğu için kahveci de bize yalvarıp dururdu: "Aman başıma bir iş açmayın. Kahvemi kapattırmayın!"

78. EVLENİYORUM

Bu arada biz dört kardeş evlenecek yaşa gelmiştik. Halam gelin olup gitmiş, nenem ise yaşlanmıştı amcamla birlikte oturuyordu.

Evin bütün yükünü Yüksel kardeşim çekiyordu. Sanki bizim annemiz olmuştu. Yemeklerimizi yapıyor, çamaşırlarımızı, bulaşıklarımızı yıkıyor, evin temizliğini Aysel kardeşimle birlikte yapıyorlardı.

Bunlar da evlenecek yaşa gelmişlerdi. Ama

evde kendilerini çekip çevirecek, yardımcı olacak bir kadın yoktu. Bu durum beni çok üzüyordu. Benim yaşım ise 25'e gelmişti ve yakınlarım "Ne zaman evleneceksin?" diye sorup duruyordu. Oysa beni verecek olan babamın parası yoktu. Günlük kazancımız bile geçimimize yetmiyordu.

Zayıf ve güçsüz olduğum için bir hafta çalışırsam iki hafta yatıyordum. Evin geçimi benden bir buçuk yaş küçük kardeşim Hasan'ın üzerine kalmıştı. Bu da bana çok ağır geliyordu. Bazen kardeşimden bile sigara parası ve harçlık istemek beni bitiriyordu. Bütün bu bunalım içinde tek teselliyi futbol oynamakta buluyordum ama artık futbol da beni bırakmıştı. Çünkü futbol topu ardında koşturduğumda midem bulanıyordu. Anlıyordum ki futbol oynama yaşım da geçmişti. Ben futbolu değil de futbol beni bırakıyordu.

Babam da, nenem de beni evermek istiyorlardı. Dediğim gibi babamda para yoktu. Sonunda nenem bir tarlasını satarak beni evermeye karar verdi. Evlendirecekleri kız da bulunmuştu. Artık düğün hazırlığına başlanmıştı.

Ne kadar başıboş arkadaşım varsa hepsini düğüne çağırıştım. Çeyiz getirme günü hepimiz bir araya gelmiştik. Evimizin üç odası arkadaşlarımla dolmuştu. Büyük bir düğün topluluğu oluşturmuştuk. Çeyizi getirdikten sonra başladık içmeye. Öylesine şuursuzca içmiş, çalıp söylemişiz ki sonunda birer köşede sızıp kalmışız....

Çeyiz geldikten birkaç gün sonra düğünümüz yapıldı. Düğün yalnız kadınlar arasında

yapılıyordu. Düğünden sonra akşam üzeri bizi gerdeğe sokacaklardı. Yatsı namazından sonra namaza girecektik. Namazdan önce Gaziantep geleneğine göre damat adayının camide namaz kılması gerekirdi. Beni namaza götürceklerdi. Ancak yine geleneğe göre damadın kaçıp saklanması ve arkadaşlarının da onu yakalaması gerekirdi.

Saklanacağım yeri arkadaşım Ali Nakkaş'a bildirerek kaçıp saklandım. Arkadaşlar gelip beni oradan aldılar. Oradan birlikte güve namazı için Ali Nacar camisine gittik. Namaz kılarken ben yalnızca sağımdaki, solumdaki ve önümdekileri taklit ediyordum ve namaz kılmakla insanın Allah'a erişeceğine inanmıyordum. Dua falan okumadan yalnızca namaz kılanları taklit ettim; yatıp kalktım...

Namazdan sonra bir de caminin avlusunda özel bir tören yapılırdı. İmam önümüze geçti... Dualar okumaya başladı. Güvey namazı kılınırken bir olay dikkatimi çekti... Namazdan sonra kimileri almaz almaz yüzüme bakıp hızla uzaklaşıyorlardı. Bunlar o zaman ki Demokrat Partililerdi ve beni CHP'li olduğum için sevmezlerdi ve düşüncelerim de kendilerine ters gelirdi...

Namazdan sonra; arkadaşların arasında, manilerle, türkülerle eve gittik. Evin avlusunda gelinle birlikte yan yana birer sandalyeye oturtular bizi. Biz sandalyede otururken yanımıza konan bir başka kürsüye nenem, babam gibi aile büyükleri oturup oturup kalkıyorlardı. Böylece benim mürüvvetimi görmüş oluyorlardı.

Artık gerdeğe girme vaktimiz gelmişti. Gelinle ben kol kola girerek odamıza çekilecektik. Gelin koluma girdi. Nenem oradan kendini gösterdi. “Biz gavur muyuz ki kol kola girelim. Bizde gâvur âdeti yok!” diyerek bizi birbirimizden ayırdı.

Bu arada bir fotoğrafçı getirip fotoğraf çektirmek istedik. Buna da babam karşı çıktı. “Fotoğraf çektirmek de gâvur adeti, fotoğraf çektirmek yok.” dedi...

Aradan neredeyse elli yıla yakın bir zaman geçti; bizim hanım; nenemin kol kola girmemize, babamın da fotoğraf çektirmeye izin vermemesine hayıflanır durur ve iki de bir bu olayı başıma kalkar...

Sonunda ikimizi bir odaya kapattılar ve biz baş başa kaldık. Benim hanıma ilk sözüm, konuşma olsun diye, “Zeki Müren’i sever misin?” diye sormak oldu. Çünkü Zeki Müren’in eşcinsel olduğu söyleniyordu ve bizim oralarda da bu bağışlanmaz bir şeydi.

“Hayır, sevmem!” dedi. Böylece eşim benden ilk aferini almış oldu.

İkinci konuşmam da şöyle oldu. “Bak, dedim, ikimiz de yeni bir yaşama başlıyoruz. Bu yaşamda bizi zor şeyler bekliyor. Senden sabırla bu olaylar dayanmanı ve ne olursa olsun olumsuzluklara direnmeni ve yenmeni istiyorum. Bunun için de adın bundan böyle Meliha değil Yener olacak...”

O günden bu yana herkes eşime Meliha derken; ben, bir kere olsun Meliha demedim... Hep Yener dedim. Eşim de buna sevinirdi...

79. GERDEK NAMAZI

Bu konuşmadan sonra ikimiz de namaza durduk. Önce eşim namazını kıldı bitirdi. Sonra da ben namaza durdum. Benim namaz konusunda, okunacak dualar konusunda, bir bilgim yok. Namaz kılmak istemiyordum ama namaz kılmadığım için eşimin bana dinsiz diyeceğinden korkuyordum.

Namaz kılmasını bilmediğimden secdeden kalkmam çok uzun sürüyordu. Hanım da benim namazı bitirmemi bekliyordu. Ne var ki benim namazım bir türlü bitmiyordu, uzadıkça uzuyordu.

En sonunda bitti. Seccadeyi katladık ayağa kalktık. Şu gün olmuş hanım ikide bir bana: “O ne kadar çok namaz kılma nedir öyle! Yattın mı kalkmasını biliyordun. Kalkınca da yatmasını...”

Ben de: “Namaz kılmasını bilmem ki... Bana dinsiz demeyesin diye öyle yatıp kalktım. Bu dinsizle evlenmem diyerek gerdek gecesi bırakıp kaçacağından korktum!” deyince hanım da bana: “Ben biliyor muyum ki, ben de uydurdum gitti!” dedi... Anladım ki bu dinsel geleneklerin topluma dayatılması insanları çift kişilikli durumuna sokuyor.

Namazdan sonra tepsimize konan meyvelerden, tatlılardan birbirimize ikram etmeye başladık. Bu arada Gece yengeliğimizi yapan Halam iki de bir kapıyı tıklatıp duruyordu. “Hadi uzatmayın, işinizi bitirin!” diyerek kanlı bezi istiyordu.

Onun bizi sıkıştırmasından çok rahatsız olmuşum. Az daha çıkıp “Bizi rahat bırakın

yahu!” diye kapıda bekleyenleri kovacaktım. Ama gelenek böyle, bu kez de bana “Başarısız!” denecekti. İşimiz bitikten sonra sonra kanlı bezi vererek: “Artık bizi rahat bırakın!” diyerek kapıda bekleyenleri azarladım.

Artık rahatça yatağımıza çekilebilirdik. Yatağa girerken hanım bana bir yeni pijama verdi. Bu yaşa gelinceye kadar anamız olmadığından bize pijama giydiren olmamıştı. Pantolonu çıkarır donumuzla yatağa girerdik. Eşimin bana verdiği pijama hanımdan tatlı geldi.

80. TOHUMUM YOKMUŞ

Evlenmeme karşın sıkıntılı yaşamım sürüyordu. Bu sıkıntılı yaşam yüzünden olsa gerek alt tarafımda, kıcımda ve baldırlarımda yara çıkmaya başladı. Bir tane iki tane değil ki evde merhemleyip iyi edelim. Zorunlu olarak beni Amerikan Hastanesine yatırdılar.

Bakın burada başıma ne geldi okuyun da görün.... Bizimkiler altı aylık evlilik sonucu eşimin çocuğa kalmamasını doktora anlatmışlar. “Hele şuna bir bak, bunun tohumu var mı yok mu?”

Bir gün doktor, “Gel bakalım, bir muayene yapmam gerek,” diyerek beni hastanenin hamamına götürdü. “Soyun bakalım, donunu da çıkart!” deyince aklıma kötü kötü şeyler geldi.

Ne yapmak istiyordu bu doktor? Bir de baktım çıkıntımı eline aldı. Utancımdan benimki büzüldükçe büzülüyordu. “Niçin böyle

yapıyorsun?” diye sorunca benimkilerin kendisine yakınmalarını anlattı.

Anladım ki benim tohumuma bakacak. “Dur sen dedim, çık dışarı ben bu işi kendi kendime yaparım..”

Başladık mı tohum çıkarmaya... Neyse verdiği bir bir küçük bardağa boşaldım. Götürdüm kendisine verdim.

Hastanede kaynanamların komşusu bayan bir hastabakıcısı vardı. Naciye adında... Nasıl olmuşsa benim tohumumu aldıklarını duymuş. Hemen kaynanamlara koşmuş... Ne dese beğenirseniz? “Damadınızın tohumu yok!”

Bir de baktım yakınlarım bana soğuk soğuk, almaz almaz, bakıyor...

Nedenini sorunca anladım. “Senin tohumun yokmuş, çocuğun olmayacaktı...”

Beynimden vurulmuşsa döndüm.

Hemen doktorun yanına koştum. “Doktor sonuç nasıl? Çocuğum olacak mı, olmayacak mı?”

Doktor: “Ne münasebet, dedi, sende hiçbir şey yok; aksaklık hanımında” demesin mi?”

Ben de bunu ziyaretime geldiklerinde bizimkilere söyledim. “Arıza ben de değil; siz gidin hanımı muayene ettirin...”

Bu sonuç üzerine eşimi tedavi için Ankara’ya dayısının yanına gönderdiler...

81. DİNSİZLİK ve KOMÜNİSTLİĞİMİN BAŞLANGICI

Evlenirken umdum ki eşim kız kardeşlerime anne olur. Çünkü kız kardeşlerim de evlenecek çağa gelmişlerdi. Başlarına bir büyük gerekti. Ama olmadı. İlk günden bir geçimsizlik başladı. Bu geçimsizlikte suç kimde bu güne değin de anlamış değilim. Bu geçimsizlik benim evliliğimi burnumdan getirdi.

Benim gelir durumum iyi değildi. Ne debbağlık yapabiliyordum, ne de kilim işleyebiliyordum. Zorunlu olduğu için bir hafta debbağlık yapıyordum; oradaki iş geçici olduğu için işsiz kalıyor, ikinci hafta, haydi babam kilimci tezgâhına koşuyordum. Ne var ki elime geçen para geçimimizi karşılamıyordu. Bereket eşimin elinden terzilik geliyordu. Zorunlu olarak o da terziliğe yöneldi... Ben ise bu dericiliği de, kilimciliği de bırakıp yeni bir meslek arama çabasına girdim

Bir gün eve gelirken bir adamın elinde kalem büyüklüğünde ve kalınlığında bir portatif nakış makinesi gördüm. Adam, elindeki kasnağa gerilmiş bir bez üstüne gül, menekşe resmi işliyordu. Annem de bu işi yapardı. Satmakta olduğu kasnakla gerilmiş bezden, renkli ve kalınca yün ipliklerden ve makineden bir tane aldım. Eve gelir gelmez nakış işlemeye başladım. Büyük umutlu idim. Hiç olmazsa dericilikten, kilimcilikten kurtulurdum, bir dükkân açar ürettiklerimi satardım, az da olsa evime birkaç kuruş geçerdi.

Ne var ki bizim hanım, benim elimde

kasnağa gerili beze gül çiziktirmeye çalıştığımı görünce gülmeye, benimle alay etmeye başladı. Başucumda gülüp duruyordu. Baktım bu işten de bize hayır yok. Elimde sermaye olacak para da yok ki bir bakkal dükkânı açayım. Anladım ki ben kâtiplik yapmalıyım.

Ne var ki ilkokul mezunu idim. Ortaokul 1. sınıftan ayrılalı 12 yıl olmuştu. Bildiklerimi bile unutmuştum. Bir nokta nerede kullanılır, dört işlem nasıl yapılır, içtiğim su ve yediğim yemek ile aldığım nefes nasıl olur da birbirine karışmaz diye merak eder dururdum.

İşte dostlar benim kültür durumum bu kertede iken, büyük bir kültür gerektiren dinsizlik ve komünistlikle suçlanmayayım mı? Bu kadar cahillikle dinsiz komünist sayılırsam vay benim başıma geleceklere...

Demek ki bende doğuştan dinsizlik, komünistlik var (!) Bakın dinsizlik ve komünistlik sıfatını bana nasıl taktılar...

Dedik ya bir nokta nerde kullanılır, Bir büyük harf nerde yazılır, dört işlem nasıl yapılır, hepsini unutmuşum... Hiç yolu yok işe ilkokul kitaplarından başlamalıydım. Gittim kitapçıdan ilkokul dördüncü sınıfına ait bir Türkçe ve bir de aritmetik kitabı, yanında bir defter ile kalem aldım... Gündüzleri çalıştığım için sabaha karşı uyanıp ders çalışmaya başladım.

Mevsim kış ve bizim evde soba olmadığı için birlikte yattığımız yatakta oturarak yorgana da sıkı sıkıya sarınarak çalışırdım. Bu durumda eşim uykudan uyanır. "Hem uykumu kaçırıyorsun, hem

de üstümdeki yorganı alarak beni açıkta koyarak donduruyorsun!” diye yakınmaya başladı...

Baktım böyle olmayacak. Derslerime sabahçı kahvelerinde çalışmaya karar verdim. Her sabah sabah ezanından önce kalkarak ilkokul dördüncü sınıf kitabından ilk okulda öğrendiklerimi hatırlamaya çalışırdım...

Meğer benim kuytu köşelerde kitap okumam göze batarmış. Benim dinsizlik ve komünistlik kitapları okuduğumu sanırlarmış. Biri gelip de ne yapıyorsun demeye korkardı. Çünkü benim o cehaletle, sağda solda, dinsel ve siyasal konuşmalarım olurdu ve bundan genellikle Demokrat Partililer rahatsız olurdu.

O zaman 1957 yılları idi. Önümüzdeki aylarda seçim yapılacaktı. Okuduğum ders kitaplarını utancımдан ciltlemiştim ki ilkokul ders kitaplarına çalıştığım anlaşılmasın diye. Onlar da okuduğum dinsizlik ve komünistlik kitaplarının kapaklarını kendilerine göstermemek için ciltlediğimi sanırlarmış...

82. EN HASSAS NOKTAM

Benim Kuran ve İncil'e tanışmam 18 yaşlarımda iken başlamıştı. İncil ve Kuran'ı amcamın kitaplığından almıştım. Zaman zaman bu iki kutsal kitabı okurdum. Benim; doğruya, güzele, iyiyi yönelmemde, Tanrı bilgisine erişmemde bu iki kitabın büyük etkisi oldu.

Bir de Ömer Rıza Doğrul (Ulusal Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un damadı...) tarafından

yazılan Tanrı Buyruğu adlı Kuran tercümesi vardı ki bunu 1955 yılında kendi paramla almıştım.

Bu kitapta ayetler, tasavvuf anlayışı ile yorumlanıyordu. Bu kitap da benim tasavvufa yönelmeme neden oldu. Demek ki ben 1950 yılından bu yana din ve tasavvufla ilgilenirim.

Bu arada Tabakhanede yanında çalıştığım derici Hacı Kimya'nın da Mesnevi okuduğunu görmem üzerine Millî Eğitim Bakanlığının bastırıldığı 6 ciltlik Mesnevi'yi alıp okumam da benim tasavvufla tanıştırdı...

Bu kitaplar benim dini; zahiri anlam da değil de; Batınî (derin, gizli, içsel, ezoterik) anlamda yorumlamama neden oldu. Oldu ama Halk arasında da adım; daha Dr. Emin Kılıç'a intisap etmeden önce dinsize, komünistte, masona çıkmıştı..

Babam Mesnevi'yi okumamam için kardeşimi peşime takmıştı. Kardeşim babamın isteği üzerine beni izlerdi....

Ben bu kitapları okuduğumda Dr. Emin Kılıç'la daha tanışmamıştım bile. Dr. Emin Kılıç'a gitmeden önce dinsel saplantılardan kurtulmuştum; ama irade zayıflığım vardı. Dr. Emin Kılıç'ın en büyük etkisi benim irademi güçlendirmesi oldu. Çünkü göürdüm ki yanlış bir iş yapanı rezil rüsva ederdi. Bu nedenle biz de doğru dürüst olmaya çaba gösterirdik ki azar işitmeyelim...

İşte beni olgunlaştıran; onun, yanlış davranışlarımız karşısında gösterdiği sert tepki idi. En çok beğendiğim yanı da mala mülke düşkün olmamasıydı. Bu yüzden de yaşamı sade idi.

Kendi dünya görüşüne koşut olarak huzur içinde bir yaşam sürdürüyordu.

Babaannem, sevdiğlerimin başında gelir. Kaldı ki ben başta babam, kardeşlerim olmak üzere amcamı da çok sevmişimdir. Bunlardan hiçbirine söz söylenmesine tahammül edemezdim. Çünkü yaşadıkları o yoksul ve perişan yaşam hep gözlerimin önündedir.

Benim gözümde bunlar çok çile çektikleri için incitilmemeliydi. Benim hocam Dr. Emin Kılıç'tan ayrılmamım nedenlerinden biri de babama küfredmiş olmasıydı.

Hocam; kendisinden ayrılmama neden olan bir olayda bana yazılı olarak şöyle demişti:

“...namusu noksan it oğlu it!”

Babama bu şekilde küfredilmesi beni çileden çıkarmıştı. Bizim yolda (tarikatta) bir anlayış vardı. Hocanın yaptığı küfürlere katlandığın oranda sen nefsini öldürerek hak yolunda mesafe alırdın. Anlayış bu idi...

Sözde; Şeyh, bu tür küfürleri ile sendeki nefsi öldürmüş.

Bu, bütün tarikatlarda böyledir. Mürit; şeyhine, “ölünün ölü yıkayıcısına teslim olması gibi teslim olmalıdır.”

Önceleri bu anlayışı ben de kabul ederdim. Kim ne derse desin aldırılmazdım. Kaldı ki benim yaratılışımda böyle idi. Kolay kolay kızmazdım. Ben o, serserilik döneminde bile, yaptığımız kavgalarda karşımdaki bana ana avrat küfrettiği halde sinirlenmezdim. Yaptığım bütün kavgalarda hasmıma, bir kere olsun “Ben de senin...”

dememişimdir.

Ama hocamızın hepimize böyle davranmasını doğru bulmuyordum. Bu anlayış insanı miskinleştiriyor. Topluma karşı ilgisizleştiriyor, kişiliğini yitirmesine neden oluyordu. Sorumluluk duygusu da giderek azalıyordu. Dünya yansa aldırımıyorsun. Taa ki sana ait bir mala dokunuluncaya değin...

Toplumdaki hukuk dışı, insanlık dışı uygulamalar seni ilgilendirmiyor bile... Kendini toplumsal olaylardan dışlıyorsun.

Baktım bu anlayış bizi sorumsuzluğa sürüklüyor. Karar verdim: "Ben bu sorumsuzluktan kurtulmalıyım." dedim. İyi ki içlerinden sıyrılıp çıkmışım; yoksa ben de diğerleri gibi olurum.

Burada anlatmak istediğim benim en duyarlı (hassas) yanımda Neneme, babama, amcama ve kardeşlerime karşı kötü söz söylenmesiydi. Bu benim en hassas noktamdı...

+

Anılarımın 1. Bölümü bitti. Öyle sanıyorum ki Anılarım 12 kitabı geçecek. Bunlar dosya olarak hazır. Ancak gözden geçirilip baskıya verilecek...

Anılarımın ikinci kitabı: "KUŞATMA ALTINDA"

AV. HAYRİ BALTA'NIN ÖZGEÇMİŞİ

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki üzüm bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik ve kilimci kalfalığı yaparak sağlamaya çalıştı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursunu bitirdi.

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılıncaya futbol hakemliğini de bıraktı.

25 yaşında Gaziantep'te tasavvufçu, tekke ve

tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef çaldı ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu toplulukta “fırınlara girip çıktı”, “ölmeden önce öldü”, “yeniden doğdu”. Bu topluluğa “ölü” olarak girdi “diri” olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Yargılama sonunda yargıç: “Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimse!” (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verdi. Böylece Türkiye’de mahkeme kararı ile “Atatürkçü ve Aydın” sayılan bir kişi oldu. Ne var ki aklanmasına karşın 10’a yakın işyerinden kovuldu. 10’a yakın ev değiştirmek zorunda kaldı

1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokuluna başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi.

Gaziantep Akşam Lisesi 1. Sınıfında okurken “Kavmiyetçi ve Ümmetçi” kişilerce rahat verilmemesi üzerine 11 Mart 1971’de Ankara’ya göçtü.

Gaziantep’ten ayrıldıktan bir gün sonra 12 Mart 1971’de Ordu, yönetime el koydu. Böylece 12 Mart’ın hışmından kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep’te olsaydı başına gelecek vardı...

Ankara’ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Genel Merkezi Hukuk Büro sunda yazman, bir

süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebeci ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine getirildi.

Gündüzleri çalıştı, akşamları okula gitti. 4 yıllık Anafartalar Akşam lisesinde bitirdikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümüne kaydını yaptıırarak derslere gidip gelmeye başladı. 15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi.

Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974'te Ankara Hukuk Fakültesine girmeyi başardı ve hem çalışıp hem okuyarak 1979 yılında Hukuk Fakültesini bitirdi ve bir yıl da staj gördükten sonra 1980 yılında (48 yaşında) avukatlığa başladı.

Hukuk Fakültesi öğrencisi iken: 27 Mart 1977 yılında ölüm döşegindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep'te, gece yarısı evinin önünde, faşistlerce kurşunlandı... Sağ göğsünden giren kurşun akciğerinin üst lobunu delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra "hayatî tehlikeyi" atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hisseder ve düşlerinde yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uyanır...

Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucu yönetim kurulunda ve seçimle gelen ilk iki Yönetim Kurulunda Genel Sekreter yardımcısı olarak görevli iken 11 Mart 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirip kalbinin % 70'i çalışamaz bir duruma gelince ADD'deki görevini ve avukatlığı bıraktı. O günden bu güne değin de

tek başına evinde yaşamaktadır.

Yaşamı boyunca emeğinden başka geliri olmadığı için eşi ve dört çocuğu ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kışı, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, sobasız geçirdi...

65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadıktan sonra babaannesinden kendisine kalan trilyon değerinde taşınmazdan kendisine yeteri kadarını aldı, kalanını dört kızına bıraktı...

Şu an dört kızından 6 torunu bulunmaktadır. Torunlarından biri Amerika'da Siyaset Bilimi doktorası yapmaktadır. Biri de İnşaat Fakültesini bitirmiştir.

Yaşamı boyunca, hastalığında bile, bir Aydınlanmacı olarak düşünce özgürlüğünü, laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını korumaya çalışmıştır. Laikliği savunmak için birçok dava açmış ve açılmasına da neden olmuştur.

Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hemen hemen hepsine günlük yazı verdi. Kimisi kapandığı için, kimisinden de, bir süre sonra, yazılarına yer verilmediği için ayrıldı.

Ankara'da ise Barış ve Ulus gazetelerinde ve kimi dergilerde yazdı.

“S.S.S. (Sevenler-Soranlar-Sövenler)” adlı basılı bir kitabı vardır ve bu kitabı, kitapçılarda, bir tane bile satılmamıştır. Salt bu nedenle Guinness Rekorlar Kitabına girmeye hak kazanmıştır. Bir de Yitmiş Bir Adam adlı öykü kitabı vardır.

2000 yılından beri

www.tabularatalanayalanabalta.com

adresli kendisine ait sitede aydınlanma savaşımını

sürdürmektedir.

Düşünce ve inanışlarından ötürü hakaretlere, küfürlere ve tehditlere karşı; vahye karşı akli, dine karşı bilimi, teokrasiye karşı laikliği, şeriata karşı cumhuriyeti, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, idealizme karşı materyal izmi, bireyciliğe karşı toplumculuğu savunmaktadır.

Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilmiştir. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından da dinci sayılır...

Av. Hayri BALTA, 10 Nisan 2012

+

TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:

Alfabetik olarak:

Aydınlanma

Bir Aydın Adayı

Cambaz

Kızma Yok

Laiklerin El Kitabı

Laikliği Benimsemeden...

Laiklik Bir Yaşam Biçimidir

Muhbir ve Tertipçilerim

Muzır'dan Kes!..

Röportaj ve ...

Sırların Sırrı

Son Nokta

SSS (Sevenler Soranlar Sövenler)

Taç'a Atılanlar

Tanrı'ya Yakınlık

Yitmiş Bir Adam

NOT:

Yayınlanacak olanlar:

www.tabularatalanayalanabalta.com

adresli sitemizde sıralanmaktadır.

Şu adresten de bana ulaşabilirsiniz:

hayri@tabularatalanayalanabalta.com

Av. Hayri Balta, 1. 11. 2012

+